

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2010

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΕΘΙΑΓΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2011

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
(ΕΘΙΑΓΕ)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2010

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2011

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΑΣ

Το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών έχει ως αποστολή τη διεξαγωγή έρευνας, ανάπτυξη τεχνολογίας και μεταφορά τεχνογνωσίας για την αειφορική διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο	Σελίδα
Συνοπτική παρουσίαση των πεπραγμένων του ΙΔΕ του έτους 2010	1
A. Ερευνητικά Έργα	9
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Υπουργείο Αγρ. Αν. & Τροφίμων	9
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Ε.Ε.	12
Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από άλλους φορείς	22
Επιστημονικές δράσεις	31
Ερευνητικά προγράμματα που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση από Ε.Ε.	37
Ερευνητικά προγράμματα που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση από άλλους φορείς	38
B. Δημοσιεύσεις – Ανακοινώσεις	41
Δημοσιεύσεις σε Διεθνή Περιοδικά μετά από κρίση	41
Δημοσιεύσεις σε Εθνικά Περιοδικά μετά από κρίση	42
Δημοσιεύσεις σε Εθνικά Περιοδικά χωρίς κρίση	43
Δημοσιεύσεις σε Συλλογικούς Τόμους / Βιβλία	43
Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων	44
Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων	44
Δημοσιευμένη περίληψη τους σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων	45
Δημοσιευμένη περίληψη τους σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων	46
Βιβλία, σημειώσεις, μελέτες και άλλες εκδόσεις ή δημοσιεύσεις	46
Εκθέσεις προγραμμάτων	47
Γ. Παροχή υπηρεσιών – προϊόντων	49
Προϊόντα	49
Παροχή υπηρεσιών	49
Δ. Συνέδρια, ημερίδες, επιστημονικές συναντήσεις	51
Διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων και συμμετοχή σε επιτροπές τους	51
Συμμετοχή σε συνέδρια	51
Συμμετοχή σε ημερίδες	53
Συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις εργασίας – επιτροπές	55
Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα	59
Στ. Λοιπές δραστηριότητες	63
Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιστημονικές επιτροπές. Κριτές ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων	63
Προβολή του έργου του ΙΔΕ από τα ΜΜΕ	65
Δραστηριότητες του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου	66
Ζ. Οικονομικός απολογισμός	69
Η. Προσωπικό ΙΔΕ	73
Φωτογραφίες εξωφύλλου: Μίξη φωτογραφιών από πειραματικές εργασίες ΙΔΕ	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2010

Δραστηριότητες του ΙΔΕ

Ερευνητική δραστηριότητα

Κατά το 2010 συνεχίστηκαν οι προγραμματισμένες εργασίες των 21 ερευνητικών προγραμμάτων (Πίνακας 1) που εκτελούνταν στο ΙΔΕ και ένα μεγάλο μέρος των δεδομένων τους έχει ήδη επεξεργαστεί (εργαστηριακές και στατιστικές αναλύσεις) ενώ τα αποτελέσματά τους έχουν συμπεριληφθεί στις ετήσιες ή τελικές εκθέσεις προόδου. Τα προγράμματα αυτά παρουσιάζονται στο ειδικό μέρος του παρόντος τεύχους κατά φορέα χρηματοδότησης και δίνουν πληροφορίες για την ομάδα έρευνας, τους φορείς συμμετοχής, τα αντικείμενα έρευνας και τις εργασίες που εκτελέστηκαν. Για πολλά ερευνητικά προγράμματα έχει ολοκληρωθεί η συγκέντρωση όλων των πληροφοριών που απαιτούνταν από τα πρωτόκολλα εργασιών, καθώς και η επεξεργασία τους και μια σειρά από ερευνητικές εργασίες δημοσιεύτηκαν ή είναι υπό δημοσίευση σε περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Πίνακας 1. Προγράμματα του ΙΔΕ κατά φορέα χρηματοδότησης*

Φορέας χρηματοδότησης	Αριθμός προγραμμάτων
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	5
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	8
ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ	7
ΣΥΝΟΛΟ	21

* Δεν αναφέρονται τα προγράμματα που εκτελούνται από άλλα ιδρύματα και ερευνητές του ΙΔΕ συμμετέχουν στις ερευνητικές ομάδες τους.

Στα πλαίσια διαφόρων επιστημονικών δράσεων συμμετείχε ένας μεγάλος αριθμός ερευνητών του ΙΔΕ σε διάφορες ομάδες εργασίας. Σε αυτές τις ομάδες εργασίας, οι ερευνητές του ΙΔΕ προώθησαν την ερευνητική πολιτική της μονάδας μας και συζήτησαν με τους ομολόγους τους τα κοινά ερευνητικά ενδιαφέροντα και αξιολόγησαν τα μέχρι τώρα ερευνητικά αποτελέσματα στους τομείς ενδιαφέροντός τους. Στις εκθέσεις αυτών των δράσεων προτείνονται τρόποι αξιοποίησης της ήδη υπάρχουσας γνώσης και εντοπίζονται τα κενά και οι αδυναμίες που υπάρχουν σε διάφορα επιστημονικά θέματα. Επίσης, κατόπιν αιτήματος άλλων υπηρεσιών που δε διαθέτουν το κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό συντάχθηκαν ειδικές μελέτες εφαρμογής που είχαν ως σκοπό να δώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές και να επιδείξουν τον τρόπο αντιμετώπισης διαφόρων προβλημάτων.

Δημοσιεύσεις – Ανακοινώσεις

Οι ερευνητές του ΙΔΕ αντιλαμβανόμενοι τη σημασία της δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων της ερευνητικής τους δραστηριότητας συνέγραψαν μεγάλο αριθμό επιστημονικών άρθρων που δημοσιεύτηκαν σε διεθνή ή εθνικά περιοδικά, σε πρακτικά διεθνών ή εθνικών συνεδρίων ή ανακοινώθηκαν σε άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Δημοσιεύσεις των ερευνητών του ΙΔΕ

Είδος δημοσιεύματος	Αριθμός
Διεθνή περιοδικά με κρίση	23
Εθνικά περιοδικά με κρίση	4
Εθνικά περιοδικά χωρίς κρίση	5
Συλλογικοί τόμοι	4
Πλήρη πρακτικά διεθνών συνεδρίων	9
Πλήρη πρακτικά εθνικών συνεδρίων	1
Περίληψη σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων	10
Περίληψη σε πρακτικά εθνικών συνεδρίων	5
Βιβλία, σημειώσεις, μελέτες, κτλ.	10
Εκθέσεις προόδου προγραμμάτων	5
ΣΥΝΟΛΟ	76

Αξιολογώντας την παραπάνω δραστηριότητα, εκτιμούμε ότι είναι πολύ σημαντική και αναδεικνύει τη δυναμική παρουσία του ΙΔΕ στην εθνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα. Ωστόσο, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να αξιοποιηθούν αυτά τα ερευνητικά επιτεύγματα που είναι «προϊόν» πολλών ετών και μεγάλης προσπάθειας και να αποβούν το μέσον για την ορθολογική και αειφορική διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων και ο μοχλός ανάπτυξης του ημιορεινού και ορεινού χώρου της χώρας μας.

Παροχή υπηρεσιών - προϊόντων

Το ΙΔΕ συνέδραμε με επιστημονική υποστήριξη στο έργο των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και εξυπηρέτησε διάφορους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οργανισμούς (π.χ. Εγνατία Οδό Α.Ε., ΔΕΗ Α.Ε.) βιομηχανίες αλλά και πολίτες με γνωματεύσεις και οδηγίες. Μεταξύ αυτών είναι η διάγνωση ασθενειών σε δασικά δένδρα και παροχή συμβουλών για την καταπολέμησή τους, οι αναλύσεις εδαφολογικών δειγμάτων και η παροχή μετεωρολογικών στοιχείων από τους μετεωρολογικούς σταθμούς ευθύνης του ΙΔΕ.

Επιστημονικές εκδηλώσεις

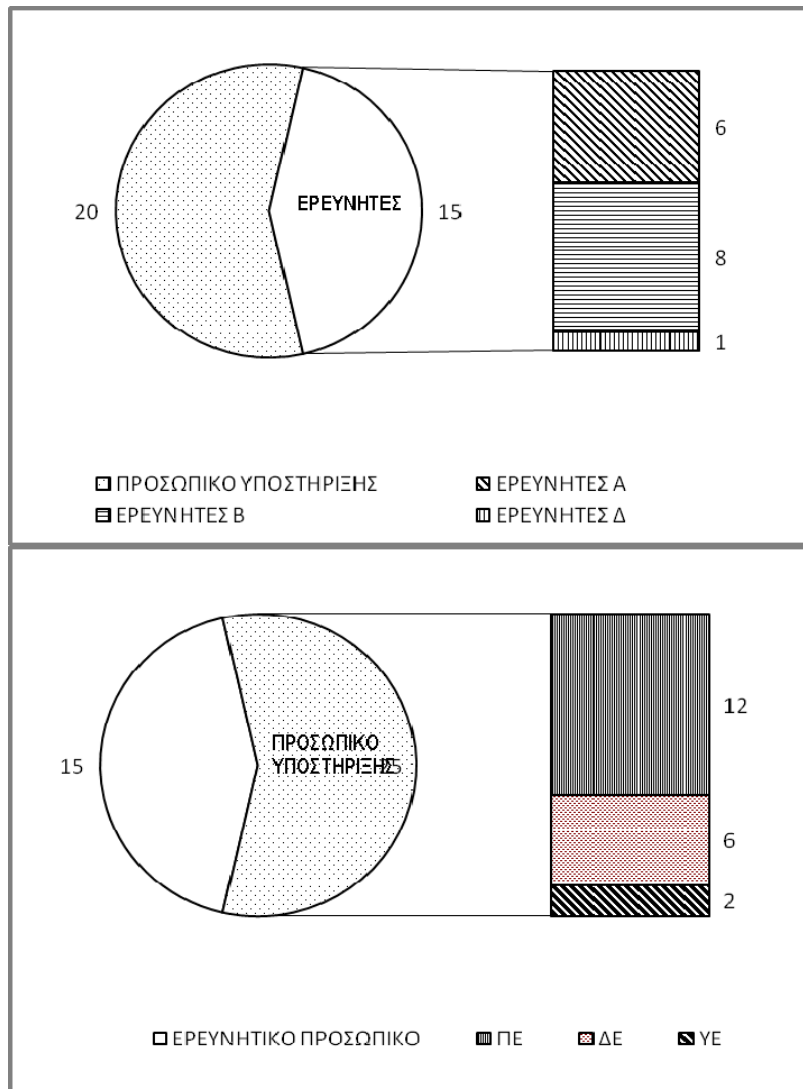
Κατά το 2010, το ΙΔΕ συμμετείχε στη διοργάνωση διαφόρων επιστημονικών εκδηλώσεων. Στις εκδηλώσεις αυτές, οι ερευνητές του ΙΔΕ συμμετείχαν στις οργανωτικές και επιστημονικές επιτροπές ή παρουσίασαν σχετικές εργασίες. Επίσης, εκπροσώπησαν τη χώρα σε διεθνείς οργανισμούς,

συμμετείχαν σε διεθνείς ή εθνικές ομάδες που χαράσσουν ερευνητική πολιτική και στις συντακτικές επιτροπές εθνικών και διεθνών περιοδικών και έκριναν εργασίες που υποβλήθηκαν για δημοσίευση σε εθνικά και διεθνή περιοδικά.

Προσωπικό και Οικονομικός Απολογισμός

Προσωπικό ΙΔΕ

Το προσωπικό του ΙΔΕ απαρτίζεται από το ερευνητικό προσωπικό και το προσωπικό τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης. Κατά το 2010 στις διάφορες εργασίες και δραστηριότητες του ΙΔΕ εργάστηκαν 15 ερευνητές και 20 υπάλληλοι τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης (Εικόνα 1). Επιπλέον αυτού του προσωπικού, ένας μεγάλος αριθμός εξωτερικών συνεργατών απασχολήθηκε στα ερευνητικά προγράμματα.

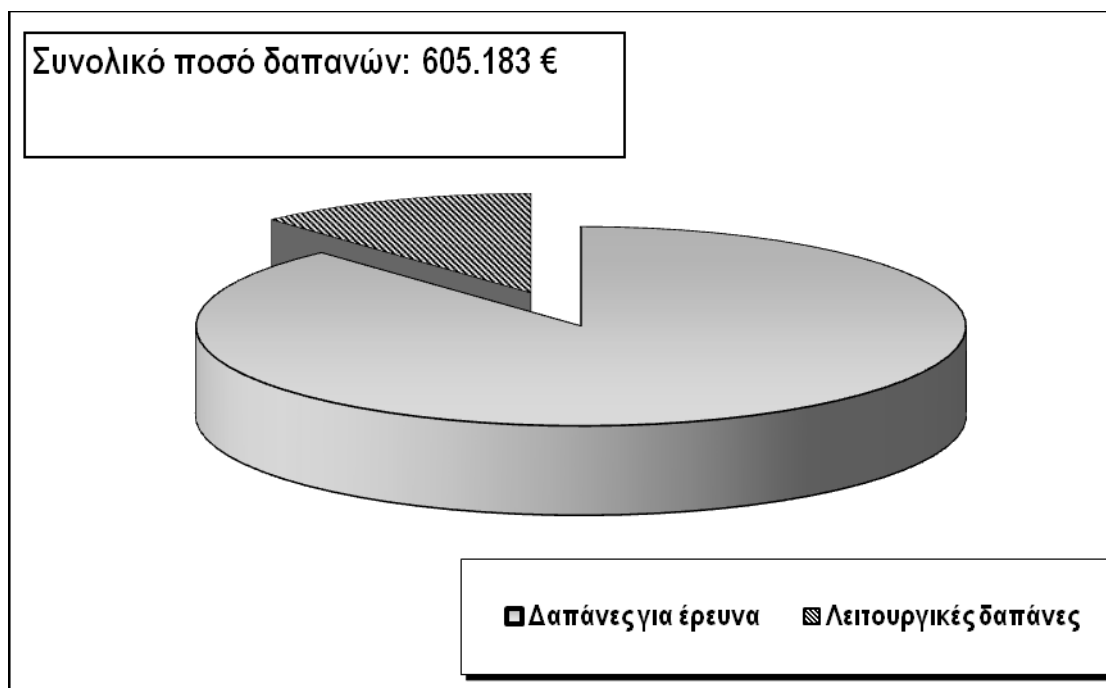

Εικόνα 1. Προσωπικό του ΙΔΕ και κατανομή του στις διάφορες κατηγορίες

Τα παραπάνω στοιχεία δίνονται για να αποτιμηθούν και αξιολογηθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες σε συνάρτηση με το ερευνητικό και τεχνικό δυναμικό του ΙΔΕ. Σημειωτέον ότι το προσωπικό όλων των κατηγοριών παρουσιάζει φθίνουσα πορεία τα τελευταία έτη και αν δεν προγραμματιστεί η ανανέωσή του και παραμείνει η υπάρχουσα κατάσταση θα έχει ως συνέπεια τη δραστική μείωση των δραστηριοτήτων του ΙΔΕ.

Οικονομικός απολογισμός

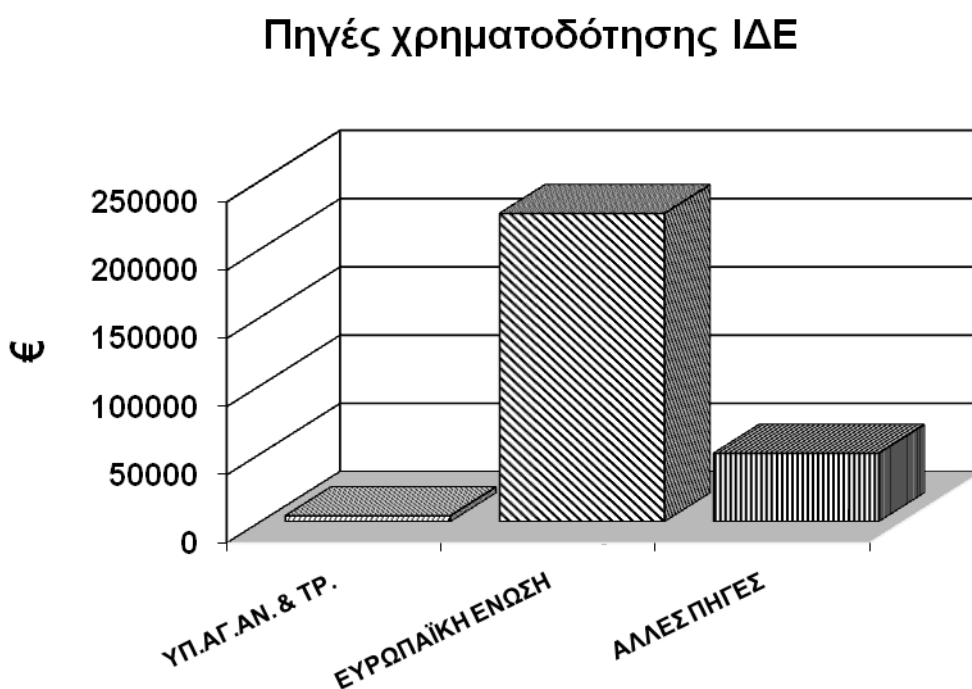
Για να αποτιμηθεί πλήρέστερα η ερευνητική δραστηριότητα και το παραγόμενο έργο του ΙΔΕ ένα άλλο στοιχείο που είναι απαραίτητο είναι η γνώση της οικονομικής επένδυσης που έγινε και ο επιμερισμός της στις διάφορες κατηγορίες δαπανών. Οι κύριοι οικονομικοί πόροι του ΙΔΕ προέρχονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, το ΕΘΙΑΓΕ και τα ερευνητικά προγράμματα που αναλαμβάνονται με ανταγωνιστικές διαδικασίες ή με απευθείας αναθέσεις και χρηματοδοτούνται από διάφορους φορείς.

Εικόνα 2. Συνολική χρηματοδότηση και κατηγορίες δαπανών.

Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε κατά το 2010 εκτός της μισθοδοσίας του τακτικού προσωπικού ανήλθε στα 605.183 € (Εικόνα 2). Οι λειτουργικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των 71.319 €, ενώ το ποσό των 533.864 € χρησιμοποιήθηκε για ερευνητικούς σκοπούς. Οι λειτουργικές δαπάνες καλύφθηκαν από τον προϋπολογισμό της μονάδας (40.810 € από προϋπολογισμό και 9.938 € δάνειο από τις χρηματοδοτήσεις των προγραμμάτων τα οποία επιστράφηκαν το 2011 από την χρηματοδότηση του υπόλοιπου του προϋπολογισμού) και από τις παρακρατήσεις των ερευνητικών προγραμμάτων (20.571 €). Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας αφορούσαν κυρίως ανελαστικές δαπάνες, όπως τιμολόγια ηλεκτρικού και επικοινωνιών (38%), καυσίμων θέρμανσης (20%) και υπηρεσίες τρίτων για συντήρηση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (20%).

Οι πηγές χρηματοδότησης και οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι για το 2010 απεικονίζονται στην εικόνα 3. Το ποσό των 40.810 € των διαθέσιμων οικονομικών πόρων προήλθε από το ΕΘΙΑΓΕ και αφορούσε στον ετήσιο προϋπολογισμό της μονάδας (Ο ετήσιος εγκεκριμένος προϋπολογισμός της μονάδας ανερχόταν σε 52.500 € αλλά η μονάδα για το 2010 χρηματοδοτήθηκε με το ποσό των 40.810 € ενώ το υπόλοιπο ποσό δόθηκε στην αρχή του 2011). Το 2010, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων χρηματοδότησε με 4.343 € διάφορες ερευνητικές δραστηριότητες του ΙΔΕ. Τα ποσά χρηματοδότησης που δόθηκαν από τους υπόλοιπους φορείς για ερευνητικούς σκοπούς ανήλθαν στα 276.030 €.

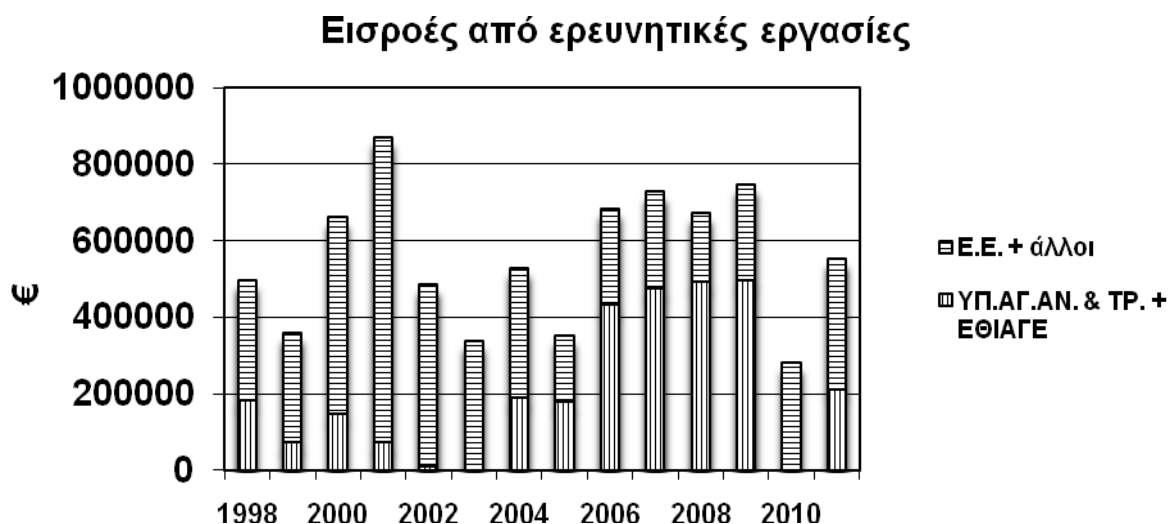

Εικόνα 3. Πηγές χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του ΙΔΕ (ΥΠ.ΑΓ.ΑΝ. & ΤΡ.: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων).

Αποδοτικότητα Μονάδας

Τα τελευταία χρόνια άρχισε και στη χώρα μας να γίνεται προσπάθεια αξιολόγησης της αποδοτικότητας των ερευνητικών μονάδων που εποπτεύονται από το κράτος καθώς και των Πανεπιστημιακών Τμημάτων. Αυτό που έχει σημασία σε τέτοιου είδους αξιολογήσεις είναι ότι θα πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια το προσδοκώμενο προϊόν από την αξιολογούμενη μονάδα και η συμβολή του στην εθνική οικονομία και το δημόσιο συμφέρον καθώς και η επένδυση που γίνεται για να επιτευχθεί αυτό. Οι επενδύσεις που γίνονται από την πολιτεία στο ΙΔΕ είναι αυτές που αφορούν στη μισθοδοσία των ερευνητών και του προσωπικού υποστήριξης καθώς και εκείνες για την κάλυψη των λειτουργικών και διοικητικών δαπανών της μονάδας. Τα αναμενόμενα έσοδα αυτής της επένδυσης είναι οι χρηματικές εισροές από ερευνητικά προγράμματα και το αναμενόμενο προϊόν είναι το ερευνητικό αποτέλεσμα και οι δημοσιεύσεις και η συμβολή του στην επίλυση προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας.

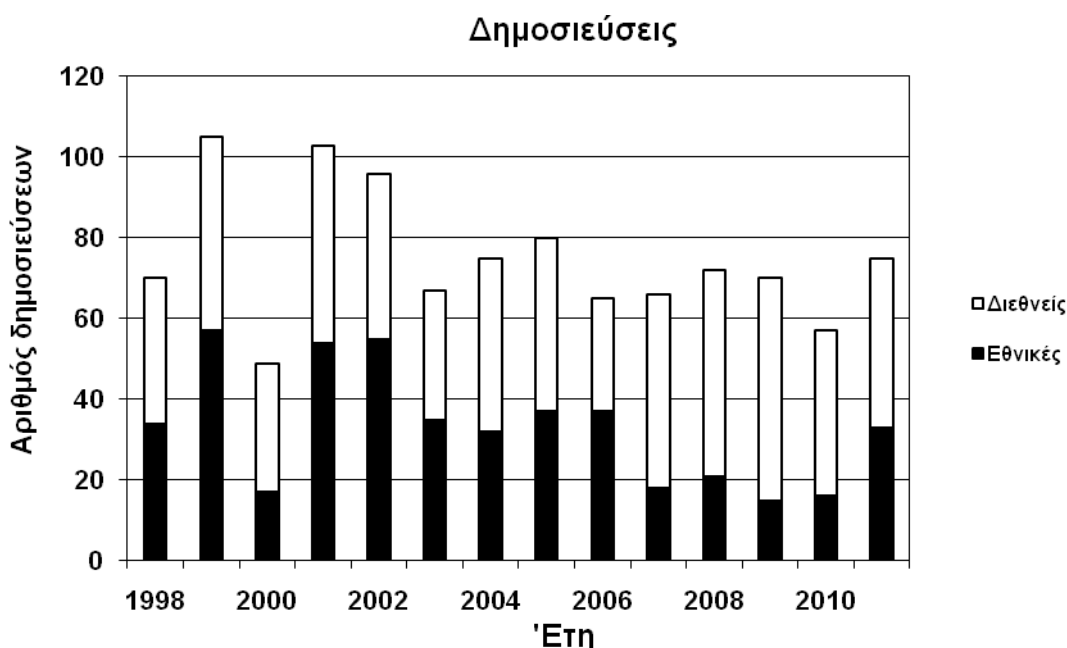
Οι ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και κυρίως τα έσοδα που αποφέρουν αυτές είναι ένας σημαντικός δείκτης αξιολόγησης της αποδοτικότητάς του. Τέτοιες εισροές εκτός του γεγονότος ότι επιτρέπουν την επίτευξη της αποστολής μας (δηλ. διεξαγωγή έρευνας), επιπλέον εξασφαλίζουν τη βελτίωση των υποδομών της μονάδας σε εξοπλισμό, την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών της και την εξασφάλιση εργασίας σε άνεργους επιστήμονες και νέους ανθρώπους συμβάλλοντας κατά τι στην καταπολέμηση της ανεργίας. Από τα οικονομικά στοιχεία του έτους 2010 προκύπτει ότι η επένδυση που έγινε στο ΙΔΕ ήταν 40.810 € (προϋπολογισμός ΙΔΕ), ενώ οι εισροές από ερευνητικές δραστηριότητες (προγράμματα, μελέτες, κτλ.) ανήλθαν στο ποσόν των 280.373 €. Αν συνεκτιμηθούν και οι δημοσιεύσεις των ερευνητικών αποτελεσμάτων (που ελεύθερα πλέον διαβάζονται και ενδεχομένως αξιοποιούνται και εφαρμόζονται) καθώς και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που γίνεται δωρεάν σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες, τότε συνάγεται ότι η αποδοτικότητα της μονάδας είναι αρκετά υψηλή.

Εικόνα 4. Χρηματικές εισροές από ερευνητικές δραστηριότητες του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2010 (Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση, ΥΠ.ΑΓ.ΑΝ. & ΤΡ.: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, ΕΘΙΑΓΕ: Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας). Η τελευταία στήλη είναι ο μέσος όρος των ετών.

Έχοντας υπόψη αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω και χρησιμοποιώντας ως πηγή τα Πεπραγμένα του ΙΔΕ των τελευταίων δεκατριών ετών, γίνεται στη συνέχεια μία προσπάθεια αξιολόγησης της πορείας των ερευνητικών δραστηριοτήτων και του αριθμού των δημοσιευμάτων, δύο στοιχεία που θεωρούνται καλοί ποιοτικοί δείκτες. Στην εικόνα 4 παρουσιάζονται οι εισροές χρημάτων από ερευνητικές δραστηριότητες, από το 1998 μέχρι το 2010, καθώς και ο μέσος όρος της εν λόγω περιόδου. Αξιοσημείωτο είναι ότι το μεγαλύτερο ποσόν αυτών των εισροών κατά το έτος 2010 προέρχεται από άλλους φορείς εκτός ΕΘΙΑΓΕ και Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων όπως γίνονταν και τα παλαιότερα έτη εκτός από τα έτη 2009 και 2008. Τα έτη αυτά (2009 και 2008) τα ποσά χρηματοδότησης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων ήταν σχεδόν διπλάσια όλων των άλλων πηγών χρηματοδότησης. Η υψηλή αυτή χρηματοδότηση αφορούσε στο πρόγραμμα: Βιολογικής Καταπολέμησης του Έλκου της Καστανιάς (βλ. σχετική ενότητα) που ήταν υψηλής προτεραιότητας για το Υπουργείο και ιδιαίτερα για τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος.

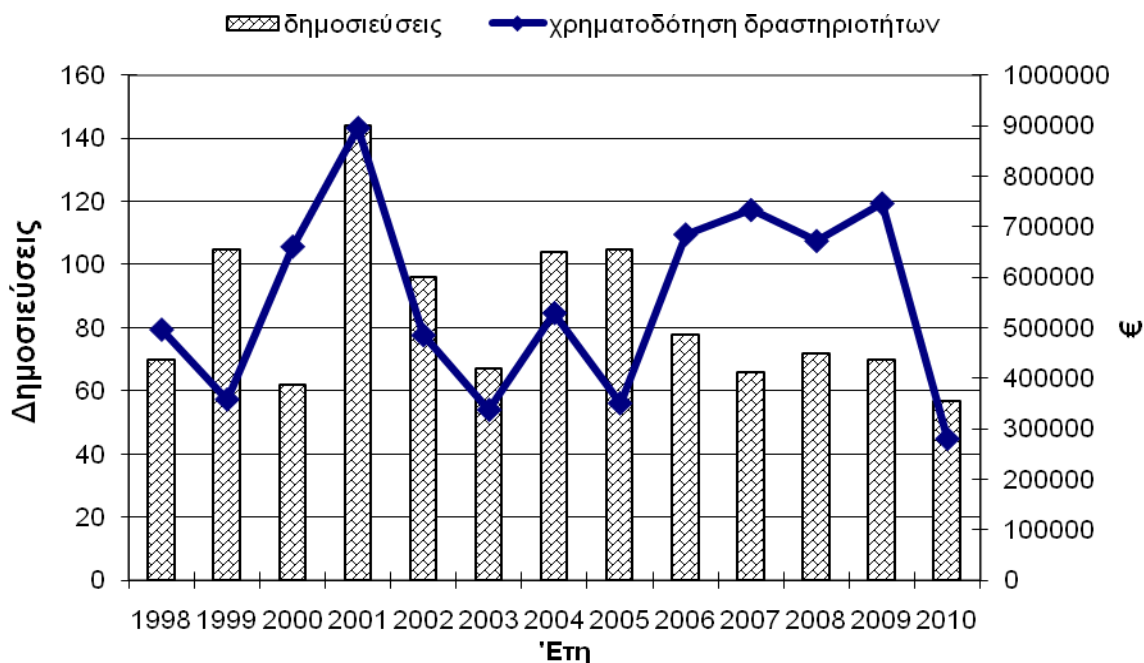
Όπως ήδη αναφέρθηκε, ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της μονάδας μας θεωρείται το ερευνητικό δημοσίευμα. Στην εικόνα 5 παρουσιάζονται οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων καθώς και οι αντίστοιχες σε εθνικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων (εξαιρέθηκαν δημοσιεύματα που αφορούν μελέτες, εκθέσεις προγραμμάτων, κτλ.). για την περίοδο 1998-2010. Είναι σαφές ότι ο αριθμός των δημοσιεύσεων αυτών των κατηγοριών είναι υψηλός (3,7 δημοσιεύσεις/ ερευνητή/ έτος) μεταξύ δημοσιεύσεων (μέσος όρος περιόδου: 75) και αριθμού ερευνητών (μέσος όρος περιόδου: 20). Επίσης, δεν πρέπει να αγνοηθεί ότι το παραγόμενο έργο, στην προκειμένη περίπτωση τα ερευνητικά δημοσιεύματα, είναι στενά συνδεδεμένα με τις χρηματοδοτήσεις των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στην εικόνα 6 παρουσιάζονται οι χρηματοδοτήσεις και οι πάσης φύσεως δημοσιεύσεις από το 1998 μέχρι το 2010.

Εικόνα 5. Αριθμός δημοσιεύσεων σε διεθνή και εθνικά περιοδικά και συνέδρια του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2010.

Οι χρηματικές εισροές και τα δημοσιεύματα της μονάδας είναι μεγέθη μετρήσιμα και μη αμφισβητήσιμα, ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί η συμβολή της μονάδας στην εξυπηρέτηση υπηρεσιών και φορέων του κράτους (βλ. σχετικά κεφάλαια) δια του συμβουλευτικού έργου και στη διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης στους πολίτες της χώρας και σύγχρονης αντίληψης για την εκμετάλλευση των φυσικών χερσαίων οικοσυστημάτων και τη διατήρηση επαπειλούμενων ζωικών και φυτικών οργανισμών.

Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι η αυξημένη ερευνητική δραστηριότητα που συμβαίνει στο ΙΔΕ και το σημαντικό έργο που παράγεται το κατατάσσει μεταξύ των πλέον δυναμικών και παραγωγικών ερευνητικών μονάδων του ΕΘΙΑΓΕ και της χώρας μας. Ωστόσο, η δραστηριότητα αυτή για να συνεχιστεί και στο μέλλον και να εξακολουθήσει να παίζει σημαντικό ρόλο στη χάραξη ερευνητικής πολιτικής και στην επίλυση προβλημάτων της ελληνικής δασοπονίας, θα πρέπει να τύχει και της ανάλογης χρηματοδότησης από πλευράς της πολιτείας.

Εικόνα 6. Αριθμός δημοσιεύσεων και χρηματοδοτήσεις ερευνητικών δραστηριοτήτων του ΙΔΕ από το 1998 μέχρι το 2010.

Η συγγραφή αυτού του τεύχους πραγματοποιήθηκε χάρη στην προθυμία των ερευνητών και του προσωπικού τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης να δώσουν όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία που τους ζητήθηκαν και για το λόγο αυτό θα ήθελα να τους εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζουμε στην κ. Ελένη Ξανθοπούλου και στον κ. Ευάγγελο Χαβαλέ για την επιμέλεια των κεφαλαίων Ερευνητικά Έργα – Δημοσιεύσεις και Παροχή Υπηρεσιών – Προϊόντων – Συνέδρια - Εκπαιδευτική δραστηριότητα - Λοιπές δραστηριότητες, αντίστοιχα, καθώς και στην κ. Μαρία Γιαντζή για την επιμέλεια του οικονομικού απολογισμού του ΙΔΕ. Η άρτια όμως παρουσίαση όλων των παραπάνω θα ήταν αδύνατη χωρίς τη συμβολή του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΙΔΕ.

Ο Διευθυντής του ΙΔΕ

Δρ Θωμάς Παπαχρήστου
Τακτικός Ερευνητής

Επιστημονικό Συμβούλιο του ΙΔΕ

Τακτικά μέλη:

Δρ Κ. Ραδόγλου, Τακτική Ερευνήτρια, Πρόεδρος
Δρ Σ. Γκατζογιάννης, Τακτικός Ερευνητής
Δρ Π. Πλατής, Αναπληρωτής Ερευνητής

Αναπληρωματικά μέλη:

Δρ Γ. Τσιουρλής, Αναπληρωτής Ερευνητής
Δρ Ι. Σπανός, Αναπληρωτής Ερευνητής
Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Αναπληρωτής Ερευνητής

A. Ερευνητικά προγράμματα

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Εκπόνηση μελέτης και εκτέλεση των προβλεπόμενων από αυτήν έργων για την καταπολέμηση του έλκου της καστανιάς

Έναρξη – Λήξη: Μάιος 2006-Δεκέμβριος 2011.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Διαμαντής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Χαρίκλεια Περλέρου (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Ομάδα υποστήριξης: Β. Χριστόπουλος, Γ. Τζίρος, Ζ. Νακοπούλου, Δ. Αβτζής.

Συμμετέχοντες Φορείς: Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσ. Περιβάλλοντος.

Σκοπός του προγράμματος: Είναι η εγκατάσταση υπομολυσματικών στελεχών του μύκητα *Cryphonectria parasitica* σε καστανέωνες και καστανοδάση 17 Νομών της χώρας και συγκεκριμένα στους Νομούς Καβάλας, Δράμας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Λάρισας, Καρδίτσας, Ιωαννίνων, Άρτας, Αιτωλοακαρνανίας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας, Εύβοιας, Αρκαδίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας. Το Έργο εκτελείται από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης & Προστασίας Δασών και τις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες με την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του ΙΔΕ.

Φορέας χρηματοδότησης: Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών & Φυσ. Περιβάλλοντος, Γ' ΚΠΣ, Μέτρο 6.3 Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Κατά τα έτη 2010 και 2011 γίνεται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του Έργου. Για το σκοπό αυτόν πραγματοποιήθηκαν πολλές επισκέψεις σε περιοχές όπου εφαρμόσθηκε η καταπολέμηση και έγιναν δειγματοληψίες και εργαστηριακή ανάλυση των δειγμάτων για τον έλεγχο εγκατάστασης της υπομολυσματικότητας. Οι επισκέψεις αυτές θα συνεχισθούν και κατά το 2011 ώστε να συνταχθεί αναλυτική έκθεση η οποία θα υποβληθεί στον τελικό δικαιούχο του Έργου.

Βελτίωση και παραγωγή λιβαδικών σπόρων

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: Δρ Π. Πλατής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Ομάδα υποστήριξης: Α. Τακουρίδης, Ε. Ναούμ, Γ. Παρζιάλης (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Συμμετέχοντες Φορείς: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Είναι η επιλογή, αξιολόγηση και πολλαπλασιασμός των σπόρων πολύτιμων εγχώριων, ξενικών ειδών και ποικιλιών λιβαδικών φυτών για την κάλυψη των αναγκών βελτίωσης των λιβαδιών καθώς και η συγκέντρωση πληροφοριών όσον αφορά στην παραγωγικότητα και βοσκησιμότητα λιβαδικών θάμνων κάτω από ελεγχόμενες συνθήκες. Η παραγωγή λιβαδικών σπόρων γίνεται στις πειραματικές επιφάνειες Χρυσοπηγής Σερρών και Λουτρών Θέρμης. Τα λιβαδικά είδη που παράγονται διατίθενται δωρεάν στα Δασαρχεία, Κοινότητες, κτηνοτρόφους και ιδιώτες για τη σπορά λιβαδικών εκτάσεων με σκοπό την παραγωγή βοσκήσιμης ύλης ή προστασία των καμένων και ερημοποιημένων εκτάσεων για την αποφυγή της επιφανειακής διάβρωσης. Τα είδη που παράγονται είναι: *Dactylis glomerata* (ποικ. Χρυσοπηγής), *D. glomerata* (Palestine), *Bromus inermis*, *Phalaris aquatica*, *Lolium rigidum* κτλ. Αρκετά από τα παραπάνω είδη χρησιμοποιούνται και σε άλλα ερευνητικά προγράμματα ή για πειραματικούς σκοπούς σε ερευνητικά κέντρα, ΤΕΙ και Πανεπιστήμια.

Φορέας χρηματοδότησης: Χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών) τελευταία φορά το 2004 – συνεχίζεται με ιδίους πόρους.

Εργασίες που εκτελέστηκαν το 2010: Ποσότητες λιβαδικών σπόρων προηγούμενων ετών, καθώς και σπόρων που παρήχθησαν το έτος 2010 διατέθηκαν σε κτηνοτρόφους, υπηρεσίες και για πειραματικούς σκοπούς σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Δόθηκαν οδηγίες σε υπηρεσίες του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και κτηνοτρόφους για τη βελτίωση των λιβαδιών με σπορά λιβαδικών φυτών. Επιπλέον, δόθηκαν πληροφορίες για την επιλογή των κατάλληλων σπόρων λιβαδικών φυτών και τη δημιουργία μιγμάτων, με σκοπό την εγκατάστασή τους σε διαταραγμένες επιφάνειες, όπως στην Εταιρεία Εγνατία Οδό Α.Ε. και σε Δήμους που επλήγησαν από πυρκαγιές.

Αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων δασικής πράξης

Εναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: Δρ Στ. Διαμαντής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Στ. Διαμαντής, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Μ. Καλαπανίδα, Δρ Χ. Περλέρου (ΙΔΕ – ΕΘΙΑΓΕ).

Ομάδα υποστήριξης: Ζ. Περσιμετζή.

Συμμετέχοντες φορείς: Γεν. Δ/ση Δασών & Φυσ. Περιβάλλοντος, ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Το πρόγραμμα έχει ως σκοπό την άμεση αντιμετώπιση προβλημάτων προστασίας δασών, φυτειών, φυτωρίων, αλσουλίων, δενδροστοιχιών από ασθένειες, έντομα, νηματώδεις ώστε να εμποδίζεται η εισαγωγή και εξάπλωση στη χώρα μας νέων παθογόνων, να εξασφαλίζεται η υγιεινή κατάσταση των δασών, να παράγεται υγιές πολλαπλασιαστικό υλικό και οι δημιουργούμενες νέες φυτείες να είναι υγιείς, να βελτιώνεται η ποιότητα και να αυξάνεται η ποσότητα των παραγομένων προϊόντων και να εξασφαλίζεται η υγεία και προστασία του αστικού και περιαστικού πρασίνου καθώς και των χώρων αναψυχής. Επίσης έχει ως σκοπό την επίλυση των προβλημάτων της Δασικής Υπηρεσίας που σχετίζονται με την καταλληλότητα των εδαφών για αναδασώσεις και εγκατάσταση δασικών φυτωρίων, τις τροφοπενίες και ανάγκες για λίπανση των φυτωρίων, τον έλεγχο καταλληλότητας τύρφης για παραγωγή φυταρίων, την καλλιέργεια λευκώνων, την καλλιέργεια χριστουγεννιάτικων δένδρων.

Φορέας χρηματοδότησης: Χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών) τελευταία φορά το 2004 – συνεχίζεται με ιδίους πόρους.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Κατά το 2010, όπως και τα προηγούμενα έτη, το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών δέχθηκε πολλές αναφορές από τις Δασικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες και ιδιώτες σχετικά με προσβολές δασικών δένδρων από ασθένειες και έντομα και πληθώρα αιτημάτων για διάγνωση και παροχή συμβουλών για πρόληψη και αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων. Σε όλες τις περιπτώσεις ελήφθησαν δείγματα φυτών ή εδάφους και έγιναν μακροσκοπικές και μικροσκοπικές εξετάσεις ή αναλύσεις εδαφών. Έγιναν επίσης καλλιέργειες, απομονώσεις, αναγνωρίσεις και ταυτοποιήσεις διαφόρων μυκήτων, εντόμων και νηματωδών. Το προσωπικό των Εργαστηρίων Δασικής Παθολογίας & Μυκητολογίας, Εντομολογίας και Εδαφολογίας συνεργάστηκε με τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες, Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και ιδιώτες όπου διέγινωσε προβλήματα, συνέταξε έγγραφες ειδικές μελέτες (διαγνώσεις - γνωματεύσεις) και παρείχε οδηγίες για την αντιμετώπισή τους.

Διερεύνηση καταλληλότητας νέων δασοπονικών ειδών & μεθόδων για αναδασώσεις μετά από πυρκαγιά

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: Δρ Ι. Σπανός.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Σπανός, Δρ Κ. Σπανός, Δρ Π. Πλατής, Ε. Ξανθοπούλου (Msc.), Θ. Σαμαρά (MSc.), Ε. Χαβαλές.

Ομάδα υποστήριξης: Θ. Παλατζίδης, Α. Τακουρίδης, Θ. Τσολάκογλου, Ζ. Περσιμετζή.

Συμμετέχοντες Φορείς: Γεν. Δ/ση Δασών & Φυσ. Περιβάλλοντος, ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Δοκιμάζονται 42 δασοπονικά είδη σε μόνιμες πειραματικές επιφάνειες σε καμένες περιοχές της χώρας μας (Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Εύβοια και Θάσος), που φυτεύτηκαν σε διαφορετικά οικολογικά περιβάλλοντα. Οι κύριοι σκοποί του προγράμματος είναι: α) δοκιμή εγκατάστασης, επιβίωσης, προσαρμογής και ανάπτυξης δασοπονικών ειδών, καθώς και σύγκριση προελεύσεων ντόπιων και ξενικών ειδών, που είναι προσαρμοσμένα σε διάφορες κλιματο-εδαφικές συνθήκες της χώρας, β) σύγκριση παλαιών και νέων μεθόδων αναδάσωσης, ώστε να απαντηθούν καίρια ερωτήματα που επί σειρά ετών προβληματίζουν την Δασική Υπηρεσία. Έγινε λήψη στοιχείων των κυριότερων παραμέτρων που επηρεάζουν τα φυτά των αναδασώσεων. Επίσης, ερευνήθηκαν κύριοι σταθμολογικοί (εδαφικοί και κλιματικοί) και δασοκομικοί παράμετροι που καθορίζουν την πορεία των δοκιμαζόμενων δασοπονικών ειδών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές αναδασώσεις σε διάφορες περιοχές της χώρας μας.

Ένα σπουδαίο νέο δασοπονικό είδος που δοκιμάζεται στα πλαίσια του προγράμματος αυτού είναι η φελλοφόρος δρυς (*Quercus suber*), δένδρο που θεωρείται πολύτιμο σε μελλοντικές αναδασώσεις σε δασικές και αγροτικές εκτάσεις. Η οικονομική του αξία για τη χώρα μας είναι τεράστια, διότι θα αυξήσει το εισόδημα των δασοκτημόνων, κτηνοτρόφων και αγροτών, επειδή, εκτός από τα προϊόντα ξύλου και της βοσκήσιμης βιομάζας, από τον φλοιό παράγεται ο πολύτιμος «φελλός», προϊόν μεγάλης οικονομικής αξίας. Ήδη, από το 1993 το είδος δοκιμάζεται σε τρεις περιοχές της Ελλάδας (ΙΔΕ, Σταυρός και Χαλκιδική/Ιερισσός).

Φορέας χρηματοδότησης: Χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών) τελευταία φορά το 2004 – συνεχίζεται με ίδιους πόρους.

Αποτελέσματα: Στο αγρόκτημα του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών υπάρχουν δύο μόνιμες σποροπαραγωγικές πειραματικές επιφάνειες φελλοφόρου δρυός (*Q. suber*), όπου δοκιμάζονται τρεις φαινότυποι και διάφορες οικογένειες. Από επιλεγμένα δένδρα, συλλέχθηκαν σπόροι (βαλανίδια) και διερευνήθηκε η φυτρωτικότητα. Από επιλεγμένους υγιείς σπόρους, παρήχθησαν 1.600 βλώφυτα φυτά, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν σε φυτεύσεις και νέα πειράματα σε πιλοτικό έργο που εντάσσεται στο ευρύτερο ερευνητικό πρόγραμμα που φέρει τον τίτλο «Επιλογή ξυλωδών ειδών για περιβαλλοντική αποκατάσταση ορυχείων περιοχής Πτολεμαϊδας της ΔΕΗ Α.Ε. στο πλαίσιο της Μ.Π.Ε.» και εκτελείται από το ΕΘΙΑΓΕ/Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (2010-2013).

Ο φαινότυπος της *Q. suber* ssp. *eusuber* προσαρμόστηκε καλύτερα στις εδαφικές και κλιματικές συνθήκες του αγροκτήματος του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών σε σχέση με τον φαινότυπο της *Q. suber* ssp. *occidentalis*). Οι κλιματικές συνθήκες παίζουν σπουδαίο ρόλο στην πορεία εξέλιξης και προσαρμογής της φελλοφόρου δρυός. Η ξηρασία του 1993 και οι παγωνιές των ετών 2001 και 2002 επηρέασαν αρνητικά την επιβίωση και εξέλιξη των δενδρυλλίων της *Q. suber*.

Τρία μοντέλα παλινδρόμησης (linear, logarithmic and quadratic) δοκιμάστηκαν για να συσχετίσουν το ετήσιο ύψος βροχής και το πλάτος των ετησίων δακτυλίων της φελλοφόρου δρυός. Το δευτεροβάθμιο μοντέλο έδειξε την καλύτερη συσχέτιση, και για τους τρεις φαινότυπους ($R^2 = 0,92$ για τον φαινότυπο 1, $R^2 = 0,99$ για τον φαινότυπο 2, και $R^2 = 0,92$ για τον φαινότυπο 3). Όμως, η συσχέτιση του ύψους βροχής της ξηράς περιόδου και η ετήσια αύξηση ήταν πολύ χαμηλή για όλους

τους φαινοτύπους ($R < 0.20$), και αυτό αποδεικνύει ότι οι βροχές του καλοκαιριού δεν παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην αύξηση της φελλοφόρου δρυός. Τα αποτελέσματα έρευνας στο αγρόκτημα του ΙΔΕ έδειξαν ότι η πρώτη παραγωγή φελλού θα αρχίσει αργότερα (όταν τα δένδρα θα φθάσουν στην ηλικία των 25 ετών), όταν η στηθαία διάμετρος των δένδρων θα ξεπεράσει τα 20cm.

Καλλιέργεια νέων κλώνων λεύκης, ιδιότητες του ξύλου και βελτίωση αποδόσεων

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Σπανός.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Σπανός.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Γαϊτάνης, Ε. Χαβαλές, Α. Τακουρίδης.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΕΘΙΑΓΕ, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σκοπός του προγράμματος: Αξιολόγηση νέων κλώνων λεύκης (x *Populus euroamericana*, *P. deltoides*, *P. nigra* var. *pyramidalis*, *P. alba*) σε διάφορα κλιματο-εδαφικά περιβάλλοντα: Παραγωγή ξύλου (ποσότητα - ποιότητα), βιομάζας και οικολογική προσαρμογή (επιβίωση x αύξηση).

Φορέας χρηματοδότησης: Χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών) τελευταία φορά το 2004 – συνεχίζεται με ιδίους πόρους.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Παραγωγή ηλεγμένου γενετικού υλικού και αξιολόγηση και δημοσίευση των αποτελεσμάτων (αναχώματα Στρυμόνα).

Λειτουργία δικτύου Μετεωρολογικών Σταθμών

Έναρξη – Λήξη: Συνεχές.

Υπεύθυνος: Γ. Χαλυβόπουλος (ΙΔΕ-ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.).

Ερευνητική ομάδα: Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ Κ. Ραδόγλου.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του προγράμματος είναι η συνέχιση της συλλογής μετεωρολογικών δεδομένων από το δίκτυο των δασικών μετεωρολογικών σταθμών που είναι εγκατεστημένοι στη Βόρεια Ελλάδα και η επέκταση του δικτύου.

Φορέας χρηματοδότησης: Χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών) τελευταία φορά το 2004 – συνεχίζεται με ιδίους πόρους.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Συλλογή και επεξεργασία μετεωρολογικών στοιχείων, έκδοση αποτελεσμάτων και διανομή σε ερευνητές του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και τη Δασική Υπηρεσία.

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Ε.Ε.

Diversity of invading *Phytophthora* spp. plant pathogens in agro and forest ecosystems in Southeast Europe (Programme SEE-ERA NET PLUS 138)

Έναρξη – Λήξη: 2010 - 2012 (διάρκεια: 24 μήνες).

Γενικός Συντονιστής: Dr. S. Slavov (AgroBioInstitute Σόφια, Βουλγαρία).

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Διαμαντής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Χ. Πετλέρου, Γ. Τζίρος.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Βουλγαρία, Ελλάδα, Ρουμανία, FYROM, Σερβία.

Σκοπός του Προγράμματος: Ο προσδιορισμός και η μελέτη της βιοοικολογίας των κυριότερων ειδών του γένους *Phytorphthora* που απειλούν αγροτικά και δασικά οικοσυστήματα στις πέντε συμμετέχουσες χώρες της Βαλκανικής. Η μελέτη του τρόπου μεταφοράς από περιοχή σε περιοχή επικίνδυνων για τα φυτά ειδών *Phytorphthora* και η πρόταση μέτρων προστασίας.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Η έναρξη του προγράμματος έγινε στις 30-10-2010. Το Δεκέμβριο 2010 έγινε η εναρκτήρια συνάντηση των ερευνητικών ομάδων στη Σόφια-Βουλγαρία.

Demonstration of Conservation Actions for *Ursus arctos and habitat type 9530* in Northern Pindos N.P., Grevena Prefecture, Greece, LIFE07 NAT/GR/000291 12/03/2009**

Έναρξη – Λήξη: 42 μήνες (Από 01/01/2009 μέχρι 30/06/2012).

Υπεύθυνος: Δρ Π. Κωνσταντινίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Δρ. Στ. Γκατζογιάννης, Δρ. Γ. Τσιουρλής.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Νομαρχία Γρεβενών, Αναπτυξιακή Εταιρεία Γρεβενών, Καλλιστώ - Μη κυβερνητική οργάνωση προστασίας της φύσης και της άγριας πανίδας, Business Architects Consultancy SA.

Σκοπός του προγράμματος: Συμβολή στη διαχείριση του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, το οποίο περιλαμβάνει 3 περιοχές Natura (pSCI & SPA), μέσω της εφαρμογής των καλύτερων δυνατών πρακτικών και υλοποίηση δράσεων επίδειξης και ευαισθητοποίησης του κοινού. Οι δράσεις ευαισθητοποίησης περιλαμβάνουν:

1. Δράσεις επίδειξης και διατήρησης, οι οποίες βελτιώνουν το καθεστώς διατήρησης του τύπου οικοτόπου προτεραιότητας 9530*¹, μέσω αειφορικών και καινοτόμων διαχειριστικών πρακτικών, οι οποίες ευνοούν τα επίπεδα βιοποικιλότητας και την κατάσταση διατήρησης της καφέ αρκούδας στην περιοχή μελέτης.
2. Επίδειξη δράσεων βελτίωσης του καθεστώτος διατήρησης της καφέ αρκούδας αναφορικά με την κατάσταση του ενδιαίτηματος και τις τάσεις αυξομείωσης του πληθυσμού της.
3. Εκστρατεία πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης για την καφέ αρκούδα και το ενδιαίτημα αυτής στην περιοχή μελέτης, η οποία θα απευθύνεται σε συγκεκριμένες ομάδες στόχων (*target groups*).
4. Εκπαίδευση ειδικών ομάδων και μεταφορά τεχνογνωσίας (*know-how*) συγκεκριμένων εργαλείων παρακολούθησης (*monitoring*) και διαχείρισης όσον αφορά το υπό μελέτη είδος και τον τύπο οικοτόπου.
5. Εγκατάσταση και λειτουργία μονάδας επιφυλακής για την προστασία της αρκούδας.
6. Εγκατάσταση μονάδας υποστήριξης υποδομών και εγκαταστάσεων για τη διαχείριση των επισκεπτών του πάρκου.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση (Πρόγραμμα LIFE).

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

A) Προσαρμογή διαχειριστικού σχεδίου για τον οικοτόπο μαύρης πεύκης

Στο πλαίσιο της δράσης αυτής έγιναν οι ακόλουθες εργασίες:

- Εκπονήθηκε χάρτης βλάστησης

¹ (Υπο-) μεσογειακά πευκοδάση με ενδημική μαύρη πεύκη.

- Έγινε αξιολόγηση δασικών λειτουργιών (δυναμικό διήθησης, κίνδυνος πυρκαγιάς, κίνδυνος διάβρωσης, δυναμικό διατήρησης της καφέ αρκούδας και αισθητική τοπίου) στον οικότοπο μαύρης πεύκης Γρεβενών και
- Εκπονήθηκε Σχέδιο Διαχείρισης για τον οικότοπο μαύρης πεύκης περιοχής Γρεβενών.

Β) Αειφορική διαχείριση συστάδων μαύρης πεύκης

Έγιναν μόνο προπαρασκευαστικές εργασίες για τη δοκιμασία εναλλακτικών συστημάτων δασοκομικού χειρισμού και συγκομιδής στις συστάδες του οικότοπου μαύρης πεύκης.

Γ) Επιστημονική παρακολούθηση συστάδων μαύρης πεύκης της πιλοτικής περιοχής

Έγινε ο σχεδιασμός και η εγκατάσταση στο πεδίο των αναγκαίων δοκιμαστικών επιφανειών, καθώς και η πρώτη απογραφή του μεγαλύτερου μέρους των δοκιμαστικών επιφανειών παρακολούθησης.

Εικόνα 1. Το Σχέδιο Διαχείρισης του οικότοπου μαύρης πεύκης 9530*

Εικόνα 2. Συνάντηση με την ομάδα εξωτερικής παρακολούθησης του προγράμματος (στιγμιότυπο από την περιοχή μελέτης)

Study under EEC 2152/2003 Forest Focus regulation on developing harmonized methods for assessing carbon sequestration in European forests, MASCAREF

Έναρξη – Λήξη: 2007 – 2010.

Υπεύθυνη: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Π. Μιχόπουλος.

Συμμετέχοντες φορείς: Institute of Forest Ecosystem Research, Czech Republic, Joanneum Research, Austria, Federal Institute for Geosciences and Natural Resources, Germany, Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden, Altra, The Netherlands.

Σκοπός του προγράμματος: Η συγκέντρωση και ενίσχυση των γνώσεων και η βελτίωση της μεθοδολογίας των μετρήσεων των διεργασιών των ριζών σε σχέση με τις κλιματικές μεταβολές.

Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του προγράμματος και κατετέθη η τελική έκθεση.

http://afoludata.jrc.ec.europa.eu/index.php/public_area/Research_projects_2009

Functional significance of forest biodiversity in Europe (FundivEUROPE)
(ENV.2010.2.1.4-1)

Έναρξη – Λήξη: 2010- 2014.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, κ. Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ. Μ. Φωτέλλη (Εξωτερικός Συνεργάτης).

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ, Albert Ludwigs – University of Freiburg (ALU-FR-Germany) Alterra (ALT-), University of Wien (BOKU Austria), Centre national de la recherche scientifique (CNRS- France), Agencia estatal consejo superior de investigaciones científicas (CSIC-Spain) Forstliche Versuchs und Forschungsanstalt Baden –Wuerttemberg (FVA Germany) , Institut national de la recherche agronomique (INRA –France) Katholieke Universiteit Leuven (KUL Belgium), METLA (Finland) MLU (Germany NAGREF-FRI (Greece) RHUL (UK) SLU (Sweden) Iniversidad de Alcala (UAH Spain) Universitaet Bern (UBE- Switzerland), The chancellor, masters and scholars of University of Cambridge (UCA –UK), Kobenhavns Universitet (UCPH –Denmark), Università degli studi di Firenze (UFI Italy), Helmholtz Zentrum fuer Umweltforschung GmbH-UFZ (Germany), Iniversiteit Gent (Belgium) Universitaet Leipzig (ULEI Germany), University Stefan cel mare suceava (USV Romania), Uniwersytet Warszawski (UWAR –Poland) Unoversitaet Zuerich (UZH Switzerland).

Σκοπός του προγράμματος: Ο σκοπός του προγράμματος είναι να προσδιοριστούν η σχέση της βιοποικιλότητας με τις λειτουργίες των δασικών οικοσυστημάτων στις κύριες βιοκλιματικές ζώνες της Ευρώπης. Το πρόγραμμα θα συνδέσει ένα υπάρχον δίκτυο δοκιμαστικών επιφανειών με ένα νέο δίκτυο επιφανειών που θα εγκατασταθούν. Το πρόγραμμα *FunDivEUROPE* θα συλλέξει δεδομένα από μετρήσεις πεδίου και την εφαρμογή μοντέλων για τα διάφορα δασικά είδη. Θα αξιολογήσει την βιοποικιλότητα και τις λειτουργίες των οικοσυστημάτων. Θα συμβάλει στην ανάπτυξη δικτύου μακροχρόνιων ερευνητικών αποτελεσμάτων στα δασικά οικοσυστήματα. (European Long-Term Ecosystem Research).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγινε το kick off meeting του προγράμματος στο Freiburg από 2-4 Νοεμβρίου 2010. Έγινε σχεδιασμός των προγραμματισμένων εργασιών για το πρώτο έτος και συζητήθηκαν τα πρωτόκολλα συλλογής στοιχείων και τα πρωτόκολλα των αναλύσεων.

Use of innovative practices and new technology in the production of wide variety and high quality forestry seedlings in order to enhance regeneration success and increase biodiversity" VERENIKE "LIFE09 NAT/GR/000326"

Έναρξη – Λήξη: 2010- 2013.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, κ. Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ Γ. Σπύρογλου (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ) και Β. Ιακωβόγλου (εξωτερικός συνεργάτης).

Ομάδα υποστήριξης: Ε. Χαβαλές , Θ. Παλατζίδης, Ζ. Περσιμετζή, Α. Τακουρίδης.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ, Διεύθυνση Αναδασώσεων Θεσσαλονίκης - Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Διεύθυνση Δασών - Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Vivai Torsanlorenzo (Ιταλία).

Σκοπός του προγράμματος: Είναι η χρήση νέας, πρωτότυπης τεχνολογίας για την παραγωγή φυτευτικού υλικού ειδών που θεωρούνται οικολογικώς σημαντικά, αλλά είναι δύσκολη η φύτευσή

τους, με αποτέλεσμα να μειώνεται η βιοποικιλότητα περιοχών μετά την αναδάσωσή τους. Η καινοτομία της πρότασης είναι διττής φύσεως, περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός πρωτότυπου συστήματος παραγωγής φυταρίων (τεχνολογική καινοτομία) και τη χρήση νέων μεθόδων παραγωγής δασικών ειδών με παράλληλη τη δημιουργία πρωτόκολλων παραγωγής φυτευτικού υλικού.

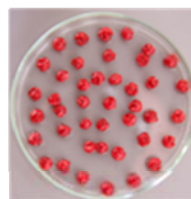
Φώτο 1: Συλλογή σπόρων

Φώτο 2: Καθαρότητα σπόρων

Φώτο 3: Φυτρωτικότητα σπόρων

Φώτο 4: Ζωτικότητα σπόρων

Στους άξονες δράσης του προτεινόμενου έργου περιλαμβάνονται:

- Η εισαγωγή νέας τεχνολογίας παραγωγής μεγάλου όγκου αναδασωτικού υλικού που βασίζεται στην προκαλλιέργεια φυταρίων σε μικρές διαστάσεις.
- Η ανάπτυξη πρωτόκολλων παραγωγής για οικολογικώς σημαντικά είδη.
- Η αξιολόγηση του παραγόμενου υλικού σε σύγκριση με την παλαιά μέθοδο σε δοκιμαστικές επιφάνειες.
- Η εκπαίδευση του προσωπικού των Δασικών Φυτωρίων της Δ/σης Αναδασώσεων Θεσ/νίκης στις νέες μεθόδους παραγωγής.
- Η ενσωμάτωση της νέας τεχνολογίας παραγωγής στην παραγωγική διαδικασία.
- Η παρουσίαση της νέας τεχνολογίας σε φορείς και ενδιαφερόμενους.
- Η οργάνωση Ευρωπαϊκής εμβέλειας συνεδρίου με θέμα σχετικό με τεχνικές διατήρησης της βιοποικιλότητας.
- Η προβολή του έργου Βερενίκη από την Δ/ση Δασών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος φοιτητών και σπουδαστών στην παραγωγική διαδικασία.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Με την έναρξη του προγράμματος έγινε το “kick-off” meeting στο ΙΔΕ, στις 9 Νοεμβρίου, 2010. Έγινε ο ορισμός της Steering Committee (Δρ. Κ. Ραδόγλου, Γ. Βιγλάκη, Φ. Κιουρτσής και Ε. Margheriti) και της συμβουλευτικής επιτροπής (Advisory committee, Δρ. Α. Mattsson, Δρ. Β. Schirone, Δρ. Α. Tufekcioglu) του προγράμματος. Έγινε προγραμματισμός των εργασιών του πρώτου έτους. Τα προεπιλεγμένα είδη που θα χρησιμοποιηθούν στο πρόγραμμα είναι (*Cercis siliquastrum*, *Quercus ilex*, *Quercus pubescens*, *Quercus frainetto*, *Myrtus communis*, *Phillyrea latifolia*, *Rosa canina*, *Erica arborea*, *Buxus sempervirens*, *Pyrus pyraeaster*, *Prunus spinosa*, *Prunus avium*, *Cornus mas*, *Cornus sanguinea*, *Tilia tomentosa*, *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus ornus*, *Celtis australis*, *Pinus brutia*, *Pinus nigra*, *Pinus halepensis*, *Pinus pinea*, *Cupressus sempervirens*, *Arbutus unedo*, *Arbutus andrachne*, *Platanus orientalis*). Πραγματοποιήθηκε η συλλογή σπόρων από φυσικές συστάδες των περιοχών της Βόρειας Ελλάδας. Οι συλλεγμένοι σπόροι αξιολογούνται χρησιμοποιώντας διάφορα τεστ ζωτικότητας, Εφαρμόζονται τα διεθνή πρωτόκολλα και οι διεθνείς κανόνες ISTA για τα τεστ σπόρων. Τα τεστ που εφαρμόζονται είναι α) Τεστ καθαρότητας β) Βιοχημικό τεστ βιωσιμότητας (χρήση τετραζόλιου), γ) Τεστ βλάστησης δ) Τεστ βάρους σπόρου ε) Τεστ προσδιορισμού περιεκτικότητας υγρασίας ζ) Λήθαργος σπόρων.

Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα»
AdapFor“ LIFE08 ENV/GR/000554

Έναρξη – Λήξη: 2010- 2012.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Γ. Σπύρογλου (ΙΔΕ - ΕΘΙΑΓΕ), Δρ Μ. Φωτέλλη (εξωτερικός συνεργάτης).

Ομάδα υποστήριξης: κ. Ε. Χαβαλές.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: -

Σκοπός του προγράμματος: Είναι η περιγραφή και αξιολόγηση παραμέτρων οικοφυσιολογίας σε τέσσερις (4) δασικές περιοχές σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και ειδικότερα σε σχέση με: α) τις προηγούμενες τάσεις και την υφιστάμενη κατάσταση οικοφυσιολογίας των δασών β) τις προβλεπόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην οικοφυσιολογία των δασών και γ) τα μέτρα προσαρμογής για την προστασία των δασών από άποψη οικοφυσιολογίας. Οι περιοχές μελέτης είναι 1) Δάσος Ρητίνης – Βρίας, Ελατοχωρίου και καταφυγίου Κοζάνης στα Πιέρια Όρη 2) Δάσος Ασπροποτάμου - Καλαμπάκας 3) Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας 4) Όρος Ταΰγετος.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΚΒΥ, Ευρωπαϊκή Ένωση, με Συντονιστή το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (ΕΚΒΥ).

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγιναν μετρήσεις σε δοκιμαστικές επιφάνειες που τοποθετήθηκαν στις περιοχές μελέτης. Έγινε απογραφή βιομετρικών χαρακτηριστικών (καταγράφονται: Δασοπονικό είδος, Η θέση του δέντρου, Στηθιαία διάμετρος και ύψος δέντρων). Μετρήθηκαν τα κατακείμενα (νεκρά) δέντρα. Έγινε απογραφή της φυσικής αναγέννησης και του ορόφου των θάμνων. Έγινε επίσης εκτίμηση της ζωτικότητας. Έγινε παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε ημερίδα που διοργανώθηκε στην Αθήνα 13 Δεκεμβρίου 2010.

Ash for the future: defining European ash populations for conservation and regeneration – FRAXIGEN (Proposal EVK2 - 2001-00108)

Έναρξη – Λήξη: 2001 - 2005 (παράταση μέχρι 30-6- 2005) – συνέχιση των εργασιών σε εθνικό επίπεδο. Χορήγηση και αξιοποίηση του υπόλοιπου αδιάθετου ποσού του προγράμματος (Απόφαση 8ης/5-10-2010 συνεδρίασης Δ.Σ. ΕΘΙΑΓΕ).

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Σπανός.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός, Καθ. Δ. Κυριακίδης, Δρ Ρ. Παπή, Δ. Γαϊτάνης.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Γαϊτάνης, Ε. Χαβαλές.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ, ΑΠΘ -Τμήμα Χημείας - Εργαστήριο Βιοχημείας, (Αγγλία, Ελλάδα, Σουηδία, Ισπανία, Σλοβακία, Ρουμανία).

Σκοπός του προγράμματος: Το Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Πρόγραμμα FRAXIGEN αφορά στα δασοπονικά είδη *Fraxinus ornus* L., *Fraxinus angustifolia* Vahl. και *Fraxinus excelsior* L. με ευρύτερους τελικούς σκοπούς τη μελέτη της γενετικής ποικιλότητας, απογραφή των πληθυσμών, εγκατάσταση σποροπαραγωγών συστάδων, προστασία των γενετικών πόρων, οδηγίες για τη συλλογή σπόρου και πιστοποίηση του αναπαραγωγικού υλικού. Επίσης το πρόγραμμα συμβάλλει στη σωστή διαχείριση των συστάδων του φράξου (φυσική αναγέννηση, ενίσχυση/ευνόηση των παραπάνω ειδών με παρακράτηση, αύξηση του περιόπου χρόνου, κατάλληλη μίξη), χρήση του φράξου στις αναδασώσεις, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, αγρο-δασοπονία, παραγωγή ξυλώδους βιομάζας και αστική δασοπονία.

Ειδικότερα οι ερευνητικοί στόχοι του ερευνητικού προγράμματος είναι:

- η μελέτη της ποικιλότητας (γεωγραφικής, γενετικής),
- η μελέτη της βιολογίας αναπαραγωγής/εξέλιξης,
- η χρήση των μοριακών δεικτών για ανάλυση της γενετικής ποικιλότητας,
- η μελέτη της φυσικής αναγέννησης σε διαφορετικά περιβάλλοντα,
- η μελέτη της οικολογικής προσαρμοστικότητας,
- η βελτίωση για ποσότητα/ποιότητα ξύλου και αισθητικούς σκοπούς.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010 :

- Παρουσίαση του προγράμματος σε εθνικά και διεθνή συνέδρια.
- Συναντήσεις με τους τελικούς χρήστες (Δασ. Υπηρεσίες, Δασολόγους, Δασοκτήμονες, Φυτωριούχους, Οργανισμούς/Φορείς Προστασίας Περιβάλλοντος) και οργάνωση τοπικών σεμιναρίων.
- Χορήγηση πιστοποιημένου γενετικού υλικού σε ερευνητικά Ινστιτούτα/Παν/μια, Δασικές Υπηρεσίες, δασικά φυτώρια και ιδιώτες.
- *In situ* και *ex situ* προστασία των γενετικών πόρων του φράξου.
- Δημιουργία και εγκατάσταση τράπεζας γονιδίων στο ΙΔΕ και στα Δασικά Φυτώρια Χαλκηδόνas & Πεπονιάς Σερρών.
- Δημιουργία και εγκατάσταση ενός δικτύου πειραματικών επιφανειών οικολογικής προσαρμογής στη Β. Ελλάδα.
- Συντήρηση των πειραματικών επιφανειών – συλλογή δεδομένων αύξησης και φαινολογίας, υπολογισμός γενετικών παραμέτρων και συσχέτιση με την προσαρμοστικότητα σε διάφορα περιβάλλοντα.
- Συλλογή δεδομένων αύξησης/βιομάζας, βιολογίας αναπαραγωγής και ποιότητας ξύλου.
- Δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά και εθνικά & διεθνή συνέδρια.

A Surveillance System for Assessing and Monitoring of Desertification – DeSurvey

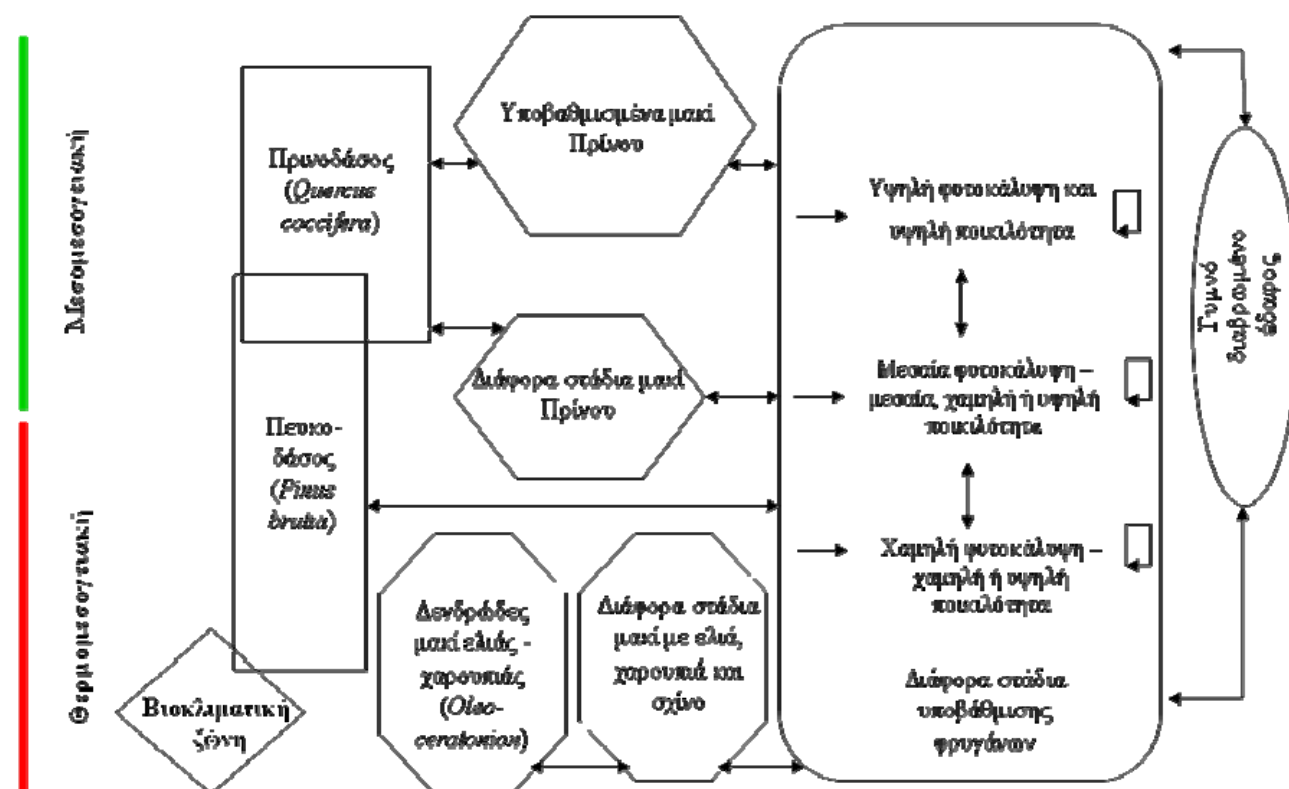
Έναρξη – Λήξη: Μάρτιος 2005 – Οκτώβριος 2010.

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Τσιουρλής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Π. Κωνσταντινίδης (ΙΔΕ - ΕΘΙΑΓΕ).

Ομάδα υποστήριξης: Ν. Γούναρης, Κ. Κόντος και Σ. Βασιλειάδης ως Συνεργάτες ΙΔΕ με σύμβαση έργου και ο Εξωτερικός Συνεργάτης Δρ Π. Ξόφης (Δ/νση Δασών Δράμας).

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Consejo Superior de Investigaciones Cientificas (CSIC) (Spain), University of Trier (Germany), European Commission, JRC Space Applications Institute (Italy), University of East Anglia (UK), ΕΘΙΑΓΕ – Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών και Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων (ΙΜΔΟ & ΤΔΠ), Εργαστήριο Λιβαδικής Οικολογίας Α.Π.Θ. και άλλοι 35 φορείς του εξωτερικού.

Σχήμα 1. Η υποβαθμιστική - ερημοποιητική πορεία των φυτικών διαπλάσεων στα Αστερούσια Όρη υπό την πίεση της υπερβόσκησης και των πυρκαγιών (Ν. Ηρακλείου, Κρήτη).

Σκοπός του προγράμματος: Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα DeSurvey (Integrated Project) συγκέντρωσε μια κρίσιμη μάζα ευρωπαϊκών, αφρικανικών, ασιατικών και νοτιο-αμερικανικών φορέων με πάνω από 150 εμπειρογνώμονες στην οικολογία, τη διαχείριση, τη διατήρηση και την αποκατάσταση οικοσυστημάτων και τοπίων, τη μοντελοποίηση, την τηλεπισκόπηση και τα χωρικά συστήματα πληροφοριών, την αγροτική οικονομία κ.ά., που ασχολούνται τα τελευταία χρόνια με τα

έντονα προβλήματα υποβάθμισης εδαφών και ερημοποίησης των (ημί-) φυσικών οικοσυστημάτων. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να καλύψει την έλλειψη διασύνδεσης μεταξύ των αιτιών της ερημοποίησης, όπως τις κλιματικές αλλαγές και τις ανθρωπογενείς επεμβάσεις, και της παρακολούθησης του φαινομένου σε τοπικό, περιφερειακό και ηπειρωτικό επίπεδο. Οι επιμέρους στόχοι είναι: Η κατανόηση της ερημοποίησης με συστηματικό και δυναμικό τρόπο, - Η απογραφή της ερημοποίησης και της υποβάθμισης των εδαφών, με τη διαφοροποίηση μεταξύ της *επίκαιρης* (*current*) και *κληρονομικής* (*inherited*) ερημοποίησης και την εξακρίβωση απειλούμενων περιοχών (*hot spots*) – Την πρόβλεψη της ερημοποίησης σύμφωνα με κλιματικά και κοινωνικό-οικονομικά σενάρια, - Την παρακολούθηση της ερημοποίησης και υποβάθμισης εδαφών σε ευρύτερες περιοχές με τη χρήση αντικειμενικών και επαναλαμβανόμενων μεθόδων, - Την κάλυψη του κενού μεταξύ της κατανόησης και παραγωγής γνώσης του φαινομένου της ερημοποίησης και της πρακτικής παραγωγής πολιτικής ανίχνευσης, παρεμπόδισης και αντιμετώπισης των κινδύνων ερημοποίησης.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Συλλογή, καταγραφή και ανάλυση στοιχείων (όπως, τύπος οικοτόπου, φυτοκάλυψη, ύψος, κ.ά.) υπαίθρου σε δειγματοληπτικές επιφάνειες στις επιλεγμένες περιοχές μελέτης για την περιγραφή, ανάλυση και εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης των οικοτόπων (αντιπροσωπευτικότητα, βαθμός διατήρησης, επίπεδο βιοποικιλότητας, κίνδυνος πυρκαγιάς, ανθρωπογενείς επεμβάσεις, οικονομική καταλληλότητα, κ.ά.) και δημοσίευση των αποτελεσμάτων σε εκθέσεις προγραμμάτων. Συμμετοχή στο πέμπτο συνέδριο του προγράμματος.

Κύρια αποτελέσματα: Καθορίστηκε η υποβαθμιστική-ερημοποιητική πορεία των μεσογειακών οικοσυστημάτων υπό την πίεση της υπερβόσκησης και των πυρκαγιών (Επαρχία Λαγκαδά και Ν. Ηρακλείου). Παρουσιάστηκε μια μέθοδος περιγραφής, ανάλυσης και εκτίμησης της οικολογικής κατάστασης των οικοτόπων (αντιπροσωπευτικότητα, βαθμός διατήρησης, επίπεδο βιοποικιλότητας, κίνδυνος πυρκαγιάς, ανθρωπογενείς επεμβάσεις, οικονομική καταλληλότητα, κ.ά.). Έγιναν μετρήσεις βιομάζας και φυλλικής επιφάνειας σε πρινώνες για την επαλήθευση – ταύτιση και επεξεργασία δεδομένων δορυφορικών εικόνων ιδιαίτερης υψηλής ανάλυσης και μοντελοποίηση της από το επίπεδο της βιοκοινότητας σε περιφερειακό επίπεδο.

Τρόπος διάδοσης αποτελεσμάτων: Τα παραπάνω αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά, σε ελληνικά περιοδικά με κριτές και σε συνέδρια – ημερίδες.

Οφέλη - αξιοποίηση – εφαρμογή: Εφόσον υπήρχε τρόπος θεσμικής υπόδειξης της βασικής αυτής έρευνας στις Δασικές Υπηρεσίες και την αξιοποίηση της, τα οφέλη των αποτελεσμάτων του προγράμματος θα επέτρεπαν την αποτίμηση της κατάστασης των οικοσυστημάτων μιας περιοχής, του βαθμού υποβάθμισης και των δυνατοτήτων αξιοποίησης ή ανόρθωσης με γνώμονα την πολυχρηστικότητά τους.

Πίνακας 1. Εκτίμησης της οικολογικής κατάστασης των οικοτόπων της Επαρχίας Λαγκαδά.

Οικότοπος (κωδικός Natura 2000)	Αντιπροσωπευτικότητα (1)	Καθεστώς διατήρησης (2)	Επίπεδο βιοποικιλότητας (3)	Εδαφική και υδατική διατήρηση (4)	Οικολογική αποτίμηση (5)	Κίνδυνος πυρκαγιάς (6)	Ανθρωπογενείς απειλές (7)	Βοσκητική καταλληλότητα (8)	Δασοπονική καταλληλότητα (9)	Αναψυχτική - (αγρο)-τουριστική καταλληλότητα (10)	Οικονομική αποτίμηση (11)
Θίνες (2110, 2120, 2130*)	B	C	B	C	B	1	3	1	1	3	3
Αλοφυτικοί οικότοποι (1310, 1410, 1420)	B	B	C	B	B	1	2	1	1	2	1
Απόκρημνες βραχώδεις ακτές (1240)	A	A	B	C	B	2	1	1	1	2	1
Αραιά δάση ανατολικής πλατάνου (92C0)	C	C	B	C	C	1	3	1	1	2	1
Μεσαία δάση ανατολικής πλατάνου (92C0)	B	C	A	C	B	1	3	1	1	2	1
Πυκνά δάση ανατολικής πλατάνου (92C0)	A	A	A	B	A	2	2	1	2	3	2
Δάση στοές με <i>Salix alba</i> και <i>Populus alba</i> (92A0)	B	B	A	B	B	1	2	1	2	3	2
Καλαμώνες (72A0)	A	A	B	A	A	1	3	1	1	2	1
Αραιοί ελληνικοί πρινώνες (934A)	C	C	B	C	C	1	2	3	1	2	2
Μεσαίοι ελληνικοί πρινώνες (934A)	B	B	B	B	B	2	1	2	1	2	2
Πυκνοί υψηλοί ελληνικοί πρινώνες - δάση (934A)	A	A	B	A	A	3	1	1	2	1	1
Μεσογειακοί υπονιτρόφιλοι λειμώνες (6290)	B	C	C	C	C	1	3	3	1	2	2
Αραιά οξύφιλα δάση οξιάς <i>Luzulo-Fagetum</i> (9110)	C	C	B	C	C	1	2	1	1	2	1
Μεσαία ουδετερόφιλα δάση οξιάς <i>Asperulo-Fagetum</i> (9130)	B	B	B	B	B	1	1	1	2	2	2
Πυκνά ουδετερόφιλα δάση οξιάς <i>Asperulo-Fagetum</i> (9130)	A	A	A	A	A	2	1	1	3	3	3
Αραιά δάση καστανιάς (9260)	C	C	B	C	C	1	3	1	1	2	1
Μεσαία δάση καστανιάς (9260)	B	B	B	B	B	1	2	1	2	2	2
Πυκνά δάση καστανιάς (9260)	A	A	A	A	A	2	1	1	3	3	3
Αραιά θερμόφιλα δρυοδάση της Ανατολικής Μεσογείου και της Βαλκανικής (924A)	C	C	B	C	C	1	2	2	1	2	2
Μεσαία θερμόφιλα δρυοδάση της Ανατολικής Μεσογείου και της Βαλκανικής (924A)	B	B	B	B	B	1	1	1	2	2	2
Πυκνά θερμόφιλα δρυοδάση της Ανατολικής Μεσογείου και της Βαλκανικής (924A)	A	A	A	A	A	2	1	1	3	3	3
Αναδασώσεις (1030)	A	C	C	B	C	3	2	2	3	1	2

(1) Αντιπροσωπευτικότητα: Εξαιρετική [A], Καλή [B], Επαρκής [C]

(2) Καθεστώς διατήρησης: Εξαιρετικός [A], Καλή [B], Μέτριος ή Υποβαθμισμένος [C]

(3) Επίπεδο βιοποικιλότητας: Υψηλό [A], Μεσαίο [B], Μέτριο προς Χαμηλό [C]

(4) Εδαφική και υδατική διατήρηση: Καλή [A], Μεσαία [B], Χαμηλή [C].

(5) Οικολογική αποτίμηση: Εξαιρετική [A], Καλή [B], Επαρκής [C]

(6) Κίνδυνος πυρκαγιάς: Υψηλός [3], Μεσαίος [2], Μειωμένος [1]

(7) Ανθρωπογενείς απειλές: Υψηλός βαθμός [3], Μεσαίος βαθμός [2], Χαμηλός βαθμός [1]

(8) Βοσκητική καταλ. (αιγοπρόβατα, αγελάδες, χοίροι): Καλή [3], Μεσαία [2], Χαμηλή [1]

(9) Δασοπ. κατ. (ξύλο, μέλι, καρποί, χόρτα, μανιτάρια, κτλ.): Καλή [3], Μεσαία [2], Χαμηλή [1]

(10) Αναψυχτική - (αγρο)-τουριστική καταλληλότητα: Καλή [3], Μεσαία [2], Χαμηλή [1]

(11) Οικονομική αποτίμηση: Καλή [A], Μεσαία [B], Χαμηλή [C]

Ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από άλλους φορείς

Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου

Έναρξη – Λήξη: 2009 – 2012.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Γκατζογιάννης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ. Στ. Γκατζογιάννης, Δρ Π. Κωνσταντινίδης, Δρ. Γ. Τσιουρλής, Δρ. Μ. Καλαπανίδα-Κανταρντζή (ΙΔΕ- ΕΘΙΑΓΕ) και Δρ. Κ. Κασσιούμης.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών και Σταθμός Γεωργικής Έρευνας Ιωαννίνων (ΕΘΙΑΓΕ).

Σκοπός του προγράμματος: Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή συστημάτων παρακολούθησης ειδών και οικοτόπων στο Δάσος Πάφου της Κύπρου, στα πλαίσια ενός συνολικότερου έργου που έχει αναλάβει η Σύμπραξη «ΤΣΙΑΡΑΣ Δ.- ΠΑΛΑΣΚΑΣ Δ.- ΚΑΛΛΙΣΤΩ» από το Τμήμα Δασών Κύπρου και το οποίο έχει τον γενικό τίτλο: «Ετοιμασία ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου». Συγκεκριμένες εργασίες που ανέλαβε το ΕΘΙΑΓΕ είναι α) σχεδιασμός, εκπόνηση και πιλοτική εφαρμογή Σχεδίων Παρακολούθησης των ειδών *Ranunculus kykkoensis*, *Phlomis cypria* και *Eryssimum kykkoticum*, καθώς και των τύπων οικοτόπων με κωδικούς 9590* (δάση με *Cedrus brevifolia*) 92C0 (Δάση ανατολικού πλατάνου) και 9390* (θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*), β) εκπαίδευση και καθοδήγηση προσωπικού για την εφαρμογή των ανωτέρω Σχεδίων Παρακολούθησης και γ) συνδρομή στη συγγραφή σχετικών κειμένων και εκθέσεων.

Φορέας χρηματοδότησης: Σύμπραξη «ΤΣΙΑΡΑΣ Δ – ΠΑΛΑΣΚΑΣ Δ. – ΚΑΛΛΙΣΤΩ».

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

Σχεδιάστηκαν τα συστήματα και καταρτίστηκαν ειδικά τεύχη για τα ακόλουθα είδη χλωρίδας και τύπους οικοτόπων:

***Ranunculus kykkoensis*:** Σπάνιο ενδημικό είδος της Κύπρου. Καταγράφηκε μόνο σε τέσσερις περιοχές του δάσους Πάφου με καταμέτρηση (2004) που έφτανε τα 2.700 άτομα.

***Phlomis cypria*:** Ενδημικό είδος της Κύπρου, αναπτύσσεται σε μια σχετικά μεγάλη περιοχή στο δυτικό τμήμα του δάσους της Πάφου.

***Eryssimum kykkoticum*:** Αποτελεί ένα από τα σπανιότερα είδη του πλανήτη. Ο πληθυσμός του στην Κύπρο αριθμεί περί τα 800-1.000 άτομα.

9590* (δάση με *Cedrus brevifolia*): Ενδημικό είδος της χλωρίδας της Κύπρου και απαντάται σε έναν και μόνο φυσικό πληθυσμό στο δάσος Πάφου, στην Κοιλάδα των Κέδρων και στην περιοχή της Τριπύλου, όπου δημιουργεί έναν ιδιαίτερο οικότοπο.

92C0 (Δάση ανατολικού πλατάνου): Αφορά παραποτάμια δάση της Κύπρου που χαρακτηρίζονται φυτοκοινωνιολογικά από τη συνένωση *Platanion orientalis* με απόλυτη κυριαρχία του *Platanus orientalis*.

9390* (θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*): Ενδημικό είδος της Κύπρου, που περιορίζεται στο οφιολιθικό σύμπλεγμα της οροσειράς Τροόδους και τοπικά πολύ κοινή. Ο τύπος οικοτόπου έχει μεγάλη οικολογική σημασία, λόγω της ικανότητάς της να εγκαθίσταται σε πετρώδεις και βραχώδεις πλαγιές, εμποδίζοντας τη διάβρωση, οι δε καρποί της αποτελούν άριστη τροφή για την πανίδα.

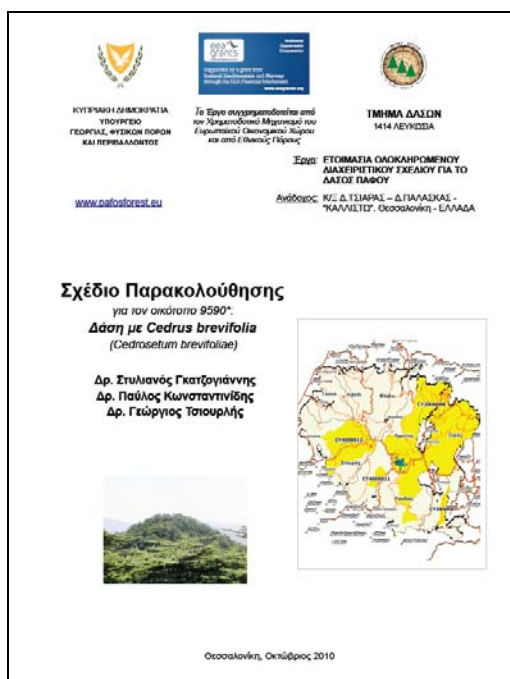
Ακολούθησε εγκατάσταση στο πεδίο και εκπαιδεύτηκε το προσωπικό εφαρμογής. Απομένει η παρακολούθηση της εφαρμογής που είναι σε εξέλιξη.

Εικόνα 1. Το είδος *Eryssimum kykkoticum*

Εικόνα 2. Δασοσυστάδα Κέδρου στο δάσος Πάφου

Εικόνα 3. Το Σχέδιο Παρακολούθησης του οικότοπου 9590*

Φυτοπαθολογική και Μυκητολογική Έρευνα στο Δάσος Δασικής πεύκης-Πιέρια Όρη στα πλαίσια του προγράμματος «Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα-LIFE Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση LIFE08 ENV/GR/000554

Έναρξη – Λήξη: 2010 - 2011 (διάρκεια: 16 μήνες).

Γενικός Συντονιστής: Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Διαμαντής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Χ. Πετλέρου, Δρ. Δημήτριος Αβτζής, Δρ. Γαβριήλ Σπύρογλου, Ευάγγελος Χαβαλές.

Σκοπός του Προγράμματος: Η περιγραφή και αξιολόγηση της προσβολής του δάσους δασικής πεύκης από μύκητες και φλοιοφάγα έντομα στο νοτιότερο όριο εξάπλωσης του είδους, στα Πιέρια Όρη και η διερεύνηση της σύνδεσης του φαινομένου με την κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα.

Φορέας χρηματοδότησης: Πρόγραμμα LIFE.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγιναν επιτόπιες μεταβάσεις στην περιοχή και ελήφθησαν δειγματοληπτικές επιφάνειες. Έγινε προσδιορισμός και χαρτογράφηση της έντασης της προσβολής της δασικής πεύκης από την ασθένεια της ρητινώδους σκωρίασης που οφείλεται στο μύκητα *Peridermium pini*. Έγινε αναγνώριση των φλοιοφάγων εντόμων που προσβάλλουν και νεκρώνουν τη δασική πεύκη στην περιοχή. Μελετήθηκε η συσχέτιση της νέκρωσης της δασικής πεύκης με μετεωρολογικά στοιχεία των τελευταίων 50 ετών.

ΑΠΘ *Influence of the viral proteins of avian influenza virus on the innate immune response of birds - INN FLU*

Έναρξη- Λήξη: 2008-2010.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης, Μ. Νοΐδου, Χ. Αλιβιζάτος.

Συμμετέχοντες φορείς: Τμήμα Κτηνιατρικής ΑΠΘ, Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Έβρου, Βασιλικό Ινστιτούτο Φυσικών Επιστημών του Βελγίου.

Σκοπός του προγράμματος: Ο γενικός στόχος του προγράμματος ήταν η παρακολούθηση του ιού της γρίπης των πτηνών σε επιλεγμένα υδρόβια είδη πουλιών και στο περιβάλλον τους. Η έρευνα που ανέλαβε το ΕΘΙΑΓΕ - ΙΔΕ αφορούσε στη συλλογή δειγμάτων από τρία είδη πουλιών (Βουβόκυκνοι, Φαλαρίδες και Μαυροκέφαλοι γλάροι) και την παρακολούθηση των πληθυσμών τους καθώς επίσης και η συλλογή στοιχείων σχετικά με την προέλευση των υδρόβιων πουλιών που διαχειμάζουν στους ελληνικούς υγροτόπους.

Φορέας χρηματοδότησης: Το πρόγραμμα εντάσσεται στο 6ο ΠΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν επίσης το Τμήμα Κτηνιατρικής ΑΠΘ και ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Έβρου. Επιπλέον συμμετείχαν ερευνητικοί φορείς και πανεπιστήμια από άλλες χώρες όπως η Γερμανία (γενικός συντονιστής του προγράμματος), το Βέλγιο, η Πολωνία, η Γαλλία και Αγγλία.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος από το ΕΘΙΑΓΕ - ΙΔΕ είχε τρεις διαφορετικές δράσεις.

1. Συλλογή δειγμάτων (αίμα και επιχρίσματα στοματοφάρυγγα και αμάρας) από Βουβόκυκνους *Cygnus olor* και Φαλαρίδες *Fulica atra* στη Μακεδονία (με έμφαση στην Λίμνη Καστοριάς όπου υπάρχει ένας μικρός πληθυσμός) καθώς και από Μαυροκέφαλους γλάρους *Larus melanocephalus* στο

Δέλτα Αξιού. Συνολικά συλλέχτηκαν 300 δείγματα που εξετάστηκαν για τον ιό της γρίπης (H5 N1) από το εργαστήριο αναφοράς της γρίπης στη Θεσσαλονίκη. Από τις αναλύσεις βρέθηκαν ορισμένα ύποπτα δείγματα ενώ στην πλειονότητά τους ήταν αρνητικά.

Εικόνα 1. Βουβόκυκνος με πλαστικό περιλαίμιο στη Λίμνη Καστοριάς.

2. Συστηματική (ανά 10ήμερο) παρακολούθηση των μεταβολών των πληθυσμών των Βουβόκυκνων στη Λίμνη Καστοριάς. Επιλέχτηκαν Βουβόκυκνοι γιατί σε αυτό το είδος βρέθηκαν τα περισσότερα κρούσματα γρίπης των πτηνών. Σκοπός αυτής της δράσης ήταν η διερεύνηση της πιθανής επιρροής του πληθυσμού της Καστοριάς από άλλους πληθυσμούς Βουβόκυκνων κατά την περίοδο της μετανάστευσης ή διαχείμασης καθώς και το αν τα πουλιά της Καστοριάς φεύγουν από τη λίμνη κάποια περίοδο ή όχι. Ειδικά γι αυτό το λόγο πιάστηκαν περισσότεροι από 60 Βουβόκυκνοι και δακτυλιώθηκαν με μεταλλικό δακτυλίδι στην Καστοριά, Έβρο και Δέλτα Αξιού. Για τον ευκολότερο εντοπισμό τους στο πεδίο τοποθετήθηκαν σε αυτούς ειδικά πλαστικά περιλαίμια με έναν μοναδικό κωδικό (εικόνα 1). Επίσης, σε συνεργασία με Βέλγους ερευνητές του βασιλικού Ινστιτούτου Φυσικών Επιστημών του Βελγίου (Βρυξέλες) και Ουκρανούς ορνιθολόγους δακτυλιώσαμε στην Ουκρανία 120 Βουβόκυκνους. Σε τέσσερις από αυτούς τοποθετήσαμε δορυφορικούς πομπούς με σκοπό την παρακολούθηση των μετακινήσεών τους. Όπως διαπιστώθηκε οι Βουβόκυκνοι μετά την Ουκρανία μετακινούνται στο Δέλτα Δούναβη και στο Δέλτα Έβρου αποδεικνύοντας τη διασύνδεση των υγροτοπικών οικοσυστημάτων μέσω των πουλιών.

3. Η συλλογή στοιχείων για τις επανευρέσεις στην Ελλάδα των υδρόβιων πουλιών που δακτυλιώθηκαν στο εξωτερικό μας έδωσε για πρώτη φορά στην Ελλάδα πολύτιμες πληροφορίες για την προέλευση των πουλιών που διαχειμάζουν στους ελληνικούς υγροτόπους. Από τις συνολικά 257 επανευρέσεις 18 υδρόβιων ειδών οι περισσότερες (153 ή ποσοστό 59,5%) ήταν από πουλιά που δακτυλιώθηκαν στη Ρωσία. Επίσης, αρκετά πουλιά δακτυλιώθηκαν στην Ολλανδία (22 ή ποσοστό 8,6%) και Μεγάλη Βρετανία (12 ή ποσοστό 4,7%) καθώς και στην Ουκρανία (11 ή ποσοστό 4,3%). Συνολικά βρέθηκε ότι στην Ελλάδα διαχειμάζουν ή διέρχονται πουλιά από τουλάχιστον είκοσι χώρες, της Ευρώπης (16 χώρες), Ασίας (δύο χώρες) και Αφρικής (δύο χώρες).

Εικόνα 2. Προέλευση των δακτυλιωμένων Βουβόκυκνων που επανευερέθηκαν στην Ελλάδα.

Συμπερασματικά, με βάση τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας, σε μια μελλοντική έξαρση της γρίπης των πτηνών θα είμαστε σε θέση να προβλέψουμε την πορεία που θα ακολουθήσει ο ιός από όπου κι αν εντοπιστεί στην Ευρώπη και Ασία κι έτσι θα μπορούμε έγκαιρα να λάβουμε μέτρα προστασίας και ενημέρωσης.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ (SURVEYS) για την αναγνώριση προστατευομένων ζωνών από επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας

Έναρξη-Λήξη: 2008-2010.

Ανάδοχος του έργου: Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Μ.Φ.Ι.).

Ερευνητική ομάδα του ΙΔΕ: Δρ Μ. Καλαπανίδα-Κανταρτζή, Δρ Στ. Διαμαντής, Δρ Χ. Πετλέρου, Β. Χριστόπουλος.

Συμμετέχοντες φορείς: ΕΘΙΑΓΕ/ ΙΔΕ, Γεωπονικό Παν/μιο.

Σκοπός του προγράμματος: Η χώρα μας υποχρεούται ως μέλος της ΕΕ να εφαρμόζει την Κοινοτική αλλά και εθνική νομοθεσία για την αποτροπή εισόδου οργανισμών (παθογόνων) καραντίνας καθώς και να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση που με τις επισκοπήσεις διαπιστωθεί η πρώτη είσοδος κάποιου οργανισμού. Τα Εργαστήρια Δασικής Εντομολογίας και Δασικής Παθολογίας & Μυκητολογίας είναι τα επίσημα εργαστήρια για το νηματώδη *Bursaphelenchus xylophilus*, τα έντομα *Gilpinia hercyniae*, *Ips amitinus*, *Ips cembrae*, *Ips duplicatus*, *Dendroctonus micans* και τους μύκητες *Gibberella circinata*, *Melampsora meduse* και *Cryphonectria parasitica* ενώ είναι συνεργαζόμενα για το έντομο *Gonipterus scutellatus* και τους μύκητες *Phytophthora ramorum* και *Ceratocystis platani*.

Φορέας χρηματοδότησης: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Διερεύνηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εγκατάστασης πωδών ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς σε γαιώδη πρηνή του άξονα Εγνατίας Οδού (Ε.Ο.Α.Ε.-ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ)

Έναρξη-Λήξη: 2009-2010.

Υπεύθυνος: Δρ Π. Πλατής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Α. Τσιόντσης (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ), Δρ Β. Παπαναστάσης, Δρ Ι. Ισπικούδης, Δρ Κ. Μαντζανάς, Δρ Μ. Παπαδημητρίου (Α.Π.Θ.).

Ομάδα υποστήριξης: Ε. Χαβαλές, Α. Τακουρίδης, Θ. Παλατζίδης, Ε. Ναούμ, Ε. Βογιατζής.

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος: Είναι η απόκτηση πληροφοριών από την επιλογή των πωδών και ξυλωδών που χρησιμοποιήθηκαν στην εφαρμογή των υδροσπορών σε γαιώδη πρηνή κατά μήκος του άξονα της Εγνατίας Οδού, την εποχή εφαρμογής (Φθινόπωρο, Άνοιξη), το είδος της

επικάλυψης, ενώ θα γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων εγκατάστασης των φυτικών ειδών διαχρονικά. Η διατύπωση προτάσεων-κριτηρίων για την επιτυχία των υδροσπορών με ποώδη και ξυλώδη φυτά για την προστασία των πρानών, τη φύτευση φυταρίων, καθώς και την ορθολογικότερη διαχείριση των διαταραγμένων επιφανειών.

Φορέας χρηματοδότησης: ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε σε όλες τις θέσεις δειγματοληψιών και σε κάθε εποχή δειγματοληψίας ήταν η συστηματική λήψη μιας επιφάνειας σχήματος κύκλου και εμβαδού 1 τ.μ. ανά 250 τ.μ. σε αντιπροσωπευτικά σπαρμένα πρानή (ορύγματα) με βάση το χρόνο σποράς (2000-2001, 2005-2006 & 2008-2009 για τα ποώδη είδη και 2001-2002 για το μίγμα ξυλωδών και ποωδών ειδών), την έκθεση (βόρεια ή νότια) και το γεωλογικό υπόθεμα. Κάθε δειγματοληπτική επιφάνεια τοποθετήθηκε στο μέσο του πρανούς και υπεράνω σταθερού σημείου της χάραξης της Εγνατίας Οδού. Στο πάνω μέρος κάθε πλαισίου τοποθετήθηκε σιδερένιος πάσσαλος κατάλληλα βαμμένος, καθώς και ταινία σήμανσης, προκειμένου να αποτελέσει σημείο αναφοράς και για τις επόμενες δειγματοληψίες (χειμώνας, άνοιξη και καλοκαίρι). Σε κάθε δειγματοληπτική επιφάνεια-πλαίσιο έγινε οπτική εκτίμηση από δύο ανεξάρτητους παρατηρητές. Συγκεκριμένα, εκτιμήθηκε η κάλυψη: α) του συνόλου της βλάστησης, β) του συνόλου των ειδών που σπάρθηκαν, γ) των επιμέρους ειδών που σπάρθηκαν (όπου ήταν εφικτό), δ) της νεκρής βλάστησης (ξηροφυλλάδας), ε) του γεωυφάσματος, και ε) του γυμνού εδάφους (και λίθων). Επίσης, με κέντρο τη δειγματοληπτική επιφάνεια αξιολογήθηκαν: α) το ύψος της βλάστησης, β) η χρωματική εναλλαγή, γ) η κατάσταση διάβρωσης του εδάφους, ε) η ύπαρξη ή όχι βόσκησης από αγροτικά ή άγρια ζώα, και στ) η γενική επιτυχία της υδροσποράς. Τέλος, έγιναν παρατηρήσεις γενικής φύσης για τη ζώνη βλάστησης, τις κλίσεις των πρανών, το χρόνο σποράς, το ρόλο του γεωυφάσματος, τη συσσωρευμένη ξηρή βιομάζα (ιστάμενη και κατακείμενη), την επιτυχία των επιμέρους φυτικών ειδών των μιγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν, καθώς και τα είδη της αυτοφυούς βλάστησης που επικράτησαν διαχρονικά. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε σε όλες τις δειγματοληψίες ήταν η ίδια με εκείνη της φθινοπωρινής περιόδου. Οι μετρήσεις έγιναν στις ίδιες δειγματοληπτικές επιφάνειες με εκείνες της πρώτης περιόδου, προκειμένου να διαπιστωθεί η εξέλιξη της κάλυψης της βλάστησης των υδροσπορών διαχρονικά. Επίσης, έγιναν μετρήσεις σε νέες επιφάνειες που εφαρμόστηκαν υδροσπορές το φθινόπωρο του έτους 2009 και δεν ελήφθησαν στην πρώτη περίοδο δειγματοληψίας (φθινοπώρου). Όλα τα παραπάνω στοιχεία καταγράφηκαν σε ειδικό έντυπο, τα οποία στη συνέχεια επεξεργάστηκαν με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή προκειμένου να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα. Συνολικά ελήφθησαν 323 πλαίσια την πρώτη περίοδο (φθινόπωρο) σε τμήματα της Εγνατίας Οδού με αριστερό και δεξιό όρυγμα και κάλυπταν την ίδια χρονική περίοδο εφαρμογής της υδροσποράς (Πίνακας 1α). Στη συνέχεια, ελήφθησαν ίδιος αριθμός πλαισίων (323) σε τμήματα της Εγνατίας Οδού του Κεντρικού Άξονα και επιπλέον 46 πλαίσια σε Κάθετους Άξονες: α) Αρδάνιου - Ορμένιου και β) Κομοτηνής - Νυμφαίας, με αριστερό και δεξιό όρυγμα και κάλυπταν την ίδια χρονική περίοδο εφαρμογής της υδροσποράς. Στη συνέχεια υποβλήθηκαν τρεις Εκθέσεις Προόδου (Β', Γ' & Δ') καθώς και η Τελική Έκθεση Προόδου του Έργου στο φορέα χρηματοδότησης και οι οποίες συντάχθηκαν σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.

Συμπεράσματα-Αποτελέσματα

1. Από τα αποτελέσματα εγκατάστασης των υδροσπορών διαχρονικά, (10ετίας, 5ετίας, 3ετίας, 2ετίας, φθινοπωρινής και ανοιξιάτικης σποράς) προκύπτει, ότι η επιτυχία τους στα πρानή της Εγνατίας Οδού εξαρτάται από τους εξής παράγοντες:
 - α. Είδος φυτικών ειδών και κατανομή τους. Διαπιστώθηκε ότι η επιτυχία της υδροσποράς εξαρτάται όχι μόνο από το είδος (αγρωστώδη ή πλατύφυλλα), ετήσιο ή πολυετές, αλλά από τη δυνατότητα αναβλάστησης διαχρονικά, την ποσότητα και την ομοιόμορφη κατανομή τους στο

πρανές. Από τα δεδομένα των δειγματοληψιών σε αρκετά πρανή, ανεξαρτήτου περιόδου σποράς, προέκυψε ότι ορισμένα είδη αγρωστώδων και πλατύφυλλων ποών του μίγματος είχαν σημαντική επιτυχία λόγω της δυνατότητας αναβλάστησης.

β. Εποχή σποράς. Αποτελεί την πλέον σημαντική παράμετρο που καθορίζει την επιτυχία των υδροσπορών. Η φθινοπωρινή σπορά έδωσε καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με την ανοιξιάτικη για τη δημιουργία χλοοτάπητα στα ορύγματα διαχρονικά. Έτσι, η φθινοπωρινή σπορά θα πρέπει να εφαρμόζεται πριν ή παράλληλα με την έναρξη των φθινοπωρινών βροχών, αλλά όχι αργότερα από το τέλος Οκτωβρίου. Η ανοιξιάτικη σπορά θα πρέπει να αποφεύγεται και, αν είναι αναπόφευκτη, θα πρέπει να περιοριστεί σε περιοχές με υπερθαλάσσιο ύψος μεγαλύτερο των 500m και να γίνεται το αργότερο μέχρι τέλος Μαρτίου.

γ. Φύση μητρικού πετρώματος. Το μητρικό πέτρωμα επηρεάζει την επιτυχία της υδροσποράς. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στα ορύγματα με φλύσχη η εγκατάσταση των ποωδών φυτών ήταν προβληματική ανεξαρτήτου περιόδων υδροσποράς.

δ. Κλίση πρανών. Η κλίση των πρανών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην επιτυχία των υδροσπορών. Στις ηπιότερες κλίσεις των ορυγμάτων οι σπόροι εγκαθίστανται και ριζώνουν ευκολότερα. Αντίθετα, σε μεγάλες κλίσεις θα πρέπει να γίνεται επικάλυψη με γεώφασμα για την επιτυχία της υδροσποράς, ενώ σε πολύ μεγάλες με πλέγμα, όπως ήδη εφαρμόζει η Εγνατία Οδός. Το γεώφασμα θα πρέπει να αποφεύγεται όπου υπάρχει εγκαταστημένη αυτοφυής ποώδης βλάστηση.

ε. Κατάσταση σποροκλίνης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι στα ορύγματα που είχαν την κατάλληλη κλίση και εποχή σποράς, η επιτυχία των υδροσπορών εξασφαλίστηκε όταν η σποροκλίνη ήταν κατάλληλα προετοιμασμένη και με κατάλληλα αποστραγγιστικά έργα. Αντίθετα, όπου δεν εφαρμόστηκε υδροσπορά αμέσως μετά τη διαμόρφωση των πρανών και πριν από την έναρξη των φθινοπωρινών βροχών, τότε δημιουργήθηκε επιφανειακή διάβρωση.

2. Η κάλυψη της βλάστησης των πρανών ήταν υψηλότερη την περίοδο της άνοιξης σε όλα σχεδόν τα τμήματα της Εγνατίας Οδού, όπου έγιναν δειγματοληψίες και στις τέσσερις (4) περιόδους, ανεξαρτήτως του χρόνου εφαρμογής των υδροσπορών.
3. Μεγαλύτερη κάλυψη της βλάστησης καταγράφηκε στα ορύγματα με γεώφασμα, παρά σε εκείνα με απλή σπορά.
4. Για τα αγρωστώδη καταγράφηκε τάση μείωσης, ενώ για τις πλατύφυλλες πόες τάση αύξησης με την πρόοδο της αυξητικής περιόδου.
5. Σημαντική συνεισφορά στην κάλυψη είχαν και πολλά αυτοφυή είδη με τάση αύξησης διαχρονικά, σε συνδυασμό με την εποχή και το χρόνο εφαρμογής των υδροσπορών, καθώς και τη θέση εφαρμογής.
6. Αρκετά από τα επί μέρους είδη των υδροσπορών (πολυετή αγρωστώδη και πλατύφυλλες πόες) συμμετείχαν στη σύνθεση της βλάστησης για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά τη σπορά με αναβλάστηση και τα οποία θα πρέπει να προτιμηθούν σε μελλοντικές υδροπορές. Η ξηρή ουσία αποτελούσε σημαντικό ποσοστό στα πρώτα έτη μετά την εγκατάσταση, όμως, κατά θέσεις και σε αρκετά τμήματα της ΕΟΑΕ αποτελούσε σημαντικό ποσοστό, το οποίο θα πρέπει να απομακρυνθεί.
7. Γενικά, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των υδροσπορών που εφαρμόστηκαν από το αρμόδιο Τμήμα Πρασίνου της ΕΟΑΕ υπήρξε αισθητή βελτίωση των πρανών σε όλες τις εποχές και σε αρκετές περιπτώσεις ξεπέρασε το φράγμα του 50% το οποίο θεωρείται ως το ελάχιστο ποσοστό για την εξασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας των πρανών από τη διάβρωση.

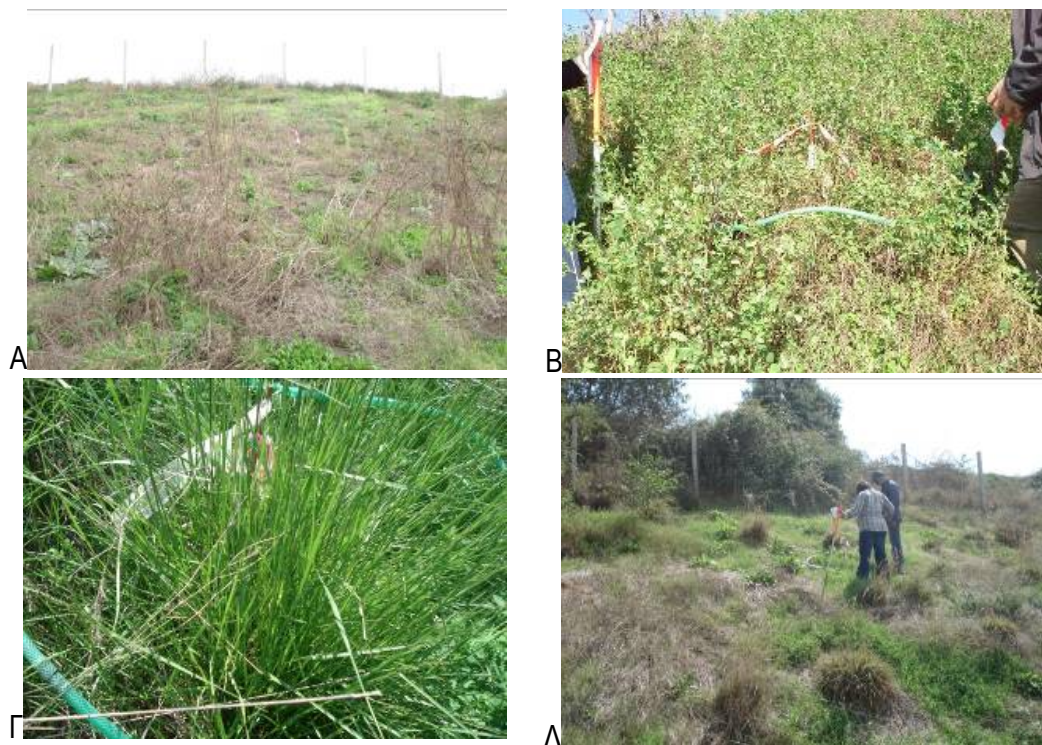
Προτάσεις

1. Η υδροσπορά με αγρωστώδη και πλατύφυλλα είδη σε γαιώδη πρηνή είναι επιτυχής, εφόσον τηρηθούν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στα συμπεράσματα της παρούσας έκθεσης.
2. Για την επιτυχία των υδροσπορών των ποωδών ειδών, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η έγκαιρη εξασφάλιση καλής ποιότητας σπόρων, καθώς και κατάλληλα προετοιμασμένων επιφανειών.
3. Η υδροσπορά με ξυλώδη είδη σύμφωνα με τις καταγραφές δεν εξασφαλίζει μεγάλα ποσοστά κάλυψης για την προστασία των πρηνών και θα πρέπει να αποφεύγεται. Στα δύσκολα πρηνή είναι προτιμότερο να γίνει φύτευση φυταρίων που θα πράγνουν στο φυτώριο.
4. Για την εποχή σποράς, θα πρέπει να προτιμάται το φθινόπωρο (μέχρι τέλος Οκτωβρίου).
5. Σε πρηνή που έχουν διαμορφωθεί και έχει ήδη εγκατασταθεί αυτοφυής ποώδης βλάστηση ή σε πρηνή που έχει εφαρμοστεί υδροσπορά με ποώδη φυτά και έχει ήδη εγκατασταθεί ένας κανονικός ποοτάπητας θα πρέπει τα ξυλώδη είδη να εισάγονται με φύτευση καλά ανεπτυγμένων φυταρίων στο φυτώριο. Θα πρέπει να επιλέγονται ξυλώδη είδη που απαντούν ή ευδοκιμούν στην ίδια οικολογική ζώνη των διαμορφωμένων πρηνών και σε κατάλληλους φυτευτικούς συνδέσμους.
6. Θα πρέπει να γίνεται διαχρονική αξιολόγηση εγκατάστασης ποωδών και ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς ανά 5ετία.

Υδροσπορές περιόδου 2005-2006

Εικόνα 1α. Δειγματοληψία βλάστησης στο Τμήμα 0506Α - Δεξιό όρυγμα (Α: Φθινόπωρο, Β: Χειμώνας, Γ: Άνοιξη και Δ: Καλοκαίρι).

Εικόνα 1β. Δειγματοληψία βλάστησης στο Τμήμα 0506Α - Αριστερό όρυγμα (Α: Φθινόπωρο, Β: Χειμώνας, Γ: Άνοιξη και Δ: Καλοκαίρι).

Γ.Γ.Ε.Τ. ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ: A new European technology for cost efficient and environmental friendly production of pre-cultivated forest regeneration materials – PRE-FOREST)

Έναρξη – Λήξη: 2010 – 2013.

Υπεύθυνη: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Ο. Νίνη – Παπαναστάση, Δρ Γ. Σπύρογλου και Δρ.Π. Κωστοπούλου (ΙΔΕ - ΕΘΙΑΓΕ), Δρ Ι. Ραυτογιάννης (Εξωτερικός Συνεργάτης).

Ομάδα υποστήριξης: Θ. Παλατζίδης, Ζ. Περσιμετζή, Α. Τακουρίδης, Θ. Τσολάκογλου.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Universities of Tuscia (Italy), Dalarna University (Sweden), και Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (SMEs), τα φυτώρια Vivai Torsalorenzo (Italy), QS Odlingssystem AB (Sweden) και Ditikomakedonika Fytoria (Greece).

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του προγράμματος είναι η εισαγωγή νέων τεχνολογιών για τη παραγωγή μικρών διαστάσεων φυτευτικού υλικού (mini plugs) δασικών ειδών. Ο σκοπός θα επιτευχθεί με βασικές βιολογικές, τεχνολογικές, οικονομικές έρευνες κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους. Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ενός πρωτοτύπου συστήματος για την παραγωγή των μικρών διαστάσεων φυτευτικού υλικού που θα προσαρμοσθεί στην παραγωγική διαδικασία μικρομεσαίας επιχείρησης που συμμετέχει στο πρόγραμμα κατά τη διάρκεια του δεύτερου έτους.

Φορέας χρηματοδότησης: Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγιναν μετρήσεις και συντήρηση των πειραματικών επιφανειών του προγράμματος. Παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα των πειραμάτων του προγράμματος σε Διεθνή περιοδικά. Έγινε προσπάθεια και γράφτηκαν και κατατέθηκαν νέες ερευνητικές προτάσεις στο FP7, ως συνέχεια των δράσεων του PRE-FOREST.

Επιλογή ξυλωδών ειδών για περιβαλλοντική αποκατάσταση ορυχείων περιοχής Πτολεμαΐδας της «ΔΕΗ Α.Ε.»

Έναρξη-Λήξη: 2010-2014.

Υπεύθυνοι: Δρ Θ. Παπαχρήστου και Δρ Π. Πλατής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Π. Πλατής, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Σ. Καζαντζίδης, κ. Γ. Χαλυβόπουλος, Δρ Α. Τσιόντσης (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ), Δρ Κ. Μαντζανάς (Α.Π.Θ.).

Ομάδα υποστήριξης: Ε. Χαβαλές, Α. Τακουρίδης, Θ. Παλατζίδης, Ε. Ναούμ, Δ. Βογιατζής.

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος: Το πρόγραμμα αυτό άρχισε το Νοέμβριο του 2010 και θα εκτελεστεί σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση, διάρκειας έξι μηνών, θα εκπονηθεί ειδική μελέτη αποκατάστασης της βλάστησης στο πλαίσιο της γενικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, με την οποία θα οριοθετηθούν οι χρήσεις γης, οι θέσεις φύτευσης των ξυλωδών φυτών, καθώς και το κόστος αποκατάστασης των φυτοκομικών εργασιών στα ορυχεία της περιοχής Πτολεμαΐδας. Μετά το πέρας της πρώτης φάσης θα αρχίσει η δεύτερη φάση κατά την οποία θα εκτελεστούν μία σειρά από πειράματα που θα έχουν ως στόχο να αξιολογήσουν τις διάφορες χρήσεις γης καθώς και την ανταπόκριση των ξυλωδών ειδών που θα εγκατασταθούν για την περιβαλλοντική αποκατάσταση των ορυχείων.

Φορέας χρηματοδότησης: Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Συλλέχτηκαν τα απαραίτητα στοιχεία για τη σύνταξη της μελέτης.

Επιστημονικές δράσεις (concerted actions, cost, κτλ.)

COST Action E52 - Evaluation of Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry

Έναρξη – Λήξη: 2006 – 2010.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Σπανός.

Ερευνητική ομάδα (Μέλη Διαχειρ. Επιτροπής & WGs): Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Α. Δρούζας.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ και 22 Ευρωπαϊκές χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Ο κύριος σκοπός της δράσης COST E52 είναι να μελετηθούν τα προσαρμοστικά και δομικά χαρακτηριστικά και να προβλεφθεί το μελλοντικό εύρος εξάπλωσης των δασικών οικοσυστημάτων οξιάς κάτω από την προϋπόθεση σεναρίων βέβαιων κλιματικών αλλαγών.

Επιμέρους στόχοι - Ομάδες Εργασίας (Working Groups - WGs):

- Οικοφυσιολογία των Ευρωπαϊκών πληθυσμών οξιάς και ευαισθησία τους στις κλιματικές αλλαγές - Ομάδα Εργασίας 1 (Working Group 1).
- Δασική γενετική και βελτίωση δέντρων για ανάλυση της συνολικής ποικιλότητας της Ευρωπαϊκής οξιάς - Ομάδα Εργασίας 2 (Working Group 2).
- Ανάπτυξη υποδείξεων/οδηγιών για τη χρήση κατάλληλου αναπαραγωγικού υλικού της Ευρωπαϊκής οξιάς για αειφορική δασική διαχείριση - Ομάδα Εργασίας 3 (Working Group 3).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

- Μάιος 4-6, 2010, Burgos (Ισπανία). Συνάντηση των ομάδων εργασίας και μελών της διαχειριστικής επιτροπής (MC). Τελικό Συνέδριο της Δράσης. Παρουσίαση εργασιών - Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας – Δρ Κων/νος Σπανός.
- Πρόσκληση για συμμετοχή και παρουσίαση εργασίας στο διεθνές Συνέδριο Beech Forests - Joint Natural Heritage of Europe, στο Villm (Γερμανία), 19-22 October 2010. Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας – Δρ Κων/νος Σπανός, Δρ Νίκος Γρηγοριάδης.

FP0602 - Biotechnology for lignocellulose biorefineries (BIOBIO)

Έναρξη – Λήξη: 2007 – 2011.

Υπεύθυνοι: Δρ Κ. Σπανός, Δρ Π. Χριστακόπουλος.

Ερευνητική ομάδα (Μέλη Διαχειρ. Επιτροπής): Δρ Κ. Σπανός, Δρ Π. Χριστακόπουλος.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ, ΕΜΠ – Τμήμα Χημικών Μηχανικών, 18 Ευρωπαϊκές χώρες, Τουρκία και Ισραήλ.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός της δράσης COST FP0602 είναι να αναπτυχθούν νέες βιο-επιστήμες και τεχνολογίες που απαιτούνται για να δομηθούν και εφαρμοσθούν προχωρημένα βιο-διυλιστήρια λιγνο-κυτταρίνης. Ο κύριος στόχος είναι να αναπτυχθούν περιβαλλοντικά αποδεκτά και οικονομικά αποτελεσματικά βιοτεχνολογικά εργαλεία και τεχνολογίες παραγωγής για να αξιοποιηθούν στην παραγωγή φυτικών ινών, χημικών και βιο-ενέργειας. Η Ευρωπαϊκή βιομηχανία και η Έρευνα & Τεχνολογία κατέχουν ήδη ισχυρή θέση μέσα στη λευκή βιοτεχνολογία. Αυτή η δράση θα ενδυναμώσει τη θέση της Ευρώπης στα πεδία της λευκής βιοτεχνολογίας και των βιο-διυλιστηρίων που βασίζονται στη λιγνο-κυτταρίνη. Η Δράση εργάζεται στενά με τον Ευρωπαϊκό δασο-αγροτικό τομέα και τη βιομηχανία. Οι συμμετέχοντες εμπειρογνώμονες - ειδικοί δραστηριοποιούνται σε ένα μεγάλο εύρος σχετικών επιστημονικών πεδίων (ενζυμολογία, γενετική, βιοχημική μηχανική, χημεία πολυμερών, τεχνολογία φυτικών ινών). Η Δράση θα συνεισφέρει στην επιπρόσθετη ανάπτυξη και εφαρμογή των βιο-διυλιστηρίων, έτσι θα βοηθήσει τις χώρες - μέλη να επιτύχουν τους στόχους που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για αειφορικό εφοδιασμό με ενέργεια και οικονομία βασιζόμενη σε βιο-προϊόντα.

Επιμέρους στόχοι - Ομάδες Εργασίας (Working Groups - WGs):

- Ανάπτυξη νέων βιοτεχνολογικών εργαλείων: ένζυμα και μικρο-οργανισμοί (WG1).
- Εφαρμογή ενζυματικών εργαλείων και μεθόδων επεξεργασίας για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ανανεώσιμων προϊόντων φυτικών ινών (WG2).
- Παραγωγή δεύτερης γενεάς βιο-καυσίμων, βιο-πολυμερών και χημικών (WG3).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010 :

- Σεπτέμβριος 22-25, 2010/Σμύρνη (Τουρκία): 3rd Annual Workshop Συνάντηση των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και οργάνωση των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3).

FP0603 - Forest models for research and decision support in sustainable forest management

Έναρξη – Λήξη: 2007 – 2011.

Υπεύθυνοι: Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης.

Ερευνητική ομάδα (Μέλη Διαχειρ. Επιτροπής & WGs): Δρ Κ. Σπανός (MC), Δρ Ι. Μελιάδης (MC), Δρ Π. Πετράκης (WG).

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ & 20 Ευρωπαϊκές χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Τα δασικά αυξητικά μοντέλα αποτελούν σπουδαία εργαλεία για να ερευνηθούν και κατανοηθούν οι βασικές διαδικασίες του οικοσυστήματος και να υποστηριχθούν οι αποφάσεις της δασικής διαχείρισης. Η αειφορική διαχείριση των δασών απαιτεί λεπτομερή πληροφόρηση πάνω στην αύξηση των δέντρων και της δυναμικής του δάσους, συμπεριλαμβανομένων της δομικής ανάπτυξης, των δεικτών βιοποικιλότητας, και των επιδράσεων των διαταράξεων. Αυτό αντανakλάται στην αυξημένη τάση, σε όλη την Ευρώπη, για περισσότερο λεπτομερή, πολύπλευρα δασικά αυξητικά μοντέλα, τα οποία είναι ικανά να προβλέπουν τη δασική αύξηση, να υπολογίσουν/ εκτιμήσουν αλλαγές στις αυξητικές συνθήκες, να υποδείξουν κινδύνους και κοινωνικές ανάγκες και να κατευθύνουν τη σωστή δασική διαχείριση και το ρόλο της στην αειφορική ανάπτυξη. Ο κύριος σκοπός της Δράσης είναι να προάγει την ανάπτυξη μεθοδολογιών για βελτίωση των δασικών μοντέλων που θα υποστηρίζουν την αειφορική διαχείριση. Η Δράση θα ανεβάσει την ποιότητα και την ισχύ των δασικών αυξητικών μοντέλων με σκοπό την προσομοίωση των αντιδράσεων των δασών σε εναλλακτικά διαχειριστικά και κλιματικά σενάρια. Η Δράση επίσης θα ερμηνεύσει διαφοροποιήσεις και ιστορικές εξελίξεις των δασικών αυξητικών μοντέλων γεγονός που εξαρτάται από τις γνώσεις αυτών που ανέπτυξαν τα μοντέλα και τις εκάστοτε κοινωνικές ανάγκες. Αυτό θα ωφελήσει την ανάπτυξη της δασικής επιστήμης στην Ευρώπη, και θα βελτιώσει την αειφορική διαχειριστική πρακτική.

Επιμέρους στόχοι - Ομάδες Εργασίας (Working Groups - WGs):

- Απογραφή και ανασκόπηση των μοντέλων που υπάρχουν (WG1).
- Δημιουργία βασικών εννοιών και θεωριών, επέκταση των μοντέλων (WG2).
- Αλληλεπιδράσεις δεδομένων – μοντέλου (WG3).
- Εφαρμογή των μοντέλων σε διαφορετικές χρονικές και χωρικές κλίμακες (WG4).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

- Μάιος 4-6, 2010, Burgos (Ισπανία). Συνάντηση των ομάδων εργασίας και μελών της διαχειριστικής επιτροπής (MC). Τελικό Συνέδριο της Δράσης. Παρουσίαση εργασιών - Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας.
- Σεπτέμβριος 23-24, 2010, Πράγα (Τσεχία) - Παρουσίαση εργασίας και έκθεσης προγράμματος.

COST Action 639. Greenhouse gas budget of soil under changes climate and land use (BurnOut)

Έναρξη- Λήξη: 2007-2010.

Υπεύθυνη: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου (ΙΔΕ – ΕΘΙΑΓΕ), Δρ Θ. Καριώτης (ΕΘΙΑΓΕ).

Συμμετέχοντες φορείς: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Η κατανόηση της διαχείρισης των αερίων του θερμοκηπίου από το έδαφος στη Ευρώπη κάτω από διαφορετικές χρήσεις γης ιδιαίτερα σε διαταραγμένα οικοσυστήματα.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST 639.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγινε συνάντηση MC meeting & WG meetings. Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του προγράμματος και κατετέθη η τελική έκθεση.

COST Action FP0701. Post-Fire Forest Management in Southern Europe

Έναρξη- Λήξη: 2008-2012.

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Σπανός (ΙΔΕ), Δρ Γ. Σπύρογλου (ΙΔΕ), Δρ Γεώργιος Καρέτσος, Δρ Βάλια Δασκαλάκου, Δρ Κοσμάς Αλμπάνης, Ασिमίνα Σκουτέρη, Δρ Β. Παπαναστάσης, Δρ Φίλιππος Αραβανόπουλος, Δρ Δημήτριος Μυρωνίδης, Δρ Θέκλα Τσιτσώνη.

Συμμετέχοντες φορείς: ΕΘΙΑΓΕ, ΑΠΘ.

Σκοπός του προγράμματος: Οι κύριοι στόχοι της δράσης είναι να βελτιωθούν οι γνώσεις για την μεταπυρική κατάσταση στα καμένα δάση της νότιας κυρίως Ευρώπης και η λήψη αποφάσεων σε επίπεδο δασικής διαχείρισης μετά από φωτιά. Στη δράση συμμετέχουν οι παρακάτω Ευρωπαϊκές χώρες: Πορτογαλία, Ισπανία, Γαλλία, Κύπρος, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ελβετία, Τουρκία, FYROM, Βουλγαρία.

Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST FP0701.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Συμμετοχή στις εργασίες του δικτύου που έγιναν στην Valencia της Ισπανίας, 15-17 Απριλίου 2010.

COST Action 703. Expected Climate Change and Options for European Silviculture ECHOES

Έναρξη- Λήξη: 2008-2012.

Υπεύθυνη: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Γ. Σπύρογλου (ΙΔΕ – ΕΘΙΑΓΕ).

Συμμετέχοντες φορείς: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Η δράση έχει ως σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων για τα δάση της Ευρώπης και κυρίως για την προσαρμοστικότητα τους και την συμμετοχή τους στην μείωση των συνεπειών των κλιματικών αλλαγών. Η δράση θα βοηθήσει στην λήψη αποφάσεων για την διαχείριση των δασών και στον καθορισμό στρατηγικών για την διατήρησή τους. Στόχος της δράσης είναι, επίσης να καθορίσει βελτιώσεις στο σύστημα παρακολούθησης των δασών καθώς και να προσδιορίσει μελλοντικές ερευνητικές προτεραιότητες. Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί πρέπει να διερευνηθούν τα θέματα των δασών και της προσαρμοστικότητας τους στις κλιματικές αλλαγές σε σχέση με τους δασοκομικούς χειρισμούς που μπορούν να εφαρμοσθούν για αειφόρο διαχείριση των δασών.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγινε συνάντηση των MC και WGs στο Sopron της Ουγγαρίας, 10-14 Οκτωβρίου 2010.

COST Action FP0801. Established and Emerging Phytophthora: Increasing Threats to Woodland and Forest Ecosystems in Europe

Έναρξη- Λήξη: 2008-2012.

Υπεύθυνοι: Δρ Σ. Διαμαντής & Π. Τσόπελας.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Χ. Περλέρου (WG4), Γ. Τζίρος (WG3).

Συμμετέχοντες φορείς: Ελλάδα (Ε.Θ.Ι.Α.Γ.Ε./Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Ινστιτούτο Δασικών Μεσογειακών Οικοσυστημάτων & Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων, Γεωπονικό Παν/μιο Αθηνών) και 21 Ευρωπαϊκές Χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Ο κύριος στόχος της Δράσης είναι η μελέτη των ειδών του γένους *Phytophthora* στην Ευρώπη αλλά και σε άλλες ηπείρους, των δρόμων μετακίνησης αυτών και η λήψη μέτρων για την αποτροπή εισόδου στην Ευρώπη παθογόνων ειδών *Phytophthora*. Συγχρόνως επιδιώκεται η ενημέρωση και εκπαίδευση νέων επιστημόνων για το γένος *Phytophthora* που θεωρείται ως ένα από τα πλέον καταστρεπτικά για τις καλλιέργειες αλλά και τα φυσικά οικοσυστήματα.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST 0801.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Τη συνάντηση διοργάνωσε η Ιταλία στην πόλη Viterbo 28-29 Ιουνίου. Δόθηκαν απαντήσεις σε ερωτήματα όπως ο τρόπος προσβολής ειδών του γένους *Phytophthora*, νέοι ξενιστές του μύκητα καραντίνας *Phytophthora ramorum*, μέτρα βελτίωσης του φυτοϋγειονομικού ελέγχου στις χώρες μέλη της ΕΕ κ.α. Από το ΙΔΕ συμμετείχε ο **Δρ. Σ. Διαμαντής**.

COST Action 803 Belowground carbon turnover in European forests.

Έναρξη- Λήξη: 2009-2012.

Υπεύθυνος: Δρ Κ. Ραδόγλου.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Ραδόγλου, (ΙΔΕ – ΕΘΙΑΓΕ), Δρ. Μ Ορφανουδάκης (Δ.Π.Θ.).

Συμμετέχοντες φορείς: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ.

Σκοπός του προγράμματος: Ο σκοπός της δράσης είναι η βελτίωση και ο συντονισμός των μεθόδων και των γνώσεων για μετρηθούν και να υπολογιστούν ο ρυθμός μεταβολής του άνθρακα των εδαφών. Να χρησιμοποιηθούν οι λαμβανόμενες τιμές για την βελτίωση των βιογεωχημικών μοντέλων και να αναπτυχθούν αειφορικές στρατηγικές διαχείρισης του άνθρακα του εδάφους στα δασικά οικοσυστήματα.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010: Έγινε συνάντηση του προγράμματος στις Βρυξέλλες τον Ιανουάριο 2010 στην Ζυρίχη.

COST Action FP0804 - Forest Management Decision Support Systems (FORSYS)

Έναρξη – Λήξη: 2009 – 2013.

Υπεύθυνος: Δρ Γ. Σπύρογλου.

Ερευνητική ομάδα (Μέλη Διαχειρ. Επιτροπής & WGs): Δρ Γ. Σπύρογλου (MC), Δρ Γ. Χατζηφιλιππίδης (MC), Δρ Β. Καζάνα (WG), Δρ Δ. Καραμανώλης (WG).

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ & 22 Ευρωπαϊκές χώρες.

Σκοπός του προγράμματος: Τα δάση εξυπηρετούν ένα πλήθος σκοπών και αναλαμβάνουν πολλούς διαφορετικούς, συχνά αντικρουόμενους, στόχους προκειμένου να ικανοποιήσουν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες των δασοκτημόνων, την δασική βιομηχανία και γενικά την κοινωνία. Αυτό θέτει αξιοσημείωτες προκλήσεις στους δασοδιαχειριστές. Η ανάγκη για ενισχυμένα συστήματα υποστήριξης δασικών αποφάσεων (DSSs) είναι προφανής σε αρκετά Ευρωπαϊκά έγγραφα που έχουν σχέση με τον μελλοντικό ρόλο των Ευρωπαϊκών δασών. Τα δασικά συστήματα λήψης αποφάσεων επιτρέπουν στο δασο-διαχειριστή να χρησιμοποιεί προηγμένα εργαλεία υποστήριξης αποφάσεων, όπως εμπειρικά συστήματα και συστήματα βασισμένα στη γνώση, τεχνικές πολλαπλών κριτηρίων όπως και εργαλεία επικοινωνίας και οπτικής απεικόνισης. Η Ευρωπαϊκή εμπειρία σχετικά με την ανάπτυξη και εφαρμογή δασικών (DSSs) για τη διαχείριση των

δασών παρέχει μια στιβαρή υποδομή για τεχνολογική καινοτομία και συνεργασία μεταξύ των ερευνητών. Η συγκεκριμένη δράση θα καθορίσει ένα Πανευρωπαϊκό πλαίσιο κεντρικών διαδικασιών και προτύπων πληροφοριών σχετικά με την υποστήριξη αποφάσεων σε ένα αειφορικό και προλειτουργικό περιβάλλον δασικής διαχείρισης. Επιπλέον, θα ορίσει όλα τα προαπαιτούμενα που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων και θα παρέχει μια συνεπή Πανευρωπαϊκή αναφορά ποιότητας για την ανάπτυξη των συστημάτων λήψης αποφάσεων ενισχύοντας την αειφορική διαχείριση των δασών.

Επιμέρους στόχοι - Ομάδες Εργασίας (Working Groups - WGs):

- Αρχιτεκτονική και σχεδιασμός των DSSs (WG1).
- Μέθοδοι και πρότυπα από τη βάση των εννοιών και θεωριών των προτύπων (WG2).
- Διαχείριση γνώσης (KM) (WG3).
- Διαδικασίες συμμετοχής (WG4).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εργασίες που εκτελέστηκαν και αποτελέσματα του έτους 2010:

- Απρίλιος 19, 2010, Λισσαβώνα (Πορτογαλία): Σεμινάριο σχετικά με τεχνολογία αιχμής στο πεδίο των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων στη δασική διαχείριση, σύγκριση μεθόδων για την αξιολόγηση εναλλακτικών αποφάσεων, ανάλυση των προσεγγίσεων στην διαδικασία υποστήριξης της συμμετοχής και διαμόρφωσης αποφάσεων.
- Οκτώβριος 06-07, 2010, Βρυξέλλες (Βέλγιο): 2^η Συνάντηση εργασίας των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3, WG4). Παρουσίαση της προόδου των εργασιών ανά ομάδα εργασίας από τους αρχηγούς των ομάδων εργασίας. Αποφασίστηκε να εκδοθεί ένα βιβλίο όπου τα κεφάλαιά του θα περιλαμβάνουν τις αναφορές των συμμετεχόντων κρατών σχετικά με την ανάπτυξη και χρήση των συστημάτων υποστήριξης αποφάσεων στη διαχείριση των δασών. Στη συνάντηση της διαχειριστικής επιτροπής αποφασίστηκε η επόμενη συνάντηση των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και των ομάδων εργασίας της δράσης να γίνει στη Θεσσαλονίκη 6-7 Ιουνίου 2011.

COST Action FP0902 “Development and harmonization of new operational research and assessment procedures for sustainable forest biomass supply”.

Έναρξη- Λήξη: 2009-2013.

Υπεύθυνος: Δρ. Χρίστος Γαλλής (Μέλος Διαχειριστικής Επιτροπής).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Χ. Γαλλής (ΙΔΕ-Ε.Θ.Ι.ΑΓ.Ε).

Συμμετέχοντες φορείς: ΙΔΕ- Ε.Θ.Ι.ΑΓ.Ε.

Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Ένωση, COST FP0902.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός του προγράμματος είναι να αυξήσει την επιστημονική γνώση για τις άριστες συνδυασμένες εφαρμογές στη συγκομιδή και μεταφορά δασικής βιομάζας για χρήση σε παραγωγή ενέργειας, την βελτιστοποίηση των χρονικών σπουδών, της τεχνολογίας, της εναρμόνισης της σχετικής ορολογίας, την βελτιστοποίηση στον υπολογισμό του κόστους και τη δημιουργία μοντέλων προσομοίωσης στις σχετικές δασικές εργασίες.

Ερευνητικά προγράμματα που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση από την Ε.Ε. (fp7)

Bio-energy from Forestry and Agriculture in Communities and Local Areas (BioLocal) (Programme IEE)

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Γενικός Συντονιστής: Δήμος Εδέσσης.

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Γρηγοριάδης (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Μελιάδης.

Ομάδα υποστήριξης: Δρ. Γ. Σπύρογλου.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ελλάδα.

Έναρξη – λήξη: 2010 – 2013.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός: 35.000,00 €.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

Cross-border model for nature conservation and sustainable use of forest resources in NATURA 2000 sites in the Rhodope Mountain (Programme 'EUROPEAN TERRITORIAL COOPERATION PROGRAMME GREECE-BULGARIA 2007-2013' - Call identifier: "INTERREG")

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ι. Μελιάδης.

Ομάδα υποστήριξης: Δρ Γ. Σπύρογλου.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Βουλγαρία.

Έναρξη – λήξη: 2009 – 2012.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός: 45.000,00 €.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

Safeguarding the Lesser White-fronted Goose Fennoscandian population in key wintering and staging sites within the European flyway (Programme LIFE + Nature & Biodiversity 2010)

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Γενικός Συντονιστής: Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης, Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ελλάδα, Φιλανδία, Νορβηγία, Βουλγαρία, Ουγγαρία.

Έναρξη – λήξη: 2011 – 2015.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός: 300.000,00 € (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Σκοπός του προγράμματος: Η υλοποίηση μέτρων προστασίας για τη Νανόχνηνα στις κυριότερες περιοχές διαχείρισης και μετανάστευσης. Οι δράσεις του ΙΔΕ περιλαμβάνουν διαχειριστικές

επεμβάσεις στα λιβάδια του δέλτα του Έβρου που αποτελούν τις σημαντικότερες περιοχές διατροφής της Νανόχηνας.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

Conservation and management actions in Voras Mountain-VORAMONT (Programme 'LIFE + Nature-LIFE10NAT/GR/00644)

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Γενικός Συντονιστής: Δρ. Ι. Σπανός. (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ Ι. Μελιάδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ιωάννης Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου, Δρ Σάββας Καζαντζίδης, Δρ. Γ. Χαλυβόπουλος.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ελλάδα-Αγγλία.

Έναρξη – λήξη: 2012 – 2014.

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός : 1.433.000,00 €.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: Αναμένεται.

Biodiversity quality assessment in forest ecosystems in Europe and its relation to functionality, climate change and pollution (Programme/funding scheme 'Collaborative project: large scale integrating' - Call identifier: ENV.2010.2.1.4 - Functional significance of forest biodiversity, Proposal ref. No – FP7 265218 – 'EUFORBIO')

Ερευνητική Μονάδα: ΕΘΙΑΓΕ - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Γενικός Συντονιστής (Ε.Ε.): Δρ Κ. Σπανός (ΙΔΕ - ΕΘΙΑΓΕ).

Επιστημ. Υπεύθυνος: Δρ Κ. Σπανός.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης, Δρ Π. Πετράκης, Δρ Μ. Καλαπανίδα, Γ. Χαλυβόπουλος.

Ομάδα υποστήριξης: Δ. Γαϊτάνης, Θ. Σαμαρά, Ε. Χαβαλές, Α. Μπουρλέτσικας, Ε. Ξανθοπούλου.

Συμμετέχοντες Φορείς/Χώρες: Ελλάδα, Βρετανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Σλοβενία, Ελβετία, Τουρκία, Σερβία, Σουηδία, Νορβηγία, FYROM, Βοσνία - Ερζεγοβίνη, Κύπρος, Γερμανία, Αυστρία.

Έναρξη – λήξη: 2010 - 2014 (διάρκεια: 60 μήνες).

Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Προϋπολογισμός: 855.925,00 € (ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ).

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: δεν έτυχε χρηματοδότησης - [EC decision C(2010)6734, Σεπτέμβριος 2010].

Ερευνητικά προγράμματα που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση από άλλους φορείς

**Παρακολούθηση προγράμματος δάσωσης αγρών (δασοπεριβαλλοντικά μέτρα)
Δασαρχείου Αριδαίας**

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες φορείς: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών-ΕΘΙΑΓΕ, Δασαρχείο Αριδαίας.

Διάρκεια έργου: 24 μήνες.

Φορέας χρηματοδότησης: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Προϋπολογισμός: 53.000,00 €.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η παρακολούθηση των δασοπεριβαλλοντικών μέτρων με τη μορφή της δάσωσης αγρών στην περιοχή του Δασαρχείου Αριδαίας προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για βελτιώσεις και την αριστοποίηση των καλλιεργειών.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

Αναγέννηση συστάδας δασικής πεύκης στη Σαρακατσάνα Πιερίας

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Ν. Γρηγοριάδης.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες φορείς: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών-ΕΘΙΑΓΕ, Δ/ση Δασών Πιερίας.

Διάρκεια έργου: 24 μήνες.

Φορέας χρηματοδότησης: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Προϋπολογισμός: 43.375,00 €.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η διερεύνηση των οικολογικών και σταθμολογικών (βιοτικών, αβιοτικών) παραμέτρων που επηρεάζουν αρνητικά την αναγέννηση της δασικής πεύκης στη θέση «Σαρακατσάνα» (Πιέρια όρη) του Νομού Πιερίας.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

Γ. Γ. Ε. Τ. Συγκριτική έρευνα της φαινολογίας μετανάστευσης των πουλιών σε δύο δελταϊκά οικοσυστήματα στην Ελλάδα και Ρουμανία

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες φορείς: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών-ΕΘΙΑΓΕ, Εθνικό Ινστιτούτο Δέλτα Δούναβη.

Διάρκεια έργου: 24 μήνες.

Φορέας χρηματοδότησης: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

Προϋπολογισμός: 15.000,00 €.

Σκοπός του προγράμματος: Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η διερεύνηση των διαδρομών μετανάστευσης των πουλιών των υδροτόπων του Δέλτα Δούναβη και Δέλτα Αξιού και η διερεύνηση πιθανής σύνδεσης αυτών των περιοχών μέσω των πουλιών.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

NOMAPXIA KΑΣTOPIAΣ Παρακολούθηση των επιπτώσεων και επανασύλληψη αμερικάνικων μινκ (βιζόν) που απελευθερώθηκαν ή διέφυγαν στο φυσικό περιβάλλον στον Νομό Καστοριάς

Ερευνητική Μονάδα: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Σ. Καζαντζίδης.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες φορείς: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών- ΕΘΙΑΓΕ, Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος Καστοριάς.

Διάρκεια έργου: 8 μήνες.

Φορέας χρηματοδότησης: Νομαρχία Καστοριάς

Προϋπολογισμός: 43.600,00 €.

Σκοπός του προγράμματος: Η επανασύλληψη των ζώων με παγίδευση, η μελέτη της επίδρασης στην τοπική πανίδα (με διερεύνηση της δίαιτας των ζώων) και η σύνταξη ενός σχεδίου άμεσης δράσης σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν παρόμοιες απελευθερώσεις στο φυσικό περιβάλλον.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε.

ΥΠ.Α.Α.Τ. & Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Τίτλος Πράξης «Υψηλή Προστιθέμενης Αξίας Αγροτικές Ψηφιακές Υπηρεσίες (eΥΠΑΑΤ)» - Τίτλος υποέργου: Σύστημα Σχεδιασμού – διαχείρισης βοσκοτόπων για την ανάπτυξη κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων (διαδραστικό μοντέλο μέσω βοσκοϊκανότητας)

Φορέας Πρότασης (κύριος του έργου): ΕΘΙΑΓΕ, **Ερευνητική Μονάδα:** Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Δικαιούχος (Φορέας υλοποίησης): Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Φορέας λειτουργίας: ΕΘΙΑΓΕ, **Ερευνητική Μονάδα:** Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών.

Υπεύθυνος: Δρ Π. Πλατής.

Ερευνητική ομάδα: Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου.

Ομάδα υποστήριξης:

Συμμετέχοντες φορείς: Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών-ΕΘΙΑΓΕ, ΟΠΕΚΕΠΕ, ΥΠΑΑΤ, ΥΠΕΚΑ.

Διάρκεια έργου: 24 μήνες.

Φορέας χρηματοδότησης: ΥΠ.Α.Α.Τ. & Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Προϋπολογισμός: 1.500.000,00 €.

Σκοπός του προγράμματος: Η παραγωγή ενός διαδραστικού μοντέλου επιλογής κατάλληλης χωροθέτησης κτηνοτροφικής δραστηριότητας η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη αξιολόγησης της βοσκοϊκανότητας των βοσκοτόπων κάθε περιοχής. Μέσω του παρόντος έργου ο σχεδιασμός θα εξασφαλίζει τη δυνατότητα ορθολογικής διαχείρισης των βοσκοτόπων, ώστε κάθε κτηνοτροφική εκμετάλλευση ή ομάδα αυτών, να αναπτύσσεται σε αυτοδύναμες λιβαδικές μονάδες.

Αξιολόγηση - Τελική Βαθμολογία: υποβλήθηκε (Απόφαση 6ης/30-07-2010 Έκτακτης Συνεδρίασης του Δ.Σ. ΕΘΙΑΓΕ).

B. Δημοσιεύσεις - Ανακοινώσεις

Δημοσιεύσεις σε Διεθνή Περιοδικά μετά από κρίση

- AINALIS, A.B., I. MELIADIS and P. PLATIS, 2010. Grazing effects on the sustainability of an oak coppice forest. *Forest Ecology and Management*, 259(3): 428-432.
- ARTHOFFER, W., D.N. AVTZIS, M. RIEGLER and C. STAUFFER, 2010. Mitochondrial phylogenies in the light of pseudogenes and *Wolbachia*: re-assessment of a bark beetle dataset. *Zookeys*, 56: 269-280.
- CALAMA, R., M. TOME, M. SANCHEZ-GONZALEZ, J. MIINA, K.A. SPANOS and M. PALAHI, 2010. Modeling non-wood products in Europe: a review. *Forest Systems*, 19(SI): 69-85.
- DIAMANDIS, S., 2010. The Necessity of Political Will in Fungal Conservation: The Case of Greece. *Mycologia Balkanica*, 7: 25-28.
- GANATSAS, P., M. TSAKALDIMI and I. SPANOS, 2010. Root system development of three woody species on artificial steep soil-denuded slopes. *Journal of Environmental Science and Engineering* (accepted).
- IAKOVOGLOU, V., K. RADOGLU, P. KOSTOPOULOU and O. DINI-PAPANASTASI, 2010. Effects of "short" photoperiods on seedling growth of *Pinus brutia*. *Journal of Environmental Biology*, 00-00 (in press).
- KALAPANIDA, M., D. N. MILONAS, C. T. BUCHELOS and D.N. AVTZIS, 2010. How does pollution affect insect diversity? A study on bark beetle's entomofauna of two pine forests in Greece. *Journal of Biological Research*, 13: 67-74.
- KONSTANTINIDIS, P., P. XOFIS and G. TSIURLIS, 2010. Syntaxonomy and synecology of thermophilous Mediterranean pines *Pinus halepensis* Mill. and *P. brutia* Ten. in Greece. *Journal of Environmental Protection and Ecology*, (Ref. No 1784/03.06.2010), (in press).
- KOSTOPOULOU, P., K. RADOGLU and O. DINI-PAPANASTASI, 2010. Growth and survival of *Cupressus sempervirens* L. mini-plug seedlings under reduced photoperiod. *European Journal of Forest Research*, 130 (2): 00-00 (in press).
- KOSTOPOULOU, P., K. RADOGLU, O. DINI-PAPANASTASI and G. SPYROGLOU, 2010. Enhancing planting stock quality of Italian Cypress (*Cupressus Sempervirens* L.) by pre-cultivation in mini plugs. *Ecological Engineering*, 36(7): 912-919.
- KOSTOPOULOU, P., O. DINI-PAPANASTASI and K. RADOGLU, 2010. Density and substrate effects on morphological and physiological parameters of plant stock material of four forest species grown in mini-plugs. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 25 (Suppl. 8): 10-17.
- MATTSSON, A., K. RADOGLU, P. KOSTOPOULOU, R. BELLAROSA, M.C. SIMEONE, and B. SCHIRONE, 2010. Use of innovative technology for the production of high quality forest regeneration materials. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 25 (Suppl.8): 3-9.
- MELIADIS, I., P. PLATIS, A. AINALIS and M. MELIADIS, 2009. Monitoring and analysis of natural vegetation in a Special Protected Area of Mountain Antichasia-Meteora, central Greece. *Environmental Monitoring and Assessment*, 1639(1-4): 455-465.
- PAPACHRISTOU, T.G. and P.D. PLATIS, 2010. The impact of cattle and goats grazing on vegetation in oak stands of varying coppicing age. *Acta Oecologica*, (in press).

- PERLEROU, C.** and **S. DIAMANDIS**, 2010. Spread of Introduced Hypovirulence vs. Natural Hypovirulence in Chestnut Blight. *Acta Horticulturae*, 866: 393-398.
- PERLEROU, C., G. TZIROS**, A.M. VETTRAINO and **S. DIAMANDIS**, 2010. *Phytophthora cryptogea* causing ink disease of *Castanea sativa* newly reported in Greece. *Plant Pathology*, 59 (799).
- PETRAKIS, P.V., **K. SPANOS** and A. FEEST, 2010. Insect biodiversity reduction of pinewoods in southern Greece caused by the pine scale (*Marchalina hellenica*). *Forest Systems*, (accepted January, 2011).
- RADOGLU, K., P. KOSTOPOULOU, Y. RAFTOYANNIS, O. DINI-PAPANASTASI and G. SPYROGLOU**, 2010. The physiological and morphological quality of *Pinus brutia* container seedlings produced from mini-plug transplants. *Plant Biosystems*, 145: 216-223.
- SPANOS, I., P. GANATSAS and M. TSAKALDIMI**, 2010. Evaluation of postfire restoration in peri-urban forest of Thessaloniki, Northern Greece. *Global Nest*, (in press).
- SPANOS, I., Y. RAFTOYANNIS, P. PLATIS and E. XANTHOPOULOU**, 2010. Post-fire management and recovery of a pine forest, in Greece. *Web Ecology*, 10: 27-31.
- SPANOS, K.A., A. FEEST, P. PETRAKIS and E. DASKALAKOU**, 2010. Silent points on the assessment and monitoring of forest biodiversity. ©2010 *Global Science Books - Special Issue: Bioremediation, Biodiversity and Bioavailability*, Volume 4 (Special Issue 1): 1-7.
- SPANOS, K.A., D. GAITANIS and I. SPANOS**, 2010. Resin production in natural Aleppo pine stands in N. Evia – Greece and possibilities for increasing income under sustainable forest management. *Web Ecology*, 10: 38-43.
- TSIOURLIS, G., P. KONSTANTINIDIS and P. XOFIS**, 2010. An Ecological Assessment Method: Application to the Vegetation Units of the Lagadas County (Greece). *Journal of Environmental Protection and Ecology*, (Ref. No 1760/17.02.2010), (in press).

Δημοσιεύσεις σε Εθνικά Περιοδικά μετά από κρίση

- AVTZIS, D.N., W. ARTHOFER, C. STAUFFER, N. AVTZIS and R. WEGENSTEINER**, 2010. *Pityogenes chalcographus* (Coleoptera, Scolytinae) at the southernmost borderline of Norway spruce in Greece. *Entomologia Hellenica*, 19: 3-13.
- ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Π., Ο. ΝΤΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, Κ. ΡΑΔΟΓΛΟΥ και Γ. ΣΠΥΡΟΓΛΟΥ**, 2010. Επίδραση της φωτοπεριόδου στην αύξηση φυταρίων μαύρης πεύκης (*Pinus nigra* Arnold). *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ.* Τόμος Αφιερωμένος προς τιμή του καθηγητή Ν. Στάμου. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τόμος 00: 00-00.
- ΣΠΥΡΟΓΛΟΥ, Γ., Δ. ΖΙΑΝΗΣ και Κ. ΡΑΔΟΓΛΟΥ**, 2010. Σύγκριση μεθόδων εκτίμησης της υπέργειας βιομάζας στα Ελληνικά δάση: Η περίπτωση του δημοσίου δάσους της Νάουσας. *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Δ.Π.Θ.* Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τόμος 3: 00-00.
- ΖΕΡΒΑ, Α. και Κ. ΡΑΔΟΓΛΟΥ**, 2010. Προσδιορισμός αλλαγών άνθρακα σε δασικά εδάφη. *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Δ.Π.Θ.* Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τόμος 3: 00-00.

Δημοσιεύσεις σε Εθνικά Περιοδικά χωρίς κρίση

- ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Σ., 2010.** Κράνα: Μπορούν να αποτελέσουν μια νέα εναλλακτική λύση αξιοποίησης ορεινών περιοχών. *Ζωοκόμος*, 4: 50-51.
- ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Σ., 2010.** Τρεις αποδοτικές καλλιέργειες για την αξιοποίηση σημαντικών εκτάσεων στην ορεινή και ημιορεινή Ελλάδα. *Γεωργία-Κτηνοτροφία*, 1: 36-43.
- ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ, Σ., 2010.** Βιοποικιλότητα και η ποικιλότητα των πουλιών στην Ελλάδα. *ΕΘΙΑΓΕ (Τριμηνιαία έκδοση του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας)*, 42: 18-20.
- ΚΑΡΜΙΡΗΣ, Η. και Σ. ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ, 2010.** Έμμεσες επιπτώσεις του κυνηγιού στους ελληνικούς υγροτόπους: η περίπτωση της μολυβδίασης. *ΕΘΙΑΓΕ (Τριμηνιαία έκδοση του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας)*, 39: 20-21.
- ΤΟΣΚΟΣ, Χ., Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥΛΟΣ και Σ. ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ, 2010.** Η ιστορία των κύκνων στη λίμνη Καστοριάς. *ΟΙΩΝΟΣ (Τριμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας)*, 42: 26-27.

Δημοσιεύσεις σε Συλλογικούς Τόμους / Βιβλία

- CIENCIALA, E., Z. EXNEROVA, K. ARMOLAITIS, O. BOURIAUD, G. MATTEUCCI, **K. RADOGLU**, T. PRIWITZER and V. SEBEN, **2010.** Procedures for Expanding from Timber Volume to Carbon stocks of Forests in MASCAREF test countries. In: *Assessing climate change impact and carbon sequestration in European forests*. Results of the project "Study under EEC 2152/2003 Forest Focus regulation on developing harmonized methods for assessing carbon sequestration in European forests". Eds Cienciala, E., Seufert, G., Blujdea, V., Grassi, G. and Exnerova, Z. JRC Scientific and Technical Reports, European Communities, 182-198.
http://afoludata.jrc.ec.europa.eu/index.php/public_area/Research_projects_2009
- CIENCIALA, E., Z. EXNEROVA, K. ARMOLAITIS, O. BOURIAUD, G. MATTEUCCI, **K. RADOGLU**, T. PRIWITZER, R. BARITZ and G. STAHL, **2010.** Assessment of data availability for LULUCF – sector reporting in MASCAREF test countries. In: *Assessing climate change impact and carbon sequestration in European forests*. Results of the project "Study under EEC 2152/2003 Forest Focus regulation on developing harmonized methods for assessing carbon sequestration in European forests". Eds Cienciala, E., Seufert, G., Blujdea, V., Grassi, G. and Exnerova, Z. JRC Scientific and Technical Reports, European Communities, 248-285.
http://afoludata.jrc.ec.europa.eu/index.php/public_area/Research_projects_2009
- RADOGLU, K., A. ZERVA, P. MIXOPOULOS, D. ZIRLEWAGEN and R. BARITZ, 2010.** Approaches to fulfil the GHG reporting requirements for soil carbon and litter in Greece In: *Assessing climate change impact and carbon sequestration in European forests*. Results of the project "Study under EEC 2152/2003 Forest Focus regulation on developing harmonized methods for assessing carbon sequestration in European forests". Eds Cienciala, E., Seufert, G., Blujdea, V., Grassi, G. and Exnerova, Z. JRC Scientific and Technical Reports, European Communities, 286-302.
http://afoludata.jrc.ec.europa.eu/index.php/public_area/Research_projects_2009
- ΣΠΑΝΟΣ, Ι., 2010.** Πορεία εξέλιξης τριών φαινοτύπων ενός νέου δασοπονικού είδους, της φελλοφόρου δρυός (*Quercus suber*) σε πειραματικές επιφάνειες της Βόρειας Ελλάδας (Λουτρά Θέρμης-Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών), 14 έτη μετά την φύτευση. *Επετηρίδα Σχολής Δασολογίας & Φυσ. Περιβάλλοντος. ΑΠΘ.* (προς τιμή του Ομότιμου Καθηγητή Α. Χατζηστάθη). Θεσσαλονίκη (αποδεκτή εργασία).

Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων

- ALEXANDROV, A., C. MÁTYÁS, R. GIANNINI, G. PARNUTA, **K. SPANOS** and S. ORLOVIC, **2010**. Ecology of European beech, its sociological characteristics and adaptation strategy. In: *Genetic Resources of European Beech (Fagus sylvatica L.) for Sustainable Forestry*. Proceedings of the Final Conference of the COST Action E52, May 4-6, 2010, Burgos – Spain (in press).
- ARTHOFFER, W, M. RIEGLER , **D. N. AVTZIS**, H. SCHULER, D. SCHNEIDER, W.J. MILLER AND C. STAUFFER, **2010**. How not to be seen: *Wolbachia* and low titer infections. Asilomar, California, USA. *Proceedings of the Vth International Wolbachia Conference*.
- AVTZIS D.N.**, C. BERTHEAU , W. ARTHOFFER , M. RIEGLER and C. STAUFFER, **2010**. Phylogeography of *Pityogenes chalcographus* (Coleoptera, Scolytinae) in Europe - is *Wolbachia* involved? Budapest, Hungary. *Proceedings of the IXth European Congress of Entomology*.
- BERTHEAU, C, **D. N. AVTZIS** , W. ARTHOFFER, F. LIEUTIER, G. ROUX-MORABITO and C. STAUFFER, **2010**. Phylogeography and host differentiation of *Pityogenes chalcographus* (Coleoptera, Scolytinae). Freiburg, Germany. Proceedings of the IUFRO Working Party 7.03.10. *Methodology of forest insect and disease survey in Central Europe: Workshop on biotic risks and climate change in forests*.
- GRIGORIADIS, N., K. SPANOS** and K. THEODOROPOULOS, **2010**. Beech genetic resources in Greece - Ecology, silviculture and management. *Beech Forests - Joint Natural Heritage of Europe*. Vilm, October 19 -22, 2010, Germany.
- KOSKELA, J., S. DE VRIES, J. HUBERT, A. ALEXANDROV, **K. SPANOS** and M. BOZZANO, **2010**. Geographical distribution of gene conservation efforts for European beech (*Fagus sylvatica* L.) within the species' distribution range. In: *Genetic Resources of European Beech (Fagus sylvatica L.) for Sustainable Forestry*. Proceedings of the Final Conference of the COST Action E52, May 4-6, 2010, Burgos – Spain (under publ.).
- SPANOS, K.**, **2010**. Integrated urban and sub-urban green space network - functions and multiple benefits. *International Congress on Landscape Architecture, Land 2010*. Drama, April 12-17, 2010, p. 85-96.
- SPANOS, K.A.**, D. GAITANIS, **2010**. The beech forests in Greece – an overview. In: Proceedings of Workshop and MC Meeting of COST Action E52, "*Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry in Europe*" (ed. K.A. Spanos). Thessaloniki, Greece, May 5-7, 2009. NAGREF – Forest Research Institute, p. 6-20.
- ZAGAS, TH. and **I. SPANOS** , **2010**. Silviculture and management of beech forest in Greece. Workshop of COST Action E52, "*Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry in Europe*". Proceedings (eds. Spanos, K. & Wuehlisch, G.). NAGREF/Forest Research Institute. Thessaloniki, Greece, May 5-7, p. 21-27.

Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων

- ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ, Γ., 2010**. Τάσεις ερμηνείας στην Κεντρική Κρήτη. Πρακτικά Ημερίδας Ευρωπαϊκού Ολοκληρωμένου Έργου DESURVEY «Κατανόηση, αποτίμηση και παρακολούθηση της ερμηνείας» (Δρ. Γ. Ξανθόπουλος εκδ.), Αθήνα 19/5/2010, σελ. 37-44.

Δημοσιευμένη περίληψή τους σε Πρακτικά Διεθνών Συνεδρίων

- ALEXANDROV, A., C. MÁTYÁS, R. GIANNINI, G. PARNUTA, **K. SPANOS** and S. ORLOVIC, **2010**. Ecology of European beech, its sociological characteristics and adaptation strategy. In: *Genetic Resources of European Beech (Fagus sylvatica L.) for Sustainable Forestry (Book of Abstracts)*, Final Conference of the COST Action E52, May 4-6, 2010, Burgos – Spain.
- ALIVIZATOS, H., S. KALPAKIS, **S. KAZANTZIDIS** and M. NOIDOU, **2010**. Diet of the Kestrel (*Falco tinnunculus*) in urban and non urban habitats in northern Greece. In: Akriotis T., Albayrak T., Kiziroglou I., Erdogan A., and Turan L (eds) *3rd International Eurasian Ornithology Congress*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 60.
- ALOUPI, M., T. AKRIOTIS, **S. KAZANTZIDIS** and M. KOULOUSARIS, **2010**. Lead concentrations and lead poisoning in waterfowl in the Evros Delta (Greece). In: Akriotis T., T. Albayrak, I. Kiziroglu, A. Erdogan, and L. Turan (eds). *3rd International Eurasian Ornithology Congress, Abstracts*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 57.
- FAKRIADIS, Y., E. MAKRIGIANNI, D. VANGELUWE, **S. KAZANTZIDIS** and A. ATHANASIADIS, **2010**. The waterbird ringing station in the Evros Delta, Greece. In: Akriotis T., T. Albayrak, I. Kiziroglu, A. Erdogan, and L. Turan (eds). *3rd International Eurasian Ornithology Congress, Abstracts*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 98.
- GASTERATOS, I., V. KATI, **S. KAZANTZIDIS** and N. KOUTSIAS, **2010**. Habitat use by waterbirds in three wetlands on the island of Corfu, northwestern Greece. In: Akriotis T., T. Albayrak, I. Kiziroglu, A. Erdogan, and L. Turan (eds). *3rd International Eurasian Ornithology Congress, Abstracts*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 76.
- KAZANTZIDIS, S.** and G. YFANTIS, **2010**. Heron and egret colonies in Greece, 2009. In: Akriotis T., T. Albayrak, I. Kiziroglu, A. Erdogan, and L. Turan (eds). *3rd International Eurasian Ornithology Congress, Abstracts*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 23.
- KOSKELA, J., S. DE VRIES, J. HUBERT, A. ALEXANDROV, **K. SPANOS** and M. BOZZANO, **2010**. Geographical distribution of gene conservation efforts for European beech (*Fagus sylvatica* L.) within the species' distribution range. In: *Genetic Resources of European Beech (Fagus sylvatica L.) for Sustainable Forestry (Book of Abstracts)*, Final Conference of the COST Action E52, May 4-6, 2010, Burgos – Spain.
- PANAYOTOPOULOU, M., Y. TSOUGRAKIS, TH. NAZIRIDIS, E. MAKRIYANNI, **S. KAZANTZIDIS**, D. VANGELUWE, G. HANDRINOS, K. POIRAZIDIS and TH. SKARTSI, **2010**. Monitoring the population of Lesser White-fronted Geese *Anser erythropus* wintering in Greece: 1996-2009. In: Akriotis T., T. Albayrak, I. Kiziroglu, A. Erdogan, and L. Turan (eds). *3rd International Eurasian Ornithology Congress, Abstracts*. University of the Aegean, Mytilini, Greece, 8-11 April 2010, p. 97.
- SPANOS, K.**, **2010**. Integrated urban and sub-urban green space network - functions and multiple benefits. *International Congress on Landscape Architecture, Land 2010*. April 12-17, 2010, Drama, p. 85.
- SPANOS, K.A.**, **2010**. Beech forest genetic resources in Greece: Their importance and conservation value - Adaptive strategy under climate change. In: *Genetic Resources of European Beech (Fagus sylvatica L.) for Sustainable Forestry (Book of Abstracts)*, Final Conference of the COST Action E52, May 4-6, 2010, Burgos – Spain.

Δημοσιευμένη περίληψή τους σε Πρακτικά Εθνικών Συνεδρίων

- ΠΕΡΛΕΡΟΥ, Χ., Γ.Θ. ΤΖΙΡΟΣ, Α. Μ. VETRAINNO και Σ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, 2010.** Μελάνωση της καστανιάς από το μύκητα *Phytophthora cryptogea*. Πρακτικά 16ου Φυτοπαθολογικού Συνεδρίου, Κέρκυρα 5-8/10, σελ. 145.
- ΠΕΡΛΕΡΟΥ, Χ., Σ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Α. ΜΗΤΣΑΚΑΚΗ και Ζ. ΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, 2010.** Έλκος της καστανιάς στη χερσόνησο Αγίου Όρους-Έλεγχος εξάπλωσης υπομολυσματικών στελεχών του μύκητα *Cryphonectria parasitica* μετά την εφαρμογή προγράμματος βιολογικής καταπολέμησης. Πρακτικά 16ου Φυτοπαθολογικού Συνεδρίου, Κέρκυρα 5-8/10, σελ. 194.
- ΠΕΤΡΑΚΗΣ, Π., Κ. ΣΠΑΝΟΣ και Α. FEEST, 2010.** Γιατί εξαφανίζονται τα έντομα στα πευκοδάση της Αττικής. 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας, Οικολογικές διεργασίες στο χώρο και το χρόνο. Πάτρα, 7-11 Οκτώβριος 2010.
- ΣΠΑΝΟΣ, Κ.Α. και Δ. ΓΑΪΤΑΝΗΣ, 2010.** Ξενικά είδη δέντρων και θάμνων που θεωρούνται ζιζάνια - ολοκληρωμένη διαχείριση, έλεγχος και καταπολέμηση αυτών. 16ο Επιστημονικό Συνέδριο Ελληνικής Ζιζανιολογικής εταιρείας. Καρδίτσα, 1-2 Δεκεμβρίου 2010, σελ. 57.
- ΣΠΑΝΟΣ, Κ.Α. και Δ. ΓΑΪΤΑΝΗΣ, 2010.** Έρευνα φυτρωτικότητας σπόρων πέντε φαινοτύπων του δασικού είδους *Sorbus torminalis* (L.) Crantz με σκοπό την αναπαραγωγή και την προστασία του. 13ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Γενετικής Βελτίωσης Φυτών, Γενετική διάβρωση: Προκλήσεις και Προοπτική. Καλαμάτα, 13-15 Οκτωβρίου 2010, σελ. 51.

Βιβλία, σημειώσεις, μελέτες και άλλες εκδόσεις ή δημοσιεύσεις

- GATZOGIANNIS, S., P. KONSTANTINIDES, G. TSIURLIS and P. NOUSKA, 2010.** Keys and evaluation process of non-timber forest functions. Report Documentation (LIFE07 NAT/GR/000291 project). F.R.I./ NAGREF. Thessaloniki (Αυτοτελής έκδοση, σελ. 31)
- SPANOS, K.A., 2010.** (Editor). Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry in Europe. Proceedings of Workshop and MC Meeting of COST Action E52, Evaluation of Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry. Thessaloniki, May 5-7, 2009, NAGREF – Forest Research Institute, σελ. 133.
- ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ, Σ., Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ, Π. ΝΟΥΣΚΑ, Η. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Λ. ΝΙΤΣΑΣ και Α. ΝΤΑΪΔΗ, 2010.** Σχέδιο διαχείρισης οικοτόπου προτεραιότητας 9530* (Δάση Μαύρης Πεύκης – *Pinus nigra*) περιοχής Γρεβενών (Β. Πίνδος). ΙΔΕ/ΕΘΙΑΓΕ Θεσσαλονίκη (Αυτοτελής έκδοση, σελ. 238).
- ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ, Σ., Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ και Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ, 2010.** Σχέδιο Παρακολούθησης για τον οικότοπο 9590* Δάση *Cedrus brevifolia* (*Cedrosetum brevifoliae*). Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Ανάδοχος: Κ/Ξ Δ.Τσιάρας – Δ. Παλάσκας - “ΚΑΛΛΙΣΤΩ”. Αναθέτουσα Αρχή: ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ Κύπρου. Θεσσαλονίκη. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, σελ. 7.
- ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ, Σ., Δ. ΠΑΛΑΣΚΑΣ, Δ. ΤΣΙΑΡΑΣ, Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ, Κ. ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ, Σ. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, Α. ΣΦΟΥΓΓΑΡΗΣ, Π. ΓΕΩΡΓΙΑΚΑΚΗΣ, Κ. ΠΟΪΡΑΖΙΔΗΣ, Σ. ΖΟΓΚΑΡΗΣ, Ν. ΛΟΥΜΠΟΥΡΔΗΣ και Μ. ΚΑΛΑΠΑΝΙΔΑ, 2010.** Διαχειριστικό Σχέδιο Δάσους Πάφου – Μέρος Α΄. Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Τμήμα Δασών, Λευκωσία. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, σελ. 188.

- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Π. και Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ , 2010.** Σχέδιο Παρακολούθησης για το είδος *Phlomis cypria* [Post subsp. *occidentalis* (Meikle) Hand]. Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Ανάδοχος: Κ/Ξ Δ.Τσιάρας – Δ. Παλάσκας - “ΚΑΛΛΙΣΤΩ”. Αναθέτουσα Αρχή: ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ Κύπρου. Θεσσαλονίκη, σελ. 26.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Π. και Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ , 2010.** Σχέδιο Παρακολούθησης για το είδος *Ranunculus kykkoensis* (Meikle). Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Ανάδοχος: Κ/Ξ Δ.Τσιάρας – Δ. Παλάσκας - “ΚΑΛΛΙΣΤΩ”. Αναθέτουσα Αρχή: ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ Κύπρου. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, σελ. 28.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Π., Σ. ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ και Γ. ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ , 2010.** Σχέδιο Παρακολούθησης για τον οικοτόπο 92C0 δάση *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis* (*Plantanion orientalis*). Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Ανάδοχος: Κ/Ξ Δ.Τσιάρας – Δ. Παλάσκας - “ΚΑΛΛΙΣΤΩ”. Αναθέτουσα Αρχή: ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ Κύπρου. Θεσσαλονίκη. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, σελ. 7.
- ΤΣΙΟΥΡΛΗΣ, Γ., Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ και Σ. ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ , 2010.** Σχέδιο παρακολούθησης του οικοτόπου 9390* Θαμνώνες και δασικές συστάσεις της *Quercus alnifolia*). Αυτοτελής έκδοση του Έργου “Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος Πάφου”. Ανάδοχος: Κ/Ξ Δ. Τσιάρας – Δ. Παλάσκας - “ΚΑΛΛΙΣΤΩ”. Αναθέτουσα Αρχή: ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ Κύπρου. Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, σελ. 7.
- ΣΠΑΝΟΣ, Κ.Α., 2010.** Περιαστικό πράσινο – Εκπαιδευτικές Σημειώσεις, ΤΕΙ Καβάλας – Παράρτημα Δράμας, Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου, Δράμα, σελ. 95.

Εκθέσεις προγραμμάτων

- KAZANTZIDIS, S., 2010.** Influence of the viral proteins of avian influenza virus on the innate immune response of birds - INN FLU. Final Report. Proposal No 044372/6th Framework Programme. Thessaloniki, Greece. 66 p + appendix.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Α. ΤΣΙΟΝΤΣΗΣ, Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Ι. ΙΣΠΙΚΟΥΔΗΣ, Κ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ και Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, 2010α.** Διερεύνηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων εγκατάστασης ποωδών και ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς σε γαιώδη πρηνή του άξονα της Εγνατίας Οδού. Δεύτερη Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου του προγράμματος Ε.Ο.Α.Ε.-ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ. 26 σελ. και 25 πίνακες.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Α. ΤΣΙΟΝΤΣΗΣ, Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Ι. ΙΣΠΙΚΟΥΔΗΣ, Κ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ και Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, 2010β.** Διερεύνηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων εγκατάστασης ποωδών και ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς σε γαιώδη πρηνή του άξονα της Εγνατίας Οδού. Τρίτη Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου του προγράμματος Ε.Ο.Α.Ε.-ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ. 27 σελ. και 29 πίνακες.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Α. ΤΣΙΟΝΤΣΗΣ, Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Ι. ΙΣΠΙΚΟΥΔΗΣ, Κ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ και Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, 2010γ.** Διερεύνηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων εγκατάστασης ποωδών και ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς σε γαιώδη πρηνή του άξονα της Εγνατίας Οδού. Τέταρτη Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου του προγράμματος Ε.Ο.Α.Ε.-ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ. 27 σελ. και 29 πίνακες.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Α. ΤΣΙΟΝΤΣΗΣ, Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Ι. ΙΣΠΙΚΟΥΔΗΣ, Κ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ και Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, 2010δ.** Διερεύνηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων εγκατάστασης ποωδών και ξυλωδών φυτών με τη μέθοδο της υδροσποράς σε γαιώδη πρηνή του άξονα της Εγνατίας Οδού. Τελική Έκθεση Προόδου του προγράμματος Ε.Ο.Α.Ε.-ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ. 165 σελ.

Γ. Παροχή υπηρεσιών - προϊόντων

Η μεταφορά τεχνογνωσίας και η παροχή υπηρεσιών και προϊόντων σε υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε ιδιώτες (π.χ. δασοκαλλιεργητές, κτηνοτρόφους κτλ.) και άλλους φορείς είναι επίσης ένας από τους στόχους της αποστολής του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών. Οι ερευνητές του Ινστιτούτου πεπεισμένοι ότι το αποτέλεσμα της έρευνας και η νέα γνώση πρέπει να εξυπηρετεί το κοινωνικό σύνολο με προθυμία πραγματοποιήσαν αυτοψίες, υπέβαλαν εκθέσεις και γενικά παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε όλους εκείνους που ζήτησαν τη συνδρομή τους.

Γ1. Προϊόντα

- Το Εργαστήριο Δασικής Παθολογίας του ΙΔΕ κατά το 2010 και στα πλαίσια της αποπεράτωσης του Έργου «Σύνταξη μελέτης και εκτέλεση των προβλεπόμενων μικρών έργων για τη βιολογική καταπολέμηση του έλκους της καστανιάς» επικέντρωσε τη δραστηριότητά του στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της βιολογικής καταπολέμησης η οποία εφαρμόσθηκε σε 17 Νομούς κατά την περίοδο 2007-2009. Έγιναν επισκέψεις πεδίου και δειγματοληψίες από Νομούς της Β. Ελλάδας. Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα δείχνουν ότι η υπομολυσματικότητα επεκτείνεται και η ύφεση της ασθένειας είναι αντιληπτή και από τους παραγωγούς. Τα αποτελέσματα αυτά θα αποτελέσουν υλικό για τη σύνταξη αναλυτικής έκθεσης που θα υποβληθεί στον τελικό δικαιούχο του Έργου στο τέλος του 2011.
- Το Εργαστήριο Δασικής Γενετικής - Γενετικής Βελτίωσης και Βιοτεχνολογίας προμήθευσε πιστοποιημένο γενετικό υλικό (σπόροι, μοσχεύματα, φυτάρια) στα δασικά φυτώρια Πεπονιάς (Δασαρχείο Σερρών) και Χαλκηδόνας (Δ/ση Αναδασώσεων Θεσσαλονίκης) και σε Πανεπιστήμια - ΑΤΕΙ (εσωτερικού και εξωτερικού).

Γ2. Παροχή υπηρεσιών

- ✓ Κατά το 2010, όπως και τα προηγούμενα έτη, το Ινστιτούτο δέχθηκε πολλές αναφορές από τις Δασικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες και ιδιώτες σχετικά με προσβολές δασικών δένδρων από ασθένειες και έντομα και πληθώρα αιτημάτων για διάγνωση και παροχή συμβουλών για καταπολέμηση ή πρόληψη τέτοιων φαινομένων. Οι ερευνητές του Τομέα Προστασίας Δασικού Περιβάλλοντος (**Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Χ. Περλέρου και Δρ Μ. Καλαπανίδα**) πραγματοποίησαν αυτοψίες σε διάφορες περιοχές της χώρας (Αγναντερή Ν.Λάρισας, Ναύπακτο Ν. Αιτωλοακαρνανίας, Ξυλόκαστρο Ν.Κορινθίας, Σέιχ Σου, Νέα Ιωνία και Γέφυρα Ν. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, κ.α.) και συνεργάστηκαν με τις κατά τόπους Δασικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες καθώς και ιδιώτες όπου διέγνωσαν φυτοπαθολογικά και εντομολογικά προβλήματα, συνέταξαν έγγραφες ειδικές μελέτες (διαγνώσεις - γνωματεύσεις) και παρείχαν οδηγίες για την αντιμετώπισή τους.
- ✓ Ο ερευνητής **Δρ Σάββας Καζαντζίδης** συνέλεξε από το αγρόκτημα του ΙΔΕ και παρέδωσε στη διεύθυνση Κτηνιατρικής Θεσσαλονίκης δείγματα αίματος άγριων πουλιών για έλεγχο, σχετικά με τον ιό του Δυτικού Νείλου. Η συλλογή δειγμάτων πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της συμμετοχής του ΙΔΕ στο πρόγραμμα επιτήρησης του Πυρετού του Δυτικού Νείλου στα ιπποειδή

και στα άγρια πτηνά της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΦΕΚ 1774/12-11-2010).

- ✓ Οι ερευνητές **Δρ Θ. Παπαχρήστου** και **Δρ Π. Πλατής** συμμετείχαν σε σύσκεψη φορέων του Ν. Κοζάνης (ΔΕΗ, Διεύθυνση Δασών, Δασαρχείο, Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, Αναπτυξιακή Κοζάνης) και παρείχαν συμβουλές και τεχνογνωσία σχετικά με την περιβαλλοντική αποκατάσταση των ορυχείων ΔΕΗ με φύτευση ξυλωδών ειδών και σπορά ποωδών φυτών. Αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας ήταν η ανάθεση ερευνητικού προγράμματος για υλοποίηση των στόχων που ετέθησαν από την παροχή τεχνογνωσίας.
- ✓ Ο ερευνητής **Δρ Ι. Σπανός** συνέταξε έγγραφες ειδικές μελέτες (διαγνώσεις - γνωματεύσεις) σχετικά με την ηλικία δένδρων κυπαρίσσου (*Cupressus arizonica*) σε αγρόκτημα της κτηματικής περιφέρειας Πυλαίας-Θεσσαλονίκης, με την ηλικία και ζωτικότητα (ασθένειες) δένδρων αγγελικής (*Pitosporum tobina*) στο Πολεοδομικό συγκρότημα Καλαμαριάς, και υπέβαλε έκθεση (δασοκομικές παρεμβάσεις, αραιώσεις δένδρων, επικινδυνότητα από πτώση δέντρων εξ αιτίας της καταστροφής ριζικών συστημάτων) για αλσύλλιο εντός του οικισμού Χορτιάτη - Θεσσαλονίκης.

Δ. Συνέδρια, ημερίδες, επιστημονικές συναντήσεις

Διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων και συμμετοχή σε επιτροπές τους

- Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του 3rd *International Eurasian Ornithological Congress*. Mytilini, Greece, 8-11 April 2010 (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- Οργανωτική Επιτροπή του 6^{ου} διεθνούς Συνεδρίου, *Innovative Strategies and Policies for Soil Conservation*. Θεσσαλονίκη, 9-14 Μαΐου 2011 (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- Μέλος Οργανωτικής και Επιστημονικής επιτροπής του 13^{ου} Πανελλήνιου Συνεδρίου, *Γενετική διάβρωση: Προκλήσεις και Προοπτικές*. Καλαμάτα, 13-15 Οκτωβρίου 2010 (**Δρ Κ. Σπανός**).

Συμμετοχή σε συνέδρια

Τίτλος Συνεδρίου: WG and MC meeting of COST action FPS 0803 Belowground carbon turnover in European Forests

Διοργανωτής: Cost

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Ζυρίχη, 25-27 Ιανουαρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: meeting COST of the 9th Domain Committee on Forests, their Products and Services and Forest Products

Διοργανωτής: COST programme

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Ρώμη, 2-5 Μαρτίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: 24th IUFRO RG 7.01 Conference for specialists in Air pollution and Climate Changes. Effects on Forest Ecosystems "Adaptation of Forest Ecosystems to Air pollution and Climate Change"

Διοργανωτής: IUFRO

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Antalya, Τουρκία, 23-27 Μαρτίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: joint MC/WG MEETINGS Action FP0903 Climate change and Forest Mitigation and Adaptation in a polluted environment (MAFOR)

Διοργανωτής: Cost FP0903

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Antalya, Τουρκία, 27 Μαρτίου 2010

Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: 3rd international Eurasian Ornithological Congress

Διοργανωτής: Aegean University

Συνδιοργανωτές: Akdeniz University, Hacettepe University, Mehmet Akif Ersoy University

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Mytilini, Greece, 8-11 April 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Σ. Καζαντζίδης (μία προφορική και πέντε γραπτές ανακοινώσεις)

Τίτλος Συνεδρίου: COST E52–Evaluation of Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry

Διοργανωτής: COST Office (& τοπικοί οργανωτές)

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Burgos, Spain, 4-6 Μαΐου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κων/νος Σπανός

Τίτλος Συνεδρίου: COST–LESC Synergy

Διοργανωτής: COST programme

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Brussels, 28 Μαΐου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: Green Week Biodiversity – our life

Διοργανωτής: European Commission

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Brussels, 1-4 Ιουνίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: VIth International *Wolbachia* Conference

Διοργανωτής: NSF

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Asilomar, California, USA, 9-14 Ιουνίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: COST 0801 – Established and Emerging *Phytophthora*: Increasing Threat to Woodland and Forest Ecosystems of Europe. Συνάντηση όλων των ομάδων εργασίας

Διοργανωτής: COST Office

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Viterbo, Ιταλία, 28-29 Ιουνίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Συνεδρίου: IXth European Congress of Entomology

Διοργανωτής: Hungarian Natural History Museum, Hungarian Entomological Society and Hungarian Academy of Sciences

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Budapest, Hungary, 22-27 Αυγούστου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: Workshop on biotic risks and climate change in forests

Διοργανωτής: IUFRO Working Party 7.03.10.

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Freiburg, Germany 20-23 Σεπτεμβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Συνεδρίου: 15^ο Πανελλήνιο Φυτοπαθολογικό Συνέδριο

Διοργανωτής: Ελληνική Φυτοπαθολογική Εταιρεία

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Κέρκυρα, 5-8 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Χ. Περλέρου, με δύο εργασίες

Τίτλος Συνεδρίου: 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας «Οικολογικές διεργασίες στο χώρο και το χρόνο»

Διοργανωτής: Ελληνική Οικολογική Εταιρεία

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Πάτρα, 7-11 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κων/νος Σπανός

Τίτλος Συνεδρίου: Forest Management Decision Support Systems (FORSYS)

Διοργανωτής: Cost Action 804

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Brussels, 6 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Γ. Σπύρογλου

Τίτλος Συνεδρίου: General Workshop and MC meeting of COST action FPS 0703 Expected Climate Change and Options for European Silviculture

Διοργανωτής: Cost Action 703

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Sopron, Ουγγαρία, 10-14 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Γ. Σπύρογλου

Τίτλος Συνεδρίου: 13^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Γενετική διάβρωση: Προκλήσεις και Προοπτικές»

Διοργανωτής: Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γενετικής Βελτίωσης Φυτών

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Καλαμάτα, 13-15 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κων/νος Σπανός

Τίτλος Συνεδρίου: Kick off meeting of FUNDIVEUROPE Functional significance of forest biodiversity in Europe

Διοργανωτής: University of Freiburg

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Freiburg, 2-4 Νοεμβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: Kick off meeting of Verenike "Use of innovative practices and new technology in the production of wide variety and high quality forestry seedlings in order to enhance regeneration success and increase biodiversity"

Διοργανωτής: ΙΔΕ-ΕΘΙΑΓΕ

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Θεσσαλονίκη, 7 Νοεμβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Συνεδρίου: 16^ο Επιστημονικό Συνέδριο

Διοργανωτής: Ελληνική Ζιζανιολογική εταιρεία

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Καρδίτσα, 1-2 Δεκεμβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κων/νος Σπανός

Συμμετοχή σε ημερίδες

Τίτλος Ημερίδας: Διέξοδοι για τη γεωργία μας – Καλλιέργεια τρούφας και κρανιάς

Διοργανωτής: Δήμος Μακεδονίδος

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Ριζώματα Ν. Ημαθίας, 28 Ιανουαρίου 2010

Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Ημερίδας: Το μέλλον της γεωργίας: Προοπτικές και προκλήσεις για τους νέους αγρότες

Διοργανωτής: ΠΑΣΕΓΕΣ, 23^η AGROTICA-Δ.Ε.Θ.

Τόπος και ημερομηνία: ΔΕΘ, Αίθουσα Ν. Γερμανός, Θεσσαλονίκη, 4 Φεβ. 2010
Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Στερεά Καύσιμα από Υπολείμματα Αγροτικής και Δασικής Βιομάζας
Διοργανωτής: Αναπτυξιακή Α.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης, 23^η AGROTICA-Δ.Ε.Θ.
Τόπος και ημερομηνία: ΔΕΘ, Αίθουσα Ν. Γερμανός, Θεσσαλονίκη, 5 Φεβ. 2010
Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Καλλιέργεια μανιταριών
Διοργανωτές: ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ Δράμας
Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Δράμα, 18 Φεβρουαρίου 2010
Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Ημερίδας: Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας: Το τελευταίο καταφύγιο της ζωής
Διοργανωτής: Ελληνική Δασολογική Εταιρεία - Σχολή Δασολογίας & Φ.Π - ΕΘΙΑΓΕ/ΙΔΕ - ΓΕΩΤΕΕ/Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας
Τόπος και ημερομηνία: Αίθουσα Τελετών Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη, 21 Μαρτίου 2010
Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Κλιματική Αλλαγή και Δάση
Διοργανωτής: Υλή –Προστασία και διαχείριση Περιβάλλοντος
Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010
Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Ημερίδας: Κρανιά – μανιτάρι: Δύο νέες αποδοτικές καλλιέργειες
Διοργανωτές: ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ Σερρών
Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Λευκώνας Σερρών, 22 Μαρτίου 2010
Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Ημερίδας: «Έλκος καστανιάς: Η μετά τη βιολογική καταπολέμηση περίοδος»,
«Η παραδοσιακή μας κρανιά μπορεί να αξιοποιήσει σημαντικά ορεινές και ημιορεινές εκτάσεις με αξιώσεις» και
«Προώθηση αγροτικών προϊόντων στην αγορά»
Διοργανωτής: Πολιτιστικός Σύλλογος Γρίβας
Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Γρίβα Ν. Κιλκίς, 30 Απριλίου 2010
Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Ημερίδας: Η βιολογική γεωργία ως επιλογή και μοχλός ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας στην Ελλάδα σήμερα
Διοργανωτής: Δήμος Κίσσαμου Κρήτης
Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Κίσσαμος Ν. Χανίων, 7 Μαΐου 2010
Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής

Τίτλος Ημερίδας: Ο ρόλος του Γεωτεχνικού στη Νέα Αυτοδιοικητική Δομή
Διοργανωτής: ΓΕΩΤΕΕ/Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας
Τόπος και ημερομηνία: Ξενοδοχείο Grand Hotel Palace, Θεσσαλονίκη, 3 Μαΐου 2010

Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Κατολισθήσεις και οδικά έργα: Σχεδιασμός για πρόβλεψη ή μελέτες για αποκατάσταση

Διοργανωτής: ΓΕΩΤΕΕ/Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας

Τόπος και ημερομηνία: Ξενοδοχείο Oceania Club, Νέα Μουδανιά, 27 Μαΐου 2010

Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: Ενημερωτική Ημερίδα για το πρόγραμμα Life +2010

Διοργανωτής: European Commission

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αθήνα, Τεχνόπολη, 11 Ιουνίου 2010

Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Κ. Ραδόγλου

Τίτλος Ημερίδας: «Έλκος καστανιάς: Η μετά τη βιολογική καταπολέμηση περίοδος»,
«Η αντιμετώπιση των καρποφάγων εντόμων»

Διοργανωτής: Δήμος Μελοιβίας

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Μελοίβια Ν. Λάρισας, Ιούνιος 2010

Προσκεκλημένος ομιλητής: Δρ Σ. Διαμαντής και Δρ Δ. Αβτζής

Τίτλος Ημερίδας: The climate Change: A U.S. Perspective

Διοργανωτής: ΕΚΕΤΑ-Εθνικό Κέντρο Έρευνας & Τεχνολογική Ανάπτυξης-Γενικό Προξενείο των ΗΠΑ.

Τόπος και ημερομηνία: Συνεδριακό Κέντρο του ΕΤΕΚΑ, 6ο χλμ. Χαριλάου Θέρμης, Αίθουσα «Βεργίνα», Θεσσαλονίκη, 1 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή χωρίς παρουσίαση εργασίας: Δρ Ι. Σπανός

Τίτλος Ημερίδας: «Ο δασικός μας πλούτος: θα υπάρχει και αύριο;»

Διοργανωτής: ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΙΕΡΙΑ 2008

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Κατερίνη, 6 Οκτωβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας: Δρ Ν. Γρηγοριάδης

Τίτλος Συνεδρίου: Έργο LIFE+ AdaptFor, Προσαρμογή της διαχείρισης των δασών στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα

Διοργανωτής: ΕΚΒΥ-ΥΠΕΚΑ

Τόπος και ημερομηνία πραγματοποίησης: Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2010

Συμμετοχή με παρουσίαση εργασιών: Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Σ. Διαμαντής

Συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις εργασίας – επιτροπές

- ✓ Μέλος του ΕΣ του ΕΘΙΑΓΕ (Δρ Θ. Παπαχρήστου).
- ✓ Συμμετοχή στη Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST action FPS 0803 Belowground carbon turnover in European Forests. Πραγματοποιήθηκε συνάντηση της Διαχειριστικής Επιτροπής και της Ομάδας Εργασίας. Ζυρίχη, 25-27 Ιανουαρίου 2010 (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Συμμετοχή στις τακτικές συνεδριάσεις του COST Domain Committee on Forests, their Products and Services. Ρώμη, 3-5 Μαρτίου 2010 (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).

- ✓ Συμμετοχή στη Δράση COST FP0701 - Post-Fire Forest Management in Southern Europe. 3^η Συνάντηση εργασίας των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3, WG4), and Training School on Post-Fire Rehabilitation. Valencia, Spain, 13-17 April 2010 (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- ✓ Συμμετοχή στη Δράση COST E52, συνάντηση των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3) και μελών της διαχειριστικής επιτροπής (MC). Burgos, Ισπανία, 4-6 Μαΐου 2010. Συμμετοχή με παρουσίαση εργασίας (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Συμμετοχή στην επιτροπή του COST–LESC Synergy. Brussels, 28 Μαΐου 2010 (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Συμμετοχή στη Δράση COST FP0602 - Biotechnology for lignocellulose biorefineries (BIOBIO). 3^η Συνάντηση εργασίας των μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής και των ομάδων εργασίας (WG1, WG2, WG3, WG4). Σμύρνη, Τουρκία, 22-25 Σεπτεμβρίου 2010 (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Συμμετοχή σε διεθνή Συνάντηση εργασίας εκπροσώπων 5 χωρών (Ιταλίας, Γαλλίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας, Ελλάδας), ειδικών στην έρευνα σε θέματα καστανιάς για την μεθόδευση νέων ερευνητικών προτάσεων NET. Βρυξέλλες, 29 Σεπτεμβρίου – 1 Οκτωβρίου 2010 (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Συμμετοχή στη Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP0804 “Forest Management Decision Support Systems (FORSYS)”. Πραγματοποιήθηκε μία συνάντηση της Διαχειριστικής Επιτροπής, στις Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2010 (**Δρ Γ. Σπύρογλου**).
- ✓ Συμμετοχή στη Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST action FPS 0703 Expected Climate Change and Options for European Silviculture. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής και της Ομάδας Εργασίας. Sopron, Ουγγαρία, 10-14 Οκτώβριος 2010 (**Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ. Γ. Σπύρογλου**).
- ✓ Συμμετοχή και παρουσίαση εργασίας στο διεθνές Συνέδριο «Beech Forests - Joint Natural Heritage of Europe». Villm, Γερμανία, 19-22 Οκτωβρίου 2010 (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Συμμετοχή σε συνάντηση εργασίας των επικεφαλής των ερευνητικών ομάδων των χωρών Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Ελλάδας, FYROM και Σερβίας που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο “Diversity of invading *Phytophthora* spp. plant pathogens in agro and forest ecosystems in Southeast Europe” του πλαισίου SEE-ERA NET. Σόφια, Βουλγαρία, 15-16 Νοεμβρίου (**Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Χ. Περλέρου**).
- ✓ Συμμετοχή στη διαβούλευση στην ευρωβουλή για την «Πράσινη Βίβλο» μετά από πρόσκληση του εισηγητή Έλληνα ευρωβουλευτή Κρίτωνα Αρσένη. Βρυξέλλες, 1– 2 Δεκεμβρίου 2010 (**Σ. Διαμαντής**).

- ✓ Τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής “ΦΥΣΗ 2000” του ΥΠΕΚΑ (**Δρ. Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Τακτικά μέλη της Επιστημονικής Αρχής CITES του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (**Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Αναπληρωματικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κίτρους ως ειδικού επιστήμονα (ΦΕΚ 38/4-2-2010). (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κίτρους (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Μέλος της Γνωμοδοτικής Επιτροπής για τα κέντρα περίθαλψης ειδών άγριας πανίδας του ΥΠΕΚΑ (αρ. 1999049/1818/21-6-2010 απόφαση του Γεν. Διευθυντή Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και ΦΠ) (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κίτρους (**Δρ Π. Πλατής**).
- ✓ Μέλος του ΔΣ του ΕΘΙΑΓΕ (**Δρ Π. Πλατής**).
- ✓ Συμμετοχή ως reporter της Δράσης COST Action FP0903 Climate change and Forest Mitigation and Adaptation in a polluted environment (MAFOR), (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Τακτικά και Αναπληρωματικά Μέλη στο 3μελές Επιστημονικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου (ΕΣΙ) του ΙΔΕ - Συμμετοχή στις τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις του Επιστημονικού Συμβουλίου (**Δρ Κ. Ραδόγλου Πρόεδρος, Δρ Σ. Γκατζογιάννης, Δρ Π. Πλατής, Τακτικά μέλη και Δρ Γ. Τσιουρλής, Δρ Ι. Σπανός και Δρ. Π. Κωνσταντινίδης Αναπληρωματικά μέλη**).
- ✓ Μέλη της Εθνικής Επιστημονικής Επιτροπής-Αντιπροσωπείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το πρόγραμμα - Δίκτυο EUFORGEN (Ε.Ε.) (**Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Λεύκης (INTERNATIONAL POPLAR COMMISSION - IPC) (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Επίσκεψη ύστερα από πρόσκληση του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών Σόφιας στην νότια Βουλγαρία (Petritsi, Santanski, Razlog, Bansko, Satovska) συνοδευόμενοι από ομάδα ερευνητών και καθηγητών του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και της Ακαδημίας Σόφιας. Σκοπός ήταν η επιτόπια ενημέρωση για πειράματα που αξιοποιούνται από το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Σόφιας (Υλοτομικές και συγκομιδιστικές εργασίες, αξιοποίηση των δασικών προϊόντων, μακροχρόνια πειράματα φελλοφόρου δρυός, δασικά φυτώρια) με τελικό στόχο την μελλοντική Ελληνο-Βουλγαρική συνεργασία και την υποβολή κοινών προγραμμάτων, 18-25 Νοεμβρίου 2010 (**Δρ Ι. Σπανός, Δρ Χ. Γαλλής**).

Ε. Εκπαιδευτική δραστηριότητα

Επιμόρφωση στελεχών Δασικών Υπηρεσιών

- ✓ Οι **Δρ Μαρία Καλαπανίδα-Κανταρτζή** και **Δρ Στέφανος Διαμαντής** συμμετείχαν ως εισηγητές σε δύο (2) επιμορφωτικά σεμινάρια που διοργάνωσε το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο στα πλαίσια του έργου «Επισκοπήσεις». Σκοπός των σεμιναρίων ήταν η ενημέρωση και εκπαίδευση των δασικών φυτοϋγειονομικών ελεγκτών.
- ✓ Ενημερώσεις - παρουσιάσεις στις Δασικές Υπηρεσίες με θέμα «Η χρήση ταχυαυζών και ευγενών πλατύφυλλων ειδών στην Ελλάδα» και «Αποκατάσταση των παραποτάμιων οικοσυστημάτων με στόχο την πολλαπλή χρήση αυτών», οργάνωση σεμιναρίων για τη δασική βιοποικιλότητα, ενημέρωση - ξενάγηση (περιβαλλοντικής και επιστημονικής εκπαίδευσης) Δασολόγων και άλλων Γεωτεχνικών (Δημόσιων Υπηρεσιών και Δήμων), Φοιτητών ΑΕΙ και ΑΤΕΙ στο δασοβοτανικό κήπο, πειραματικό φυτώριο και πειραματικές επιφάνειες του ΙΔΕ (**Δρ Κ. Σπανός**).

Εκπαίδευση φοιτητών και σπουδαστών στα πλαίσια της Πρακτικής τους άσκησης

Στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας γίνονται δεκτοί στο Ινστιτούτο μας φοιτητές και σπουδαστές εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας μας και του εξωτερικού για την πραγματοποίηση της προβλεπόμενης από το πρόγραμμα σπουδών τους υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης. Πιο συγκεκριμένα από τα Ελληνικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, γίνονται δεκτοί κατά καιρούς φοιτητές του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος), του Πανεπιστημίου του Αιγαίου (Τμήμα Περιβάλλοντος, Τμήμα Γεωγραφίας, Τμήμα Περιβαλλοντικής Χαρτογραφίας) και σπουδαστές των Δασοπονικών και Γεωπονικών Τμημάτων των ΤΕΙ και των Ειδικών Δασικής Προστασίας και Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών των ΙΕΚ. Από Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του εξωτερικού γίνονται δεκτοί φοιτητές κυρίως της Δασολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Nancy της Γαλλίας αλλά κατά καιρούς και Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων της Γερμανίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας, Τσεχίας, Ολλανδίας. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης κυμαίνεται από 1-6 μήνες. Οι εκπαιδευόμενοι ακολουθούν ορισμένο πρόγραμμα σπουδών με την επίβλεψη των ερευνητών της μονάδας μας και το οποίο καταρτίζεται από το ΙΔΕ σε συνεννόηση με το εκπαιδευτικό ίδρυμα (Υπεύθυνος προγράμματος σπουδών **Δρ Γαβριήλ Σπύρογλου**).

Κατά το 2010 πραγματοποίησαν πρακτική άσκηση στο ΙΔΕ:

- Η Σπουδάστρια Αθανασία Δόντσιου του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, οι σπουδαστές Σιδηρόπουλος Γεώργιος, Τσαλουκίδης Νικόλαος και Σταυράκης Σάββας του ΑΤΕΙ Καβάλας, Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και η Σπουδάστρια Κουσουλάκη Ευαγγελία, του ΑΤΕΙ Λαμίας, τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος.
- Η Ελένη Μπέλλα, φοιτήτρια του μεταπτυχιακού προγράμματος «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και αειφορική εκμετάλλευση αυτοφυών φυτών» του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ, πραγματοποίησε το Μάθημα «Πρακτική Άσκηση» στο Εργαστήριο Δασικής Παθολογίας &

Μυκητολογίας του ΙΔΕ κατά το 2μηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2010. Το θέμα της εργασίας της ήταν «Φαινοτυπικά και μοριακά χαρακτηριστικά του μύκητα *Cryphonectria parasitica* (έλκος της καστανιάς)», επόπτης ο Λέκτορας **Δρ Ανδρέας Δρούζας** και υπεύθυνη του Εργαστηρίου η **Δρ Χ. Περλέρου**.

- Παρακολούθηση για ένα εξάμηνο της σχετικής επιστημονικής εργασίας του φοιτητή Wilko Non από την Ολλανδία (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- Οι Κύπριοι Δασικοί Λειτουργοί Κωστάκης Μιχαηλίδης και Μηνάς Παπαχριστοφόρου παρακολούθησαν στο Εργαστήριο Δασικής Παθολογίας & Μυκητολογίας (**Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Χ. Περλέρου, Β. Χριστόπουλος**) μετεκπαίδευση εξάμηνης διάρκειας (1 Ιουλίου έως 31 Δεκεμβρίου 2010) στη Μυκητολογία, Ταυτοποίηση & καταγραφή μυκήτων, Καλλιέργεια μανιταριών, Καλλιέργεια τρούφας και Προστασία μυκήτων.
- Οι Κύπριοι λειτουργοί του Τμήματος Δασών Μαρίνος Χριστοδούλου και Χρίστος Προδρόμου εκπαιδεύτηκαν στο διάστημα 3-14/05/2010 στο Εργαστήριο Δασικής Παθολογίας & Μυκητολογίας (**Δρ Σ. Διαμαντής, Δρ Χ. Περλέρου**) και στο Εργαστήριο Δασικής Εντομολογίας (**Δρ Δ. Αβτζής**).
- Ο Κύπριος λειτουργός του Τμήματος Δασών Ανδρέας Χριστοδούλου μετεκπαιδεύτηκε στο διάστημα από 11 Ιανουαρίου 2010 μέχρι 21 Ιανουαρίου 2011 στο Εργαστήριο Οικολογίας και Διαχείρισης Λιβαδιών στο επιστημονικό πεδίο: Οικολογία και διαχείριση βοσκόμενων δασικών οικοσυστημάτων. Η εκπαίδευση περιελάμβανε εκμάθηση τεχνικών και θεωρητικό επιστημονικό υπόβαθρο στις εγκαταστάσεις του ΙΔΕ και εκτέλεση πειραματικών εργασιών στην περιοχή Ακάμα, Πάφου στην Κύπρο (**Δρ Θ. Παπαχρήστου**).

Παραδόσεις σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

- ✓ Διδασκαλία (Επισκέπτης Καθηγητής) στο PhD School for students of Science and Technology for Forest and Environment Management, Department of the Environment and Forestry Technologies, Engineering and Sciences (DAF), Department, University of Tuscia, Viterbo, Italy (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Διδασκαλία στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Σπουδών «Διατήρηση βιοποικιλότητας και Αειφορικής Εκμετάλλευσης Αυτοφυών Φυτών του Τμήματος Βιολογίας του Α.Π.Θ. (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Διδασκαλία στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Σπουδών «Οικολογία και Προστασία Δασικών Οικοσυστημάτων» του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Δ.Π.Θ. (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Διδασκαλία (επισκέπτης καθηγητής) στη Γεωπονική Σχολή του ΑΠΘ με θέμα τη βιολογική καταπολέμηση του έλκους της καστανιάς (**Δρ Σ. Διαμαντής**).

Παραδόσεις σε ΤΕΙ – ΙΕΚ

- ΤΕΙ Καβάλας-Παράρτημα Δράμας-Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου. Ωρομίσθιος εκπαιδευτής στο μάθημα «Οικολογία Φυσικών Χερσαίων Οικοσυστημάτων» (**Δρ Ι. Σπανός**).
- ΤΕΙ Καβάλας – Παράρτημα Δράμας - Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου: Έκτακτος Καθηγητής στα μαθήματα: 1) Αποκατάσταση Τοπίου - Υποβαθμισμένων Οικοσυστημάτων, 2) Περιαστικό Πράσινο και 3) Βιοποικιλότητα σε Δασικά Οικοσυστήματα (**Δρ Κ. Σπανός**).

Επίβλεψη διατριβών

- ✓ Μέλος της τριμελούς επιτροπής επίβλεψης της διδακτορικής διατριβής της Βάγιας Τσιτσιπάτη, φοιτήτριας της Σχολής Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Συμμετοχή στην τριμελή επιτροπή μεταπτυχιακής διατριβής του φοιτητή Ιωάννη Γαστεράτου του Τμήματος Περιβάλλοντος και Διαχείρισης Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Συμμετοχή στο πρόγραμμα Σπουδών «Διατήρηση βιοποικιλότητας και Αειφορικής Εκμετάλλευσης Αυτοφύων Φυτών» της μεταπτυχιακής φοιτήτριας Βασιλικής Τσιόγκα του Τμήματος Βιολογίας του Α.Π.Θ. (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Συμμετοχή στο πρόγραμμα Σπουδών «Οικολογία και Προστασία Δασικών Οικοσυστημάτων» της μεταπτυχιακής φοιτήτριας Σόνιας Σμυρνάκου του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Δ.Π.Θ. (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Παρακολούθηση της μεταδιδακτορικής έρευνας της Δρ Μαρίας Αλεξού (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Επίβλεψη πτυχιακών διατριβών φοιτητών του ΤΕΙ Καβάλας–Παράρτημα Δράμας - Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου σε θέματα Αστικού & Περιαστικού Πράσινου, Περιβαλλοντικές Μελέτες Αποκατάστασης Τοπίου και Διαχείρισης & Οικολογίας Τοπίου - στα πλαίσια της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (**Δρ Κ. Σπανός**).

Στ. Λοιπές δραστηριότητες

Στ1. Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιστημονικές επιτροπές - Κριτές ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων

Αξιοσημείωτη ήταν εξ άλλου η συμμετοχή και η δράση των ερευνητών μας σε επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας προβάλλοντας το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών και κατ' επέκταση το ΕΘΙΑΓΕ. Επίσης σε πολλούς ερευνητές του Ι.Δ.Ε. ανατέθηκε η κρίση επιστημονικών εργασιών ή ερευνητικών προγραμμάτων αναγνωρίζοντας την υψηλή επιστημονική κατάρτισή τους και τη συμβολή τους στη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι ομάδες εργασίας στις οποίες συμμετείχαν ερευνητές του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών, τα περιοδικά στα οποία είτε συμμετείχαν στη συντακτική επιτροπή τους είτε έκριναν εργασίες προς δημοσίευση σε αυτά καθώς και τα προγράμματα που αξιολογήθηκαν από αυτούς κατά το 2010.

Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας

- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP0701 (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- ✓ Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευομένων περιοχών (Green Belt Europe) ως Εθνικός Εκπρόσωπος (National Focal Point) (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- ✓ Επικεφαλής (συντονιστής) της πολυμελούς (εθελοντικής) ομάδας εργασίας για την ανάδειξη-προβολή της βιοποικιλότητας της Πέλλας (υπό την αιγίδα της Νομαρχίας Πέλλας) εν όψει του ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΕΤΟΥΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ (2010) (**Δρ Ν. Γρηγοριάδης**).
- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST 0801 (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Αντιπρόεδρος στο Διοικητικό Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Μυκητολογικής Ένωσης (EMA) (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Συμμετοχή στην Ομάδα εργασίας των συγγραφέων του Κόκκινου Βιβλίου των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- ✓ Επιστημονική Τεχνική Επιτροπή (Domain Committee) της Θεματικής ενότητας Forest their products and services του προγράμματος COST (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP703, FP803 και 639 (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Εκπρόσωπος του Domains Forest their products and services του προγράμματος COST στην μόνιμη επιτροπή (Standing Committee) του LESC- ESF (Life, Earth and Environmental Sciences - European Science Foundation) (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Επιτροπή καθοδήγησης (Steering Committee) του προγράμματος VERENIKE (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Επιτροπή Συνεργασίας LESC ESF (Life, Earth and Environmental Sciences - European Science Foundation) and COST (COST – LESC synergy) (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ Συμμετοχή στην Εθνική Επιστημονική Επιτροπή/Αντιπροσωπεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Πρόγραμμα - Δίκτυο EUFORGEN (Ε.Ε.) (**Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST E52 (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP0602 (**Δρ Κ. Σπανός**).
- ✓ Διαχειριστική Επιτροπή της Δράσης COST FP0603 (**Δρ Κ. Σπανός, Δρ Ι. Μελιάδης**).
- ✓ Συμμετοχή (μέλος) σε ομάδες εργασίας της Διεθνούς Επιτροπής Λεύκης (IPC) (**Δρ Κ. Σπανός**).

Μέλη των συντακτικών επιτροπών επιστημονικών περιοδικών

- ✓ Δασική Έρευνα ΕΘΙΑΓΕ (Δρ Σ. Διαμαντής)
- ✓ Forest Ecology & Management Elsevier (Δρ Σ. Διαμαντής)
- ✓ Small Ruminant Research (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Forestry (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Forest@ (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Management of Environmental Quality (Emerald Publ.) (Δρ Κ. Σπανός)

Κριτές επιστημονικών εργασιών σε διεθνή και εθνικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και ερευνητικών προγραμμάτων

Διεθνή περιοδικά

- ✓ Environmental Entomology (Δρ Δ. Αβτζής)
- ✓ Journal of Biogeography (Δρ Δ. Αβτζής)
- ✓ Pakistan Journal of Agricultural Sciences (Δρ Δ. Αβτζής)
- ✓ Pakistan Journal of Zoology (Δρ Δ. Αβτζής)
- ✓ Forest Ecology and Management (Δρ Σ. Διαμαντής)
- ✓ Forest Pathology (Δρ Σ. Διαμαντής)
- ✓ Mycologia Balcanica (Δρ Σ. Διαμαντής)
- ✓ Ekolojie(Τουρκία) (Δρ Σ. Καζαντζίδης)
- ✓ Journal of Biological Research – Thessaloniki (Δρ Σ. Καζαντζίδης)
- ✓ New Western journal of Zoology (Ρουμανία) (Δρ Σ. Καζαντζίδης)
- ✓ African Journal of Range and Forage Science (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Small Ruminant Research (Δρ Θ. Παπαχρήστου)
- ✓ Annals of Botany (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Annals of Forest Science (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Environmental and Experimental Botany (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ European Journal of Forest Research (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Forestry (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Plant and Soil (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Scandinavian Journal of Forest Research (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Trees - Structure and Function (Δρ Κ. Ραδόγλου)
- ✓ Ecological Engineering (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Education Research and Reviews (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Forest Ecology and Management (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ Journal of Geography and Regional planning (Δρ Ι. Σπανός)
- ✓ European Journal of Forest Research (2009) (manuscript ref. EJFOR-D-09-00043) (Δρ Κ. Σπανός)
- ✓ Management of Environmental Quality (2007, 2008, 2009, 2010) (Emerald Publ.) (8 κρίσεις) (Δρ Κ. Σπανός)

Εθνικά περιοδικά

- ✓ Γεωπονικά (Δρ Π. Πλατής)
- ✓ Γεωτεχνικά Επιστημονικά Θέματα (Δρ Π. Πλατής, Δρ Κ. Ραδόγλου, Δρ Ι. Σπανός)

Πρακτικά συνεδρίων

- ✓ 7^ο Πανελλήνιο Λιβαδοπονικό Συνέδριο «Λιβαδοπονία & Ποιότητα Ζωής», Ξάνθη, 14-16 Οκτωβρίου 2010 (**Δρ Π. Πλατής, Δρ Θ. Παπαχρήστου**).
- ✓ Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γενετικής Βελτίωσης Φυτών 13-15 Οκτωβρίου 2010, Καλαμάτα (**Δρ Κ. Σπανός**).

Διεθνών Προγραμμάτων

- ✓ Κριτής των προγραμμάτων που υποβάλλονται στο πρόγραμμα COST (**Δρ Κ. Ραδόγλου**).
- ✓ "European Beech forests for the Future. Ecological, economical, and policy analysis of beech forest conservation under the Natura 2000 Network". Research Area – ERA-net Biodiversa, A.C. 1275, Eq.C. 1637, Tot. C. 2912 (2009-2010) (**Δρ Κ. Σπανός**).

Εκδότες πρακτικών συνεδρίων και συλλογικών τόμων

- ✓ **Κ. Α. Σπανός, 2010** (Editor). *Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry in Europe*. Proceedings of Workshop and MC Meeting of COST Action E52 'Evaluation of Beech Genetic Resources for Sustainable Forestry'. Thessaloniki, 5-7 May 2009 NAGREF – Forest Research Institute, pp. 133.

ΣΤ2. Προβολή του έργου του ΙΔΕ

Προβολή του έργου του ΙΔΕ από τα ΜΜΕ

Εφημερίδες και περιοδικά

- ✓ Καθιερωμένες ανά μήνα ενημερωτικές διαλέξεις στις εγκαταστάσεις του ΙΔΕ με θέμα «Καλλιέργεια της τρούφας. Μια καινοτόμος και εξαιρετικά αποδοτική καλλιέργεια για ημιορεινές και ορεινές περιοχές» (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Άρθρο στις εφημερίδες της Καστοριάς ΟΔΟΣ, ΣΕΝΤΡΑ και ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΝΕΑ με τίτλο «Η δακτυλίωση των Βουβόκυκνων στην Ελλάδα» (Ιούλιος 2010) (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).

Τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί

- ✓ Συνέντευξη στο κανάλι TV ΒΕΡΓΙΝΑ με θέμα την αξιοποίηση των αυτοφυών μανιταριών (**Δρ Σ. Διαμαντής**).
- ✓ Συνέντευξη στους ραδιοφωνικούς σταθμούς ΝΕΤ και ΣΚΑΙ σχετικά με τη συμβολή του ΙΔΕ στη διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων, τον έλεγχο των πυρκαγιών και τη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής (**Δρ Θ. Παπαχρήστου**).

Λοιπά

- ✓ Χορήγηση (δωρεάν) του βιβλίου 'Ash species in Europe: biological characteristics and practical guidelines for sustainable use' και του ενημερωτικού φυλλάδιου 'Ο φράξος στην Ελλάδα: πρακτικές οδηγίες για αειφορική χρήση', σε Δημόσιες Υπηρεσίες, Μουσεία Περιβάλλοντος, Βιβλιοθήκες, Κέντρα Ενημέρωσης Περιβάλλοντος, Βοτανικούς Κήπους, Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα και Διεθνείς Επιστημονικούς Οργανισμούς, για επιστημονική ενημέρωση και περιβαλλοντική εκπαίδευση (**Δρ Κ. Σπανός**).

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μαθητών σε θέματα Φυσικού Περιβάλλοντος

- Συμμετοχή στις ξεναγήσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης των μαθητών στο δασοβοτανικό κήπο του ΙΔΕ με επίδειξη αναγνώρισης και δακτυλίωσης πουλιών (**Δρ Σ. Καζαντζίδης**).
- Ξεναγήσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο δασοβοτανικό κήπο του ΙΔΕ (**Δρ Γ. Σπύρογλου**).

ΣΤ3. Δραστηριότητες του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου

Το Επιστημονικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου συγκροτήθηκε σύμφωνα με την 4393/15-5-2009 απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε Απαρτίζονταν για το πρώτο πεντάμηνο του 2010 από τα παρακάτω τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Τακτικά μέλη:

Δρ Καλλιόπη Ραδόγλου, Τακτική Ερευνήτρια (Πρόεδρος)
Δρ Στυλιανός Γκατζογιάννης, Τακτικός Ερευνητής
Δρ Παναγιώτης Πλατής, Τακτικός Ερευνητής
Δρ Ολυμπία Ντίνη Παπαναστάση, Τακτική Ερευνήτρια
Δρ Αλέξανδρος Τσιόντσης, Αναπληρωτής Ερευνητής

Αναπληρωματικά μέλη:

Δρ Γεώργιος Τσιουρλής, Αναπληρωτής Ερευνητής
Δρ Κωνσταντίνος Σπανός, Αναπληρωτής Ερευνητής

Κατόπιν λήξης της θητείας του στις 15-5-2010 επαναλειτούργησε σύμφωνα με την αριθμ. 3 απόφαση της 5^{ης} /22-7-2010 (5776/29-7-2010) Συνεδρίασης του Δ.Σ. του ΕΘΙΑΓΕ ως τριμελές και απαρτίζονταν από τα παρακάτω τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Τακτικά μέλη:

Δρ Καλλιόπη Ραδόγλου, Τακτική Ερευνήτρια (Πρόεδρος)
Δρ Στυλιανός Γκατζογιάννης, Τακτικός Ερευνητής
Δρ Παναγιώτης Πλατής, Τακτικός Ερευνητής

Αναπληρωματικά μέλη:

Δρ Γεώργιος Τσιουρλής, Τακτικός Ερευνητής
Δρ Ιωάννης Σπανός, Αναπληρωτής Ερευνητής
Δρ Παύλος Κωνσταντινίδης, Αναπληρωτής Ερευνητής

Γραμματέας του Ε.Σ.Ι. τοποθετήθηκε ο Δασολόγος του Ι.Δ.Ε. κος Διονύσης Γαϊτάνης.

Το Ε.Σ.Ι. κατά το έτος 2010 πραγματοποίησε 3 τακτικές και 26 έκτακτες συνεδριάσεις.

Στις **τακτικές** συνεδριάσεις, γνωμοδότησε και εισηγήθηκε προς τον Δ/ντή του Ι.Δ.Ε. και την Κ.Υ. του ΕΘΙΑΓΕ διάφορα θέματα αρμοδιότητάς του, όπως:

Εισηγήθηκε:

- Την πρόσληψη νέων ερευνητών στο Ι.Δ.Ε.
- Τους βασικούς άξονες της δασικής έρευνας
- Εξέφρασε απόψεις για την Πράσινη Βίβλο "Προετοιμάζοντας τα δάση για την κλιματική αλλαγή".

Στις **έκτακτες** συνεδριάσεις, γνωμοδότησε και εισηγήθηκε προς τον Δ/ντή του Ι.Δ.Ε. διάφορα θέματα αρμοδιότητάς του, όπως:

Εισηγήθηκε:

- Την πρόσληψη έκτακτου προσωπικού των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ για τις ανάγκες των προγραμμάτων
- Τη συμμετοχή ερευνητών του Ι.Δ.Ε. σε προγράμματα (Εθνικά – Ευρωπαϊκά) και δράσεις COST
- Την υποβολή ερευνητικών προτάσεων στο ΥΠ.Α.Α. & Τ. και Fr7 της Ε.Ε.
- Την τροποποίηση προϋπολογισμού ερευνητικών έργων και προγραμμάτων
- Τη χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών

ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τίτλος προγράμματος: Bio-energy from Forests and Agriculture in Communities and Local Areas

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Γρηγοριάδης, Εντεταλμένος Ερευνητής

Άλλοι φορείς: University of Palermo – Energy Department (Italy) – Συντονιστής Προγ/τος, Forestry Service Regional Department Sicily (Italy), Librizzi Municipality (Italy), BOURGOGNE REGION (France), Marches Energy Agency (France), Forestry Commission (UK), Shropshire Hills AONB (Council)(UK), Chamber of Agriculture and Forestry of Slovenia (SL), Slovenian Forest Institute (SL)

Χρηματοδότηση: Ε.Ε (Intelligent Energy)

Τίτλος προγράμματος: Αναγέννηση συστάδας δασικής πεύκης στη Σαρακατσάνα Πιερίας

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Γρηγοριάδης, Εντεταλμένος Ερευνητής

Χρηματοδότηση: ΥΠΑΑΤ

Τίτλος προγράμματος: Παρακολούθηση προγράμματος δάσωσης αγρών (δασοπεριβαλλοντικά μέτρα) Δασαρχείου Αριδαίας

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ν. Γρηγοριάδης, Εντεταλμένος Ερευνητής

Χρηματοδότηση: ΥΠΑΑΤ

Τίτλος προγράμματος: *Biodiversity quality assessment in forest ecosystems in Europe and its relation to functionality, climate change and pollution* (Programme/funding scheme 'Collaborative project: large scale integrating' (EUFORBIO)

Γενικός Συντονιστής (ΕΕ): Κ. Σπανός, Αναπληρωτής Ερευνητής

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κ. Σπανός, Αναπληρωτής Ερευνητής

Χρηματοδότηση: Ε.Ε. 7^ο Πλαίσιο (το πρόγραμμα δεν έτυχε χρηματοδότησης).

Ζ. Οικονομικός απολογισμός

ΔΑΠΑΝΕΣ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ 2010

Δαπάνες προσωπικού		€
Μισθοί προσωπικού από προγράμματα		125.557,63
ΣΥΝΟΛΟ		125.557,63

Άλλες Δαπάνες (Λειτουργικές, Εφόδια, Αναλώσιμα, κτλ.)		€
Από προϋπολογισμό ΙΔΕ & από παρακρατήσεις προγραμμάτων		71.319,04
Από ερευνητικά προγράμματα		408.305,87
ΣΥΝΟΛΟ		479.624,91

Χρηματοδοτήσεις & Διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι		€
Προϋπολογισμός ΙΔΕ		
• Εγκεκριμένος		52.500,00
• Χρηματοδότηση κατά το 2010		40.810,00
• Παρακρατήσεις προγραμμάτων κατά το 2010		20.570,67
• Επιστροφή ΦΠΑ		12.015,33
• Έσοδα από γνωματεύσεις		4.969,00
• Διαθέσιμα κατά το 2010		78.365,00
Ερευνητικά προγράμματα		
• Χρηματοδότηση κατά το 2010		280.372,92
• Υπόλοιπο χρήσης 2009		553.141,55
• Διαθέσιμα κατά το 2010		833.514,47
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ		911.879,47

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ε.Ε.	
PRE-FOREST	27.878,89
INNFLU	417,69
FRAXIGEN	10.998,98
LIFE-VERENIKE	131.890,00
LIFE-ΓΡΕΒΕΝΑ	51.546,33
GEOLAND	3.155,18
ΣΥΝΟΛΟ	225.887,07

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
ΥΠΟΛΟΙΠΟ στις 31/12/2009	553.141,55
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ 2010	280.372,92
ΥΠΟΛΟΙΠΟ στις 31/12/2010	299.650,97
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	533.863,50

ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ	
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ	18.560,14
ΜΕΛΕΤΗ ΑΓΙΑΣΟΥ	7.256,94
ΠΑΦΟΣ	7.200,00
ΕΓΝΑΤΙΑ- ΥΔΡΟΣΠΟΡΕΣ	10.053,36
ΟΤΑ	6.364,10
ENTER 928	708,23
ΣΥΝΟΛΟ	50.142,77

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
LULUCF	4.343,08
ΣΥΝΟΛΟ	4.343,08

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	280.372,92
----------------------------	-------------------

Η. Προσωπικό ΙΔΕ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ *

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
1	Γκατζογιάννης Στυλιανός	Δασική Διαχειριστική & Οικονομία	235	gatzo@fri.gr
2	Διαμαντής Στέφανος	Δασική Παθολογία	202	diamandi@fri.gr
3	Παπαχρήστου Θωμάς Διευθυντής ΙΔΕ	Λιβαδοπονία	229,239	tpapachr@fri.gr
4	Πλατής Παναγιώτης	Λιβαδοπονία	220	pplatis@fri.gr
5	Ραδόγλου Καλλιόπη Αναπληρώτρια Διευθύντρια	Οικοφυσιολογία	238	radoglou@fri.gr
6	Τσιουρλής Γεώργιος	Οικολογία	245	gmtsiou@fri.gr
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
7	Γαλλής Χρήστος	Υλοχρηστική	215	cgalis@fri.gr
8	Γρηγοριάδης Νικόλαος	Δασοκομική	234	grig_nick@fri.gr
9	Καζαντζίδης Σάββας	Άγρια Πανίδα	214	savkaz@fri.gr
10	Κωνσταντινίδης Παύλος	Φυτοκοινωνιολογία	233	pavkon@fri.gr
11	Μελιάδης Ιωάννης	Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών	201	meliadis@fri.gr
12	Σπανός Ιωάννης	Δασοκομική	218	ispanos@fri.gr
13	Σπανός Κωνσταντίνος	Δασική Γενετική & Βελτίωση Δασ. Ειδών	207, 210	kspanos@fri.gr
14	Χαλυβόπουλος Γεώργιος	Οικοφυσιολογία	241	chalyvop@fri.gr
ΔΟΚΙΜΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ				
15	Αβτζής Δημήτριος	Δασική Εντομολογία	213, 221	dimitrios.avtzis@fri.gr

* Υπηρεσιακή κατάσταση στις 31/12/2010

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ*

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΠΕ				
16	Γαϊτάνης Διονύσιος	Δασολόγος M.Sc.	207	dgaitan@fri.gr
17	Γιαντζή Μαρία	Διοικητικός	226	giantzi@fri.gr
18	Καραμανώλη Αικατερίνη	Δασολόγος	228	info@fri.gr
19	Κλήμη Αναστασία	Δασολόγος	227	klimi@fri.gr
20	Ξανθοπούλου Ελένη	Δασολόγος, M.Sc.	240	exanthop@fri.gr
21	Περλέρου Χαρίκλεια	Δρ Δασολόγος	203	perlerou@fri.gr
22	Σαμαρά Θεανώ	Δασολόγος M.Sc.	205	theasam@fri.gr
23	Σπύρογλου Γαβριήλ	Δρ Δασολόγος	236	spyroglou@fri.gr
24	Χαβαλές Ευάγγελος	Δασολόγος	217	vageha@fri.gr
ΔΕ				
25	Ναούμ Ελένη	Σχεδιάστρια	247	
26	Παλατζίδης Θεολόγης	Οδηγός	257	
27	Περσιμετζή Ζωή	Παρασκευάστρια	224	
28	Τακουρίδης Αναστάσιος	Εργοδηγός Τοπογράφος	257	
29	Τσολάκογλου Θωμάς	Τεχνικός Εφαρμογών	200	
30	Φουκαρίδου Γεωργία	Διοικητικός	254	foukaridou@fri.gr
ΥΕ				
31	Βογιατζής Δημήτριος	Φύλακας	250	
32	Λαζαρίδου Αθανασία	Καθαρίστρια	250	

ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

α/α	Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Εσωτερικό τηλέφωνο	e-mail
ΠΕ				
33	Νακοπούλου Ζαχαρούλα	Γεωπόνος M.Sc.	204, 208	nakopoulou@fri.gr
34	Τζίρος Γεώργιος	Γεωπόνος M.Sc.	204, 208	tziros@fri.gr
35	Χριστόπουλος Βασίλειος	Δασολόγος	208, 222	christopoulos-basilis@fri.gr

* Υπηρεσιακή κατάσταση στις 31/12/2010